

Ekwo
Ezekẹlu
Onye Mpfuchiru Chileke

Iphe, nọgbaa ndzụ waa ọdu-biribiri Chipfu

¹ Tọbudu iya bụ; o be l'apha k'ukporo l'iri lẹ g'ọnwa ẹno dū l'abalị ise; gẹ mu lẹ ndu a kpuru lẹ ndzụ tukuru nọdu l'aguga ẹnyimu Keba; a gūhaa imigwe ghebe ọnu; mu phua ọphulenyia, shi l'ẹka Chileke. ² O be mbọku k'ise; l'ọnwa k'ẹno, bụ apha kwe eze, bụ Jiehoakinu apha k'ise, a kputaru iya lẹ ndzụ; ³ Chipfu bya epfuru opfu yeru mube onye uke Chileke, bụ Ezekẹlu nwa Buzu. Ọ bụru l'aguga ẹnyimu Keba l'alị Babilonu be mu nọ; Chipfu pfiaru mu iphe ono. Ọ bụru l'ẹka ono be mu nọ; ike Chipfu kparwuta mu l'ẹhu.

⁴ No iya; mu bya elee ẹnya; bya ahuma oke pherephere g'o shi l'uzo isheli ezi eje abya; urwukpu kpumia; me ọku, alọ ke waawaa; yele iphoro, charu vaa, nọ-pheru iya mgburugburu. Echilabọ iya nọdu ekepho paapaapa g'ope. ⁵ L'echilabọ iya onokwapho be iphe ẹno, nọgbaa ndzụ, gbaru ụgbugba gẹ nemadzụ nọkwapho. ⁶ G'ẹphe ha nwekotaru iphu ẹno ẹno; me nkù ẹno ẹno l'ẹhu l'ẹhu. ⁷ Ọkpa phe pfukotaru nhamunha; ọbochi-ọkpa phe dukotaepho gẹ ke nweswi nshii; bya aphukota ngerengere g'onwirubvu, a jiru manụ. ⁸ Ẹphe fukota ẹka, dugbaa gẹ ke nemadzụ lẹ mkpula nkù ẹno ẹno ono, ẹphe fukotaru lẹ mgbureku ẹno phe ono. Ẹphe n'ẹno ono nwekotaru iphu me nkù. ⁹ Nkù phe ono nọdu edenyigbaa l'ibe iya. Ọphu nọnu nọdu akwasejeerupho eje ala l'iphu; ọphu ẹphe aghakọbejedu aghakọbe.

¹⁰ Waa g'iphu phẹ dughbaa baa: Ephen'eno ono du gẹ ke nemadzū. Ụzo ẹkutara phẹ bẹ ẹphe nweru iphu du gẹ k'oduma; l'uzo ẹkicha bẹ ẹphe nwekọtakwarupho iphu, dughbaa gẹ k'eswi; tẹme ẹphe nwekwaarupho iphu, dughbaa gẹ k'ugo. ¹¹ Noo g'iphu phẹ dukota bu ono. Nkù phẹ ono bẹ jashikotaru ajashi l'uzo imeli. Ephe nwekọtaru nkù ẹbo ẹbo, ẹphe jashichaaru iya; ophu nonu nodu edenyigbaa nkiya lẹ k'ibe iya l'ibekẹboebo. Ephe nwekwarupho nkù ẹbo ẹbo, ẹphe gude kpuchikota ogwehu phẹ. ¹² Ophu nonu nodu akwasejeerupho nhamunha eje ala l'iphu. O nodu abujeru ẹka unme ono shiru; ẹphe awuru tsoru iya; ophu ẹphe aghajedu aghagha.

¹³ Iphe eno ono, nogbaa ndzu ono bẹ ugbugba iya du g'icheku oku, enwu enwunwu; ozoo g'oroku, enwu jajaja. Oku nodu enwupho ke phoo phoo iphu l'azu l'echilabo iphe eno pho, nogbaa ndzu ono. Oku ono nodu egbu ke nwiiinwii; tẹme ebemu-igwe shikwapho l'oku ono alo ke phaaphaa. ¹⁴ Iphe ono, nogbaa ndzu ono nodu eziepho ke phaaphaa g'ebemu-igwe. Ephe -ziru je l'uzo iphu; ẹphe e ziru je l'uzo azu.

¹⁵ Gẹ mu elekpọepho iphe ono, nogbaa ndzu ono; bẹ mu byaru ahuma okpa ogba-kperekpere, no l'ali; no-kubegbaa iphe ono, nogbaa ndzu ono, nweru iphu eno eno ono. ¹⁶ Ugbugba okpa ogba-kperekpere ono; me g'e gude mee phẹ bẹ ẹphe egbukota nwiiinwii gẹ kirisolayitu. Ophu nonu duchaepho g'e pyokafuru iya l'ibe iya. ¹⁷ O nodu abujeru teke okpa ogba-kperekpere ono weru tugba; bẹ o wekwasejeru uzo lanu l'ime uzo eno ono iphe ono, nogbaa ndzu ono chebecharu iphu ono. Okpa ogba-kperekpere ono ta aswi-jijedu aswi-ji me o -nodu ewe atugbu. ¹⁸ Igburonu iya hagbaa ephekerephe ephekerephe; bya adukwapho akpabiri. Ig-

buronu ọkpa iya ono ẹphen'eno bẹ ẹnya nọkota gbaa mgburugburu. ¹⁹ Ọ nọdu abụjeru teke iphe ẹno ono, nọgbaa ndzụ ono tųgburu; ọkpa ọgba-kperekpere ono, nọgbaa phẹ l'azụ ono eweru tsoru phẹ. Teke iphe ẹno ono, nọgbaa ndzụ ono shi l'alị ngu-lihu; ọkpa ọgba-kperekpere ono angụ-lihukwaphọ. ²⁰ Ẹka unme iphe ono, nọgbaa ndzụ ono shikpọerupho; ọkpa ọgba-kperekpere ono atụko wụ-lihukwaphọ tsoru phẹ; kẹle unme iphe ono, nọgbaa ndzụ ono bẹ nọkota l'ime ọkpa ọgba-kperekpere ono. ²¹ Ọ nọdu abụjeru; ẹphe -tųgbua; iphe ono atųgbua. Teke ẹphe nọ-kirishiru; ẹphe anọ-kirishia. Teke iphe ono, nọgbaa ndzụ ono gbẹ l'alị ngu-lihu; ọkpa ọgba-kperekpere ono angụ-lihukotakwapho tsoru phẹ; kẹle unme iphe ono, nọgbaa ndzụ ono bẹ nọkota l'ime ọkpa ọgba-kperekpere ono.

²² Iphe, nọkota iphe ono, nọgbaa ndzụ l'ishi bẹ haẹpho ọsa ọsa g'akpaminigwe; bya achakọta phuuphuu g'akamini; bya adụ akpabiri. ²³ Ọ bụru lẹ mkpula iphe ono, heru gabala g'akpaminigwe ono bẹ ẹphe jashikotaru nkù phẹ; ọ nọdu edenyigbaa lẹ nwibe iya. Ọphu nọnu nwechaaru nkù ẹbo ẹbo, kpuchitegbaaru iya ogwẹhu. ²⁴ Ọ nọdu abụjeru; ẹphe -tųgbua; mu anụma ụkporo, nkù phẹ eme g'ọoda g'ẹka mini, achị ọku aphụ gbudugbudu; mbụ ọ nọdu ada g'olu-opfu Ọkalibe-kangokotaru-nụ; mbụ adaẹpho g'igiji ndu ojogu ede. Ẹphe pfuru nọ-kirishia; ẹphe ajị-zeta nkù phẹ ono. ²⁵ No iya; ẹphe pfu-kirishiẹpho; bya ajị-zetachaa nkù phẹ ono; a numa olu-opfu, shi l'eli iphe, dụ g'akpaminigwe ono, nọ phẹ l'eli ishi ono.

²⁶ L'eli iphe ono, dụ g'akpaminigwe ono, nọ phẹ l'eli ishi ono bẹ o nweru iphe, dụ g'aba-eze, e gude mkpuma sáfayà mee, nọ iya nụ. Iphe, dụ gẹ nemadzụ nọdu l'aba-eze ono. ²⁷ Mu bya elee ẹnya; bya ahụma lẹ shita

l'ẹka dū g'ọ bụ upfu iya je akpaa l'ishi bẹ dūkota g'onwirubvu, eke paapaapa; mbụ dūephō g'ọ bụ ọkọ nọkota iya; shita l'ẹka dū g'upfu iya jeye l'uzo alị bẹ ọ dūephō g'ọkọ; tẹme ìphóró, egbu nwìinwii chaphee ya mgburugburu. ²⁸ Ọo ẹpho ẹgube ono, ẹko-mini aduje l'urwukpu lẹ mbọku, mini edze ono bụ ẹgube ìphóró ono dū; chaphee ya mgburugburu. Noo g'ọdu-biribiri Chipfu ono gude gbaa ụgbugba bụ ono. Mu hūmae ya phọ; mu daa kpupyabẹ iphu l'alị; mu bya anuma olu onye epfu opfu.

2

Chileke gude kua Ezekẹlu g'o jeeru iya ozi

¹ Tọ bụ iya bụ; a sụ mu “Nwa ndiphe; gbeshi pfuru apfuru gẹ mu pfuru yeru ngu.” ² Ọ nọdu epfu iphe ono; Unme Chileke bata mu l'ẹhu; bya ekulia mu; mu pfuru apfuru. Mu numa iphe, oopfu eyeru mu. ³ Ọ sụ: “Nwa ndiphe; mu ezi ngu g'i jepfu ndu Ízurẹlu; mbụ mkpukpu ono, bụ okwefurike, kwefuru mu ike ono; mbụ ndu ono ẹphe lẹ nna phẹ shi k'eshinu metaru mu k'ẹhuka byasụ ntanu-a ono. ⁴ Ẹphe bụ ndu ẹjọ ọkpoma; bya aburu ndu ta anudu anunu mẹ ililekpọo. Mu ezi ngu gẹ i jepfu phẹ je asụ phẹ: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa.’ ⁵ G'ẹphe bụ ndu ta anudu anunu-a; m'ẹphe -ngaberu nchị-o; m'ẹphe ta angabeduru-o; g'ọ dūhabe ẹphe amarunu l'onye mpfuchiru Chileke bẹ nọjeru l'echilabọ phẹ.

⁶ “Gube nwa ndiphe; gẹ ndzụ phẹ ta agukwa ngu; ọphu ndzụ iphe, ẹphe epfu agukwa ngu. Gẹ ndzụ ta agukwa ngu; e -gudekpọoro l'ogarambo yẹe obvu bẹ gbaru ngu mgburugburu; tẹme i buru l'ẹka akpị jiru ejiji. Gẹ ndzụ iphe, ẹphe epfu ta agukwa ngu; ọphu ẹhu arwushihukwa ngu; e -gudekpọoro l'ẹphe bụ ndu

ta anudu anunu me ililekpoo. ⁷ Oo iphe, mu pfuru be ii-pfuru phe; g'ephe bu ndu onu-ulo, ta anudu anunu-a; m'ephe ngaberu nchi; m'ephe ta angabeduru.

⁸ "Ole-a; gube nwa ndiphe; ngabekwa nchi l'iphe, mu epfuru ngu. Ta abukwaru onye ekwefuje ike ge ndu onu-ulo ono kwefuru. Saa onu; ria iphe, mu anu ngu." ⁹ No iya; mu bya elee enya; huma eka, a machiru mu. Eka obu pfupfube ekwo, a phukoru aphuko. ¹⁰ O bya aphushia ekwo ono l'iphu mu. Iphe, e dekotaerupho l'ekwo ono ibekboebo bu ekwa-aphu; waa nggumaphu; me nshio mu nshio.

3

¹ Tobudu iya bu; o su mu: "Nwa ndiphe; ria iphe, e doberu ngu l'iphu; taa ekwo, a phukoru aphuko-a; g'ije epfuaru ndu Izurelu opfu."

² Oo ya bu; mu saa onu; o woru ekwo ono, a phukoru aphuko ono ye mu l'onu ge mu taa. ³ No iya; o su mu: "Nwa ndiphe; taa ekwo-a, a phukoru aphuko-a, mu anu ngu-a; tajia ephe ngu." Oo ya bu; mu woru iya taa; o nodu ats o mu rengurengu ge manu-enwu l'onu.

⁴ O bya asu mu: "Nwa ndiphe; tugbua nta-a jepfu ndu Izurelu je epfuaru phe iphe, mu pfuru. ⁵ O to bukwa oha-nts u, bu ndu opfu phe du ehuka anuma be eezi ngu g'i jepfu. Oo ndu Izurelu be e ziru ngu g'i jepfu obu. ⁶ O to bukwa ikpoto oha-nts u ono, opfu phe aduje ehuka anuma; mbu ndu iphe, ephe epfu tee dodu ngu enya be e ziru ngu g'i jepfu. Ome l'o gb e buru phe be e ziru ngu g'i jepfu; m'ephe agbekwanu ngaberu ngu nchi okpobe angabe. ⁷ Obenu le ndu Izurelu be ta abyadu angaberu ngu nchi; noo kele o too hedu phe ihee angaberu mu nchi. Onu-ulo Izurelu l'opfu be kp o-chiru okpoma buru ekwegewe. ⁸ Ole mu e-me ngu g'i buru enwubata

enwubata; b̄uru onye ejo-Okpoma g'ẹphebedua b̄u. ⁹ Mu e-me g'obu ka ngu esihu ike; eme lẹ mkpuma-egbe. Gẹ ndz̄u phẹ ta agụkwa ngu; ọphu ụgbugba phẹ eyekwa ngu ebvu; e -gudekpọoro l'ẹphe b̄u ndu b̄u ndu ta an̄udu an̄unu.”

¹⁰ O byakwa as̄u mu: “Nwa ndiphe; ngab̄eru mu nch̄i rengurengu; woru iphe-a, mu epfukọtaru ngu-a dobekọt̄a l'ime obu ngu. ¹¹ T̄ugbua nta-a jepfu ndibe unu ono, a kp̄uru lẹ ndz̄u ono je epfuaru phẹ; s̄u phẹ: ‘Waa iphe, Okalibe, b̄u Chipfu epfu baa!’ Pfuaru phẹ iya; m̄ẹ ọ -b̄u l'ẹphe kwetar̄u ngab̄e nch̄i-o; m̄ẹ ọ -b̄u l'ẹphe te ekwetaduru-o.”

¹² T̄obudu iya b̄u; Unme Chileke bya apalia mu imeli; mu n̄uma igiji, aph̄u-ji aph̄u-ji, as̄uje: “G'a n̄odukwa l'ẹka Chipfu bu jaa ọdu-biribiri iya ajaja!” ¹³ Mu n̄umakwapho ọda nk̄u iphe ono, n̄ogbaa ndz̄u ono g'o denyijegbaa lẹ kẹ nwibe phẹ; m̄ẹ igiji, ọkpa ọgba-kperekpere ono, n̄o l'aguga phẹ ono; mb̄u oke igiji, alwa kẹ gidigidi. ¹⁴ No iya; Unme Chileke ono bya apalia mu imeli; par̄u mu t̄ugbua; ẹhu-eghu ji mu obu gẹ mu at̄ugbu ono; mb̄u ẹhu kwatakp̄o gbangah̄u mu ọkpobe agbangah̄u gẹ mu at̄ugbu ono. Teke ono b̄e ike Chileke kparwutaru mu l'ẹhu k'eze iya. ¹⁵ T̄obudu iya b̄u; mu jepfu ndu ono, a kp̄uru lẹ ndz̄u ono, bu lẹ T̄ẹlu-Abibu lẹ mgboru ẹnyimu Keba. Mu je an̄odu l'ẹka ẹphe n̄o; n̄oduepho rakaf̄u ẹnya l'echilab̄o phẹ mgburugburu n̄o abal̄i ẹsaa.

Aanmaru Ezekẹlu ọkwa

(Ezek 33:1-9)

¹⁶ O be gẹ abal̄i ẹsaa ono bv̄uerupho; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu s̄u: ¹⁷ “Nwa ndiphe; mu mewaru ngu g'ị b̄uru onye-nche ndu Ízurẹlu; ọo ya b̄u; teke ị n̄umaru opfu, shi mu l'Ọnu; jejekwa anmaaru phẹ ọkwa,

mu nmaru ngu ono. ¹⁸ Teke mu suru onye iwashi l'ọ nwuhufutaje; ọphu i ti nmaduru onye ọbu ọkwa; mbu ọphu i ti suduru iya g'ọ haa ẹjo ọzo, ootso; k'ọphu eeshi nno dzoo ya ndzu; be onye iwashi ọbu a-nwuhu nu-a; k'ẹjo-iphe, oome; ọle ọo kwanu gubedua be mu a-kpa ishi ọchi iya. ¹⁹ Ọ -bukwanuru l'i nmaru onye ono ọkwa; ọphu o kwedu haa ẹjo-iphe, oome; ọphu okwedu haa ẹjo ọzo, ootso be ọo-nwuhu nu-a; l'opfu ẹjo-iphe, oome ono; ọle gubedua dzoakwanaru onwongu. ²⁰ Ọzo bu; teke onye pfuberekoto paru eme iphe, pfuru oto haa; meahaa ẹjo-iphe be mu e-doberu iya iphe; l'oovukota daa; dagbua onwiya. Eshinu i ti loduru iya ẹka le nchi be ọo-nwuhu nu-a; k'ẹjo-iphe ono, oome ono, l'a-zoashikota iphe, du ree, o shi mee. Ọle ọo kwanu gubedua be mu a-kpa ishi ọchi iya. ²¹ Ọ -buru l'onye pfuberekoto be i nmaru ọkwa g'o to meshi ẹjo-iphe; ọphu o to meduru ẹjo-iphe be ọo-dzuru ndzu; kele ọ numaru ọkwa, i nmaru iya; teme gubedua dzoakwapho onwongu.”

E me Ezekẹlu g'o pfubuhu opfu

²² Mu nodu l'eka ono; ike Chipfu bya akparwuta mu l'ehu; Chileke su mu: “Gbeshi jeshia l'eka ono, ali du baswaa ono; ọo l'eka ono be mu e-pfuru opfu yeru ngu.”

²³ Todbudu iya bu; mu bya agbalihu tugbua jeshia l'eka ali du baswaa ono. Mu rwua l'eka ono bya ahuma ọdu-biribiri Chipfu, g'ọ nọ iya; mbu ọphu du g'ọdu-biribiri ono, mu humajeru le mgboru enyimu Keba pho. Ọo ya bu; mu daa kpube iphu l'ali. ²⁴ No iya; Unme Chileke bya akparwuta mu l'ehu; palia mu pfube apfube. Ọ bya epfuru yeru mu su: “Tugbua je agu-chia onwongu l'ulo ngu. ²⁵ Gube nwa ndiphe; ephe a-tu ngu ọkpukpu gude kee ngu egbu; mbu kee ngu egbu k'ọphu i tii tsoeduru ejephe l'echilabo phe. ²⁶ Mu e-me g'ire nyakuru ngu

l'akpo; mbụ k'ọphu ii-pfubuhu opfu; g'i tị bajẹheru phẹ mba; kẹle ẹphe bụ ndu ẹjo-ọkpoma. ²⁷ Ọle teke mu pfuru opfu nū ngu bẹ mu e-me g'i kpuhaa ọnu. Teke ono bẹ ịi-sụ phẹ: 'Waa iphe, Ọkalibe, bụ Chipfu epfu baa.' Onye ọ dū g'ọ ngabẹ nchị; l'ọongabe iya; onye ọ tọ dudu g'ọ ngabẹ nchị; l'ọ jịka iya angabẹ; kẹle ẹphe bụ ọnu-ulo ta anudu anunu."

4

Ọphulenya g'ee-gude kephẹe Jierúsalem

¹ "Ọo ya bụ; gube nwa ndiphe; pata ẹja-urwa, dū bachibachi dobe l'iphu ngu; woru mkpukpu Jierúsalem see esese l'eli iya. ² L'i bya esee g'ee-gude kepheta iya ekepheta; bvuphee ya ose-ọgu; l'i bya esekwaphọ igbulọ, ee-shi nyiba iya swikube iya; woru ọdu-ọgu dobegbaa g'ọ nọ-kube iya; tẹme l'i woru ọkukpo, eegudeje enwukposhi igbulọ dophee ya mgburugburu; ³ l'i bya ewota iphe-ígwè, dū ọsa bvube g'ọ bụru igbulọ ígwè nọ-buharu unu lẹ mkpukpu ono; l'i woru iphu ghaaru iya. G'ọ dūepho g'ọ bụ mkpukpu, ekephetaru ekepheta k'ọgu; ọ bụru ngu kephetaru iya ọbu. Iphe ono bẹ a-buru ndu Ízurẹlu iphe-ọhubama.

⁴ "L'i bya azẹe azẹe; gbube mgburẹku ẹkicha ngu; woru ẹjo-iphe ndu Ízurẹlu bo onwongu. Abalị ole, ịi-zẹkota gbube onwongu nno bẹ ii-vukotaru ẹjo-iphe phẹ ono. ⁵ Ụkporo abalị iri lẹ tete l'abalị iri, bụ iya nọ ọnodu apha ole, ẹphe mekotaru ẹjo-iphe; bẹ mu e-me g'i vukotaru ẹjo-iphe ndu Ízurẹlu. ⁶ L'ii bya azẹ-zeta azẹe ọzo; ọle k'ọgu iya bụ g'i zẹ gbube mgburẹku ẹkutara; vuta ẹjo-iphe ndu Jiuda. Iphe, mu nuru ngu g'i gude vuru iya bụ ụkporo abalị labọ; ujiku lanu bẹ nọ-chiru ẹnya apha lanu.

⁷ “Ghachi iphu l'iphe ono, egoshi g'ee-gude kepheta Jierúsalemú ono; chilia éka pfiaru mkpúkpu ono éjo-
iphe, mu sùru l'oo-me phé. ⁸ Mu e-gude ọkpukpu
kekọo ngu g'i tii chizi nchizi jeye ì nọ-ghee ujiku ole, ì-
nọdukota g'onye kephetaru mkpúkpu k'ọgu ono.

⁹ “L'i wota witi; mẹ balì; mẹ agwa; mẹ azamu; mẹ
igberi; mẹ supélutu wúkotaru ye l'ite dobe, ii-gudeje
emetaru onwongu buredi. Iphe ono bẹ ì-nọdu eri lẹ teke
ono, ì-zẹ lẹ mgburẹku ngu lanu ụkporo abalì iri lẹ tete
l'abalì iri ono. ¹⁰ L'ìiswikwapho nri eriri l'aswi; nri, ii-rije
mbọku-mbọku bẹ ẹrwa iya a-duje ụkporo shẹkelu lanu.
¹¹ Mini, ìingu anguangu bẹ ì-nọdukwapho aswi l'aswi.
Kutajẹ mini jiru okoro nshìi, ngua mgbo lanu lẹ mbọku.
¹² Nri ono bẹ ii-rije ẹgube ìitaje akara balì-a. Nọdu l'ẹka
ndu Ízurẹlu a-nọdu ele ngu ẹnya ghee ya; gudeje nshì
nemadzu mee nkù, e gude eshi ite.”

¹³ No iya Chipfu sù mu: “Ọo ẹgube ono bu gẹ ndu
Ízurẹlu e-ri nri, e merwuru emerwu l'ọhamoha ono, mu
a-chìru phé je edobe ono.”

¹⁴ Noo ya; mu sù: “Oowaa! Ọkalibe, bu Chipfu; mu
te emerwushijekwaru onwomu. Eshi teke mu bu nwata
byasu nta-a bẹ mu te edejekwaru ọnu l'iphe, nwuhuru
anwuhu; ọphu mu atajẹduru anu, anu-ẹgbudu dzu-
gburu; ọphu anu, aasọ nsọ, abahujeduru mu l'ọnu.”

¹⁵ Ọ sù mu: “Ọ du ree; mu haru ngu ọzo g'i gudeje nshì
eswi ghee buredi ngu ọbu; haa egude nshì nemadzu.”

¹⁶ Tọbudu iya bu; ọ sù mu: “Nwa ndiphe; mu e-
me g'ẹka nri eshije abata lẹ Jierúsalemú chihu. Ẹphe
a-chìjeru uche l'ẹka eri nri, a tùrù àtùtù. Nwa mini,
a tadaru atada l'iphe bẹ ẹphe achijeru akurepho l'ẹka
angu; ¹⁷ kẹle nri waa mini bẹ a-du ọko. Onyenonu a-
bujeru ọ -huma nwibe iya; ọ kpọo ya ọnu-opfu; kẹle

ẹphe a-jokota ẹhu wufu; mkpata iya buru ẹjo-iphe, ẹphe mekotaru.

5

¹ “Gube nwa ndiphe; pata ogu-echi, atsụ nkọ; gude iya g'ọ buru akwọ, eegudeje akpụ ishi; gude iya kpushia ishi ngu waa ẹjí-agba ngu akpushi. L'ì bya ewota iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe tụa ya atùtù gude kee ya èkèkè uzi ẹto. ² Ujiku olemole, i gude kepheta mkpukpu ono k'ọgu -bvụephe; l'i woru oke lanụ l'ime ụzo ẹto ono je akpọo ọku l'echi mkpukpu ono. L'ì bya ekpotakwaphọ uzi lanụ l'ime ụzo ẹto ono gude ogu-echi gbubushia ya gbaphee mkpukpu ono mgburugburu; bya ekpotakwaphọ ọphu kwe iya ẹto phekashia l'imeli; kẹle mu a-mita ogu-echi gude chipyabe phe. ³ Hakwarupho ẹgbushi me ẹjí-agba ono hata kekọo l'igburonu uwe ngu. ⁴ Hatakwaphọ nwọphu haa nwanshi chiru ye l'ọku g'ọku kepyashikota iya. Ọo ẹka ono bẹ ọku e-shi gba-nwuhu dzuru, Ízurẹlu l'ophu.

⁵ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Lekpọdapho lẹ Jierusalẹmu bẹ mu woru dobe l'echilabọ ọhamoha; yẹle igwerigwe mkpukpu, gbapheru iya mgburugburu. ⁶ Ọle ẹphe gude iwashi, ẹphe ewe kwefu ike l'ẹphe tee medu ekemu mu; me iphe, mu tọru ọkpa iya; mbụ gbẹ kanụ ekwefuru mu ike e -me lẹ g'ọhamoha, nọ-pheru iya mgburugburu; me mkpukpu, nọ-phekwaru iya phọ. Jierusalẹmu jikaru eme ekemu mu; jika etso iphe, mu tọru ọkpa iya. ⁷ Ọo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Unu ka mkpukpu ọzo, buphekotaru unu mgburugburu aburu emekota emekota; ọphu unu etsojedu iphe, mu tọru ọkpa iya sụ g'etsoje; tẹme ọphu unu emejedu ekemu mu; mbụ l'unu ta adukpodanu ike metaberu ekemu

mu g'ọhamoha, bupheru unu mgburugburu emeberu iya. ⁸ Ọo ya bụ ẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa; ọ sūru: Mbẹdua l'onwomu bẹ adawaa ngu ẹka l'ẹhu kẹ njo gube Jierúsalem. Mu a-nụ unu chīpfuu g'ọhamoha hūma. ⁹ Ẹ k'ẹyi ono, unu emegbabe ono bẹ mu e-me unu iphe, mu teke emeswee; ọphu mu abyadụ emebaa ẹgube iphe ono ọzo. ¹⁰ Ọo ya bụ ẹ-a; l'echilabọ unu bẹ ndu bụ nna a-ta anụ unwu phẹ; unwegirima ata anụ nna phẹ. Mu a-nụ unu chīpfuu. Ndu ọphu phoduru nụ bẹ mu a-chīru tūkaa nanụ nanụ.

¹¹ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Eshinu mu nọ ndzụ gẹ mu nọ iya-a; bẹ o doru ẹnya l'eshi ọphu unu gudewaa ntekpe, bụ iphe, aakpofu akpofu pharwushia ọlo mu, dū nsọ; bya arwụ urwuali; bẹ mu e-wofu unu obu; ọphu mu ta abyadụ ele unu ẹnya kẹ phuaru unu obu-imemini; ọphu mu tee dobedu unu ndzụ. ¹² Ee-ke unu uzi ẹto; uzi lanụ bẹ mgbu-ọnwu e-gbushi; ọzoo ẹgu egbushia phẹ l'echilabọ unu; uzi lanụ bẹ e-gude ogu-echi gbushia l'azụ mkpukpu unu; uzi lanụ ọphuu bẹ mu a-chīru phekaa epheka; bya amita ogu-echi gude chīpyabe phẹ.

¹³ “Mu e-kpukposhi phẹ ẹhu-eghu mu; mbụ ẹ mu a-tukoshi phẹ oke-ẹhu-eghu mu ono jasụ mu emerwua phẹ iya g'ooghu mu. Mu -mechaa phẹ nno; ẹphe amaru l'opfu, mube Chipfu pfuru nụ phẹ bẹ bụ l'okophoo bẹ mu gude pfua ya. ¹⁴ Mu e-me unu g'unu bụru ọla-l'iswi; unu abukwarupho iphe, e gude eme iphe-ọchi l'echilabọ ọhamoha, bupheru unu mgburugburu; mẹ l'ẹnya ndu aghata aghata.

¹⁵ “Mu -gudeepho ẹhu-eghu mu nua unu aphụ; mbụ gude oke ẹhu-eghu mu baerupho unu mba, ahụ ọku l'ẹhu; bẹ unu a-buru ndu ọhamoha ọzo iphe e gude eme iphe-ọchi; mbụ ndu aanọduje epfutoshi epfutoshi; bya

aburu iphe, a-nodu alo ndu ozo eka le nchi; me iphe, a-nodu eyeru ndu ozo ebvu. Noo iphe mube Chipfu pfuru bu ono. ¹⁶ Su-a; mu a-gba unu ejo apfu ono, te edodu nemadzū edodo ono, bu iya bu egu ememe. Mu a-gba iya unu shi nno; mee g'unu buru mkpurupyata. Mu e-me g'okpa-nri; byapfuta unu ibyato; mu abya egbuchia eka nri eshije abata. ¹⁷ Mu e-zi egu-ememe yee ejo anu-egbudu g'o bya awupyabe unu gbushigbua unwu unu. Ejo iphe-ememe yee mgbugbumadzu be e-je unu ije l'ehu. Mu e-gude ogu-echi bapfuta unu. O kwa mube Chipfu be pfuru iya nu.”

6

Emebyi ndu agwaje iphe

¹ Tōbudu iya bu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su:
² “Nwa ndiphe; ghachiru ubvu, nōgbaa l'ali Ízurẹlu iphu pfuru maberu mu phe; ³ su phe: Unube ubvu, nōgbaa le Ízurẹlu l'ophu; unu numakwa opfu, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu anu unube ubvu l'ophu; me unube nsuda l'ophu baa: Unu huma ahuma le mbedua l'onwomu abyaakwaa egude ogu-echi byapfuta unu; teme mu emebyishikwapho eka unu agwaje iphe. ⁴ Enya eka unu agwaje iphe be eechikposhi; eenwukposhia enya eka unu akpoje unwu-isensu oku. Ndibe unu be mu e-gbushichaa tukaa l'iphu agwa unu. ⁵ Odzu unwu Ízurẹlu be mu a-togbochaa l'iphu agwa phe; mu eworu okpu unu tukaa l'enya eka unu agwaje iphe g'o hakota. ⁶ Iphe, bukpo eka unu bu ebubu be mkpukpu, nokota iya nu a-buru ochobu. Ee-nwukposhikota eka unu agwaje iphe enwukposhi; o dabyiru ke mmanu; buru iphe, a gbadoru agbado. Agwa unu be aa-kupyashicha akupyashi; ephe alaa

l'iyi. Ẹka unu akpoje ùnwù-isẹnsu ọku aburu ẹka eetsukpọshikota etsukpọshi. Iphe, bukpo iphe, unu gude ẹka mee g'ọ ha bẹ e-kpo g'eekepoje ntụ-a. ⁷ Ndibe unu bẹ ee-gbushi; ẹphe adaka l'echilabọ unu; g'unu amakwanuru l'ọo mbẹdua bụ Chipfu.

⁸ “Ọle o nweru-a ndu ọphu mu e-dobe ndzụ. Mbụ-a ọ duru-a ndu ọphu mu e-me g'ẹphe nahụ ogu-echi ono; ẹphebedua bẹ aa-chikashi je edokashia; ẹphe edzuru alì nọnu; mẹ l'ọhamoha, dụ iche iche. ⁹ L'ọhamoha ono, a kpuru phẹ laa ono bẹ ndu ọphu phọduru nụ l'ime unu a-nọdu nyata mu. Mbụ l'ẹphe a-nyata g'o gude dụ-beru mu ẹji; l'ẹphe bụ ndu obu phẹ dụ ghẹlegheleghele l'ẹka mu nọ; mbụ l'ẹphe gbakutaru mu azụ; bya ewochiaru iphu ghaaru agwa gwalahaa. Ẹphe -nyataẹ ya phọ ẹphe ala onwophẹ ashì; k'ẹjo-iphe, ẹphe meru; waa k'ẹbyi, ẹphe nọ megbabẹ ono. ¹⁰ Ọ bụru teke ono; bẹ ẹphe a-maru l'ọo mbẹdua bụ Chipfu; l'ọ tọ bụdu kẹ mkpẹ bẹ mu shi pfua lẹ mu e-me g'ẹjo iphe-ẹhuka dapfuta phẹ ono.”

¹¹ Nnajiuphu, bụ Chipfu bya epfuru yeru mu sụ: Kua ẹka pyaa; zọo ọkpa kpitikpiti l'alì; chia mkpu sụ: Tụswekwa! Noo kẹle ndu Ízurelu eme ẹjo ahuma; ọ bụru ogu-echi bẹ ee-gude gbushia phẹ; waa ẹgu-ememe; mẹ mgbu-ọnwu. ¹² Ndu ọphu bu l'ẹka dụ ẹnya bẹ bụ mgbu-ọnwu e-gbu phẹ; ndu ọphu bu ntse bụru ogu-echi bẹ ee-gude gbua phẹ; ndu ọphu phọduru nụ; a -haa phẹ ẹphe nọdu ndzụ bẹ bụ ẹgu e-gbu phẹ. Noo gẹ mu e-gude kpukposhi phẹ oke ẹhu-eghu mu bụ ono. ¹³ Teke ono; unu a-makwanuru l'ọo mbẹdua bụ Chipfu; mẹ ndibe unu, e gbushiru egbushi -dakaẹpho l'ẹka agwa phẹ nọ; mbụ bya adaka nanụ nanụ l'ẹnya ẹka ẹphe agwajẹ iphe; mbụ l'eli úbvú úbvú, hagbaa l'eli; mẹ lẹ mkpakponu eze úbvú; mẹ lẹ mkpula oshi, jakashigbaaru ajakashi;

mẹkpoo lẹ mkpula achi, ẹkwo dọ; mbụ l'ẹkameka ono, ẹphe shi akpọjeru agwa phẹ ùnwù-isensu, eshi mkpọ ọku ono. ¹⁴ Mu a-hali ẹka; wata phẹ ada ẹka kẹ njo l'ẹhu; mee alì ono g'ọ bọru ochobu, dabyiru kẹ mmanụ; shita l'echiẹgu ono jasụ lẹ Dibula; je akpaa l'iphe, bụ ẹka ẹphe bukọtakpoo ebubu l'ophu. Ọo ya bụ g'ẹphe amakwanuru l'ọo mbẹdua bụ Chipfu.

7

Teke ikpazụ dukwaa ntse

¹ Tọbodu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru mu sụ: ² “Nwa ndiphe; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfuru alì Ízurẹlu baa: Ọ bvụ-o! Kẹ unu avbụ-o! Alì ono, gbaa mgburugburu bẹ nkiya bvụakwaru! ³ Teke k'unu a-bvụ bẹ rwuakwaru nụ. Mu a-tukoshi unu ẹhu-eghu mu. Mu e-kpe unu ikpe g'iphe, unu eme gude dọ; pfụkwaapho unu ụgwo ẹbyi, unu emegbabe. ⁴ Mu ta abyakpọdaa ele unu ẹnya kẹ phụaru unu obu-imemini; ọphu mu abyadụ edobe unu ndzụ. Mu pfụfutaje unu ụgwo iphe, unu eme; waa kẹ ẹbyi ẹbyi ono, eeme l'echilabọ unu ono. Noo teke unu a-maru l'ọo mbẹdua bẹ bụ Chipfu.”

⁵ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: “Ejo iphe-ẹhuka bẹ kwọkwaru ibe iya nkwo tankwo eje abya. ⁶ Teke ikpazụ rwuakwaru! Mbụ lẹ teke ikpazụ bẹ rwuwaru erwurwu! Ọ gbalihuakwaru ejewa abyapfuta unu! Ọ byarwutaakwaru abyarwuta! ⁷ Unubẹ ndu bu l'alì-a; o rwuakwaru teke unu a-bọru mkpurupyata. Teke ọ bụ bẹ rwuakwaru nụ. Mbụ l'eswe-nrimaphụ nọkwaa unu phakuu. Ọ tọo bụekwa ebvu ẹhu-utso bẹ aa-nọdu agụ; ọ bụkwaa naganaganaga a-nọdu adagbaa l'úbvú úbvú.

⁸ “Mu abyawaa unu atukoshi oke ẹhu-eghu mu; mu e-vuru ẹhu-eghu mu byabẹ unu l'ishi. Mu e-kpe unu

ikpe iphe, unu eme; p̄f̄ukwapho unu ụgwo ẹbyi, unu emegbabẹ. ⁹ Mu ta abyadụ ele unu ẹn̄ya kẹ ph̄aru unu obu-imemini. Mb̄ ̄lẹ mu ta abyadụ edobe unu ndz̄; mu p̄f̄ufutaje unu ụgwo iphe, unu eme; waa kẹ ẹbyi ono, eeme l'echilab̄ unu ono. Noo teke unu a-maru l'ọo mb̄dua, b̄ Chipfu b̄ echi unu iphe ono.

¹⁰ “Lekwa! Ọ kwa ntan̄-a b̄ b̄ mb̄oku ẹjo-iphe ọbu; mb̄ l'o ruwakwaru! Ọla-l'iswi gb̄eshiakwaru ije! Mgb̄onu jaakwaru ajaja kpuru yẹgele! Eku-onwonye t̄shiwaa ige g'oshi-ọmi. ¹¹ Ọo iwash̄i b̄ e gude ah̄u nemadz̄u ah̄uhu ẹjo-iphe. Ọ t̄ dukwa ndu ono, d̄uru onye ọphu aph̄odu n̄ mb̄ l'ikpoto ndu ono taa ph̄odukwa; ọphu iphe, ẹphe nweru enweru aph̄odudu; ọphu iphe, aga ̄lẹ mkpa a-ph̄odukwapho. ¹² Teke ọ b̄ ruwakwaru. Mb̄oku ọ b̄ b̄ dukwaa ntse. G'onye az̄ta iphe az̄ta te etekwa ẹswa; ọphu onye ere iphe erere aḡukwa aph̄u; kẹle oke ẹhu-eghu dapfutaakwaru ikpoto ọha ono g'ẹphe ha. ¹³ Mb̄-a; onye reru iphe b̄ taa gbataekwa iphe, o reru gbiriri jeye g'ẹphenebo a-n̄-beru; kẹle ọphulenyaa, a ph̄uru l'ishi ikpoto ọha ono b̄ a ta abyadụ agbanwe agbanwe. Ẹjo-iphe, ẹphe eme b̄ mewaru ọphu ọ t̄ d̄udu m'onye lan̄, ad̄u ike adz̄ onwiya ndz̄. ¹⁴ Ẹphe gbuwaru opu-ọgu; t̄k̄owaa iphemiphe kwak̄obe ree; obenu l'o to nwedu onye ọphu eje ọgu; kẹle oke ẹhu-eghu m̄be Chipfu t̄k̄owaru dapfuta ikpoto ọha ono g'ẹphe ha.

Ee-me ndu Ịzurẹlu omeliwe

¹⁵ “L'az̄u mkp̄ukpu b̄ ogu-echi n̄ kwagebe; l'ime mkp̄ukpu bukwanuru mgbu-ọnwu waa ẹgu-ememe n̄ iya. Ndu ọphu n̄ l'ẹgu b̄ b̄ ogu-echi b̄ ee-gude gbushia ph̄. Ndu ọphu n̄ l'ime mkp̄ukpu b̄uru mgbu-ọnwu waa ẹgu-ememe a-v̄ ph̄ kpatakpata. ¹⁶ Ndu

phọduru nū bẹ a-gbaru lachaa l'úbvú je anọdugbaa kpọyoo gẹ ndo, nọ lẹ nsuda; onyenonu a-nodu l'ẹka ono ara ẹkwa ẹjo-iphe, o mekọtaru. ¹⁷ Onyemonye bẹ ẹka a-tsushihukota mẹe; ikpere aphugbaa onyemonye dori dori gẹ mini, ayọ azamu. ¹⁸ Ẹphe e-ye uwe-aphu; ndzụ-agugu erwuta phẹ erwuta. Iphere ejikọta onyemonye iphu; tẹme aakpushikota phẹ ishi akpushi. ¹⁹ Mkpọla-ọchaa phẹ bẹ ẹphe e-tuphashichaa lẹ gbororo ọzo; mkpọla-ododo aburu phẹ iphe, aasọ nsọ. Mkpọla-ọchaa phẹ; mẹ mkpọla-ododo phẹ bẹ taa dudu ike adzọta phẹ lẹ mbọku, Chipfu a-tukoshi phẹ oke ẹhu-eghu iya ono. Ọ tọo dudu ike eme g'ẹgu ta aguhe phẹ; ọphu ẹphe egudeedu iya azu-ji onwophẹ ẹpho; kẹle o mewaru; ẹphe nwulahu l'eme ẹjo-iphe. ²⁰ Mma iphe, ẹphe anya l'olu ama bẹ ẹphe gude kuahaa onwophẹ. Ọ buri iphe-olu ono bẹ ẹphe gude akpushiru onwophẹ agwa; yee iphe, aasọ oyi ono, ẹphe dobegbaaru ono. Ọo ya bu; mu e-woerupho iphe ono, mee g'ọ buri iphe, ẹphe a-nodu asọ oyi.

²¹ “Mu e-woru iya ye ndu ọhozo l'ẹka g'ọ buri iphe, ẹphe a-kwata l'okwata; mbu mee ya g'ọ buri iphe, ndu iwashi, bu lẹ mgboko-a a-natakọta lẹ nfu. Ọ buri ndu ono e-woru iya merwushikọta. ²² Mu e-wofu iphu l'ẹka ẹphe nọ; ndu ono abya emerwushikota ẹka ono, mu yeru ẹnya ono; mbu lẹ ndu ana-nfu a-bahu iya je emerwushia ya.

²³ “Meta ẹgbirigba; kẹle ali ono bẹ bukota egbu-ochi bẹ jiru iya ejiji; mbu lẹ mkpukpu ono bẹ buẹpho eme ẹhuka ẹhuka bu iphe, jiru iya nū. ²⁴ Mu e-duta ndu kachakpo ewe iwashi l'ohamoha l'ophu; g'ẹphe bya anatakọta phẹ unuphu ibe phẹ. Mu e-me g'ekuku, ndu nweru okpehu eku onwophẹ laa nlalanu; kẹle ẹka duru phẹ nsọ bẹ ee-merwushikọta emerwushi. ²⁵ Teke ẹjo

ọla-l'iswi byaerupho bẹ ẹphe a-chọahaa ẹhu-guu; ọle ẹphe taa chọ-vudu iya. ²⁶ Ejo iphe-ẹhuka akwọ ibe iya nkwoṭankwo; tẹme ẹjo-nzi a-dakwaphọ mgbadapfu. Ẹphe a-nọduje achi karaphaa g'eeshi gẹ ndu mpfuchiru Chileke phuru phẹ ọphulenyaa; ndu-uke Chileke agbẹ zibuhufulenu ekemu; tẹme ndu bu ọgerenya akpọ-zibuhuru nemadzụ ọzo. ²⁷ Onye eze a-nọdu agu aphụ; onye-ishi a-nọdu ọ tọo maduru iphe, oome ememe. Ndu alị ono bẹ ẹka a-nọdu anmakọta jijijiji. Mu e-me phẹ g'iphe, ẹphe eme gbaru. Mu e-gude g'ẹphe gbaru kpee phẹ ikpe. Noo teke ẹphe a-maru l'ọo mbẹdua bẹ bu Chipfu.”

8

A phuru ọphulenyaa l'aagwo nshi l'eze-ulo Chileke

¹ “L'ime apha k'ishii l'abalị k'ise l'onwa k'ishii kwaphọ; bẹ mu nọ l'ulo mu; ndu bu ọgerenya ndu Jiuda tuko nọdu l'ataphu mu; unme Nnajiuphu, bu Chipfu bya akparwuta mu l'ẹhu. ² Mu bya elee ẹnya; bya ahuma iphe, du gẹ nemadzụ. Shita l'ẹka du g'ọ bu upfu iya jasụ l'alị bẹ du g'ọ bu ọku; gbẹ l'upfu iya jasụ l'uzo imeli bẹ egbuẹpho nwịnwii g'ope, aphụ kẹ ngerengere. ³ Tọbodu iya bu; ọ bya amachia iphe, du g'ọ bu ẹka wọru mu l'ẹgbushi. Unme Chileke ono palia mu imeli; mu nọdu lẹ mgbaka alị waa igwe. Ọ buru l'ọphulenyaa ono, Chileke meru; mu nọdu aphụ ono; bẹ ọ gbekwapho pata mu jeshia Jierusalem; mbụ parụ mu jeshia onu ẹka eeshije abahụ l'onu-oguzo isheli k'ime oma-unuphu eze-ulo Chileke; mbụ l'ẹka ono, e doberu agwa ono, akpatsuje oke ẹhu-eghu Chileke ono.”

⁴ Mu bya elee ẹnya huma ọdu-biribiri Chileke kẹ Ízurelu; mbụ ọphu dọpho g'ọphu mu hụmajeru

l'ophulenyà l'ali, dù baswaa phọ. ⁵ Noo ya; ọ sù mu: “Nwa ndiphe; lekpodapho ẹnà l'ùzo isheli.” Ọo ya bụ; mu bya elee ẹnà l'ùzo isheli ọbu. Ọ bụru l'ẹka eeshije abahụ l'ùzo isheli l'ọnu-oguzo ẹka ọru-ngweja nọ bẹ mu hụmaru agwa ono, emeje g'e koo okophoo ono.

⁶ Ọ bya asụ mu: “Nwa ndiphe; ?i hụmaru iphe, ẹphe eme; mbụ ẹjo akpamara, ndu Ízurelu eme l'ẹka-a; shi nno achifu mu achifu l'ẹka dùru mu nsọ-a? Tẹme ọ búruru nta-a bẹ ìbnya ahụma ẹjo akpamara ọphu kabarọ ọwa eshihu ụka.”

⁷ No iya; ọ duta mu jeshia l'ẹka eeshije abahụ l'ọma-unuphu eze-ulo Chileke ono. Mu rwua; bya elee ẹnà hụma ẹnú, a hafuru l'igbulọ ono. ⁸ Onye ono sù mu: “Nwa ndiphe; tụa ẹnú tų-fua igbulọ ono ọzo.” Ọo ya bụ; mu bya eworu igbulọ ono tų-fua ọzo; bya ahụma ọnu-mgbo l'ẹka ono. ⁹ Ọ sù mu: “Bahụ je ahụma ẹjo akpamara, ẹphe eme l'ẹka ono.” ¹⁰ Tọbudu iya bụ; mu bahụ nų; bya elee ẹnà hụma ụnwu anų, dù iche iche, awųje l'ẹpho g'e seshikọtaru iya l'igbulọ ono g'ọ ha; mẹkpoo ụnwu anų, aasọ nsọ; mẹkwapho iphe, bụ agwa ndu Ízurelu g'ọ hakọta. ¹¹ Ndu bụ ọgerenya ndu Ízurelu dù ụkporo ụmadzu ẹto l'ụmadzu iri pfukotaru l'iphu ẹka ono; Jiazanaya nwa Shafanu bẹ yikwapho lẹ ndu pfuru l'ẹka ono. Onyenọnu pagbaarų iphe, eegudeje akpọ ụnwù-isensu ọku l'ẹka; ẹnwuru ọku ụnwù-isensu, eshi kwẹekweekwee shi l'iphe ono akpų tųutuutuu. ¹² Ọ sù mu: “Nwa ndiphe; ?Ọo kwa ì hụmaru iphe, ndu bụ ọgerenya ndu Ízurelu anọduje l'ọchii eme? Onyenọnu bẹ nọchaa l'ulo agwa iya. Ẹphe nọdu epfugbaa asųje: ‘Chipfu ta ahụmakwaru anyi; tẹme lẹ Chipfu gbakųtakpoakwaru nų ali-a azų.’ ”

¹³ Ọ byakwa asụ mu ọzo: “Ghakpodapho ẹnà ọzo hụma phẹ l'ẹka ẹphe eme iphe, kabaa ndu ọwa-a eshihu

ùka.” ¹⁴ No iya; ọ bya eduru mu jeshia l'ọnu-oguzo, eeshije abahù l'ùlo Chipfu l'ùzo isheli iya; mu bya ahùma unwanyì, nọgbaa anọo l'ẹka ono ara ẹkwa agwa phẹ, bu Tamuzu.

¹⁵ Ọ sù mu: “?Ọ kwa l'ì hùmaru iya; nwa ndiphe? Ọ gbẹ búruru nta-a bẹ ìbìya eje ahùmabakpooro ọphu ka ndu ọwa-a eshihu ùka.” ¹⁶ Ọ gbẹ teke ono bya eduta mu bahù l'ime ime ọma-unuphu ùlo Chipfu ono. L'ọnu-oguzo, eeshije abahù l'eze-ùlo Chileke ono bẹ iphe, rwuru unwoke ọkporo l'ise nọ lẹ mgbaka nwùlo, nọ tẹme l'e rwua ọru-ngweja Chipfu. Ẹphe wokọtaru azù ghaaru eze-ùlo Chipfu ono; woru iphu chebekọta l'ùzo ẹnyanwu-awawa. Ẹphe nọdu ephozetajẹgba l'ùzo ẹnyanwu-awawa abarù ẹnyanwu ẹja.

¹⁷ Ọ sù mu: “?Ọ kwa ì hùmaru iya; nwa ndiphe? ?Ọ bu iphe, dù huswa huswa huswa tọo; mbù ẹjo akpamara-a, ọnu-ùlo Jiuda nọ l'ẹka-a eme-a? Mbù ọo ẹpho iphe-kpanganga bẹ ẹphe meru; o ji alì-a ebushihu ebushihu; shi nno akpatsufe mu phọ ẹhu-eghu. Lekpọdapho g'ẹphe ejikwoshi oshi atsù onwophe l'imi; sù l'ọo mbẹdua bẹ ẹphe eme iphe-iphere! ¹⁸ Ọo ya bu lẹ-a; mu e-gude ẹhu-eghu mee phẹ iphe. Mu ta abyadù ele phẹ ẹnya kẹ phùaru phẹ obu-imemini; ọphu mu abyadù edobe phẹ ndzù. Ẹphe e-chichakpọ mkpu l'o tsua mu etsutsu lẹ nchì; ọle mu ta abyadù angaru phẹ nchì.”

9

Egbushi ndu agwọ nshi

¹ Tọbodu iya bu; mu nùma ẹka oochi mkpu ara iya arara asùje: “Unu kpìritaru ntse; unubẹ ndu echeje mkpukpu nche. G'onyenọnu gudechaa ngwọgu iya l'ẹka!” ² Noo ya; mu bya ahùma unwoke ishii g'ẹphe shi l'ọnu-oguzo, nọ l'ùzo isheli eje abya. Onyenọnu

pagbaarụ ngwọgu iya l'ẹka. O nwekwarụpho nwoke lanụ yẹle ẹphe swi. O yeru uwe ẹkwa ọchaa; turu mkpara-ẹkwo lẹ mgbureku. Ẹphe wuba je apfuru l'aguga ọrun-
ngweja ono, e gude onyirubvu mee ono.

³ Noo ya; ọdu-biribiri Chileke kẹ Ízurelu gbeshi l'eli chierobu ono, bu ẹka o shi nọdu ono je anọdu l'ọnu-abata eze-ulo Chileke ono. Noo ya; Chipfu bya ekua nwoke ono, yeru uwe ẹkwa ọchaa; bya eturu mkpara-ẹkwo lẹ mgbureku ono; ⁴ sụ iya: “Je etsoru mkpukpu Jierusalẹmu l'ophu jegbabe. Ndu agu aphu bya ara ẹkwa k'ẹbyi ono, emegbabe l'ime mkpukpu ono be ii-me iphe-ohubama l'egedegee ọnu-iphu.”

⁵ No iya; mu bya angabe nchi numa ẹka ọ suru ndu ọphuu: “Unu tsoru iya; je etsoru mkpukpu ono gbushia ndu unu humaru. Unu ta aphukwaru phe obu-
imemini; ọphu unu edobekwa phe ndzu. ⁶ Unu gbushia unwoke, buwaa ọgerenya; me ndu bu okoro bya; me unwumboko; me unwanyi; mekpoo unwegirima. Ọle ọo g'ọ tọ dukwa ndu ọphu e meru iphe-ohubama ono, unu e-byi ẹka. Ẹka unu a-wata iya bu l'ulo ono duru mu nsọ ono.” Ọo ya bu; ẹphe shi lẹ ndu bu ọgerenya, nọ l'ataphu eze-ulo Chileke ono; wata phe egbushi.

⁷ Ọ sukwa phe pho: “Unu merwushia eze-ulo ono emerwushi; unu egbushia nemadzu g'ọ tuko oma iya sweta. Ngwa unu tugbua jeshia!” Ọo ya bu; ẹphe tugbua je etsoru mkpukpu ono gbushiahaa nemadzu.

⁸ Teke ono, ẹphe egbushi nemadzu ono be mu nọ nkinyi mu; mu daa kpube iphu l'alị; chishia mkpu sụ: “Oowaa! Nnajiuphu, bu Chipfu! ?Iime g'i gude oke ẹhu-eghu ngu-a, i tukoshi Jierusalẹmu-a gbushigbua ndu Ízurelu ọphu phoduru nu tọo?”

⁹ O sù mu: “Ejo-iphe, ndu Ízurelu; waa ọp̄hu ndu Jiuda eme bẹ kwatakwaru paa ẹka apaa. Alì ono bụ iphe, jiru iya nù bụ egbu-ọchi. Mbụ lẹ mkpụkpu ono bẹ bụ eme ẹjo-iphe, jiru iya ejiji. Ẹp̄he nọdu anọduje ep̄fu sù: ‘Chipfu gwọbeakwaru alì-a. Chipfu taa hụmajekwa iphe, anyi eme.’ ¹⁰ Oo ya bụ lẹ mu ta abyadụ ele phẹ ẹn̄ya kẹ ph̄uaru phẹ obu-imemini; ọp̄hu mu abyadụ edobe phẹ ndzụ. Iphe ono, ẹp̄he mekọt̄aru ono bẹ mu e-vukọta kpube phẹ l'ishi.”

¹¹ A bya ele ẹn̄ya; nwoke ono, yeru uwe ẹkwa ọchaa; bya eturu mkpara-ẹkwo lẹ mgburẹku ono lwaphuta azụ; bya asụ iya: “Mu meakwaru iphe, ì sùru gẹ mu mee.”

10

Ọdu-biribiri Chileke lufuru l'eze-ulo Chileke

¹ Tọbudu iya bụ; mu bya elee ẹn̄ya; mu hụma iphe, dū g'aba-eze, e gude mkpuma sáfayà mee g'ọ nọ l'akpaminigwe, nọ nọghata ishi chierobu ono. ² Noo ya; Chipfu pfiaru nwoke ono, yeru uwe ẹkwa ọchaa ono sù iya: “Bahụ lẹ mgbaka ọkpa ọgba-kperekpere, nọkota lẹ mkpula chierobu ono. Ye ẹka l'ime chierobu ono vọta icheku-ọku; vọ-jia ọbochi-ẹka ngu. L'i je eworu iya ghaa lẹ mkpụkpu ono.”

Mu nọdu ele iya ẹn̄ya; ọ bahụ. ³ Chierobu ono pfuchaaru l'uzo ndọhali eze-ulo Chileke ono lẹ teke nwoke ono bahuru; urwukpu bya ejichaa imime ọma eze-ulo ono ejiji. ⁴ Tọbudu iya bụ; ọdu-biribiri Chipfu shi l'eli chierobu ono gbeshi je anọdu l'ọnu-abata eze-ulo Chileke ono. Urwukpu bya eji eze-ulo Chileke ono ejiji. Ogbu-nw̄inwii, shi l'ọdu-biribiri Chipfu ono bya eji ọma-ulo Chileke ono ejiji. ⁵ Igiji ñkù chierobu ono bẹ a gbẹchaa l'azụ ọma-unuphu anụ g'ọodaep̄ho g'ọ bụ olu Chileke, bụ Ọkalibe-kangokọt̄aru-nụ teke oopfu opfu.

⁶ Teke Chipfu sūru nwoke ono, yeru uwe ẹkwa ọchaa ono g'ọ gūta ọku lẹ mgbaka ọkpa ọgba-kperekpere ono; mbụ l'echilabọ chierobu ono; bẹ nwoke ono bahuru je apfuru l'aguga ọkpa ọgba-kperekpere lanu. ⁷ No iya; chierobu lanu l'ime chierobu ẹno ono; machia ẹka gūta ọku, nọ l'echilabọ ẹka ono, ẹphe nọ ono. Ọ gūta ọku ono ye nwoke ono, yeru uwe ẹkwa ọchaa ono l'ẹka. Nwoke ono gude iya tūgbua.

⁸ Lẹ mkpula nkù chierobu ono bẹ iphe, dū g'ẹka nemadzū nọgbaa. ⁹ Mu bya elee ẹnya hūma Ọkpa Ọgba-kperekpere ẹno, nọkota l'aguga chierobu ono. Ọkpa Ọgba-kperekpere ono dūchaa nanu nanu nọ-kubegbaa chierobu ono. Ọkpa Ọgba-kperekpere ono nọdu aphukotaepho ngerengere gẹ kirísòlàyitù. ¹⁰ Ọkpa ọgba-kperekpere ono ẹphen'ẹno bẹ gbakotaepho nanu. Ọ dūkotaepho g'ọ bụ ọkpa ọgba-kperekpere ọzo; bẹ e pyoru l'ime iya. ¹¹ Ẹphe -nọdu atugbu; ẹphe atuko shia ọzo lanu l'ime ọzo ẹno ono, chierobu ono ghagbaaru iphu ono. Ọphu ọkpa ọgba-kperekpere ono aswị-jijedu aswị-ji mẹ chierobu ono nọdu eje. Ọ buri ibiya ọphu chierobu ono gharu iphu; bẹ ọokwasejeru. Ẹphe -nọdu eje; bẹ ẹphe ta aswị-jijedu aswị-ji m'ẹphe -phobewaa tūgbua. ¹² Ẹhu phẹ l'ophu; mẹkpoo okpurukpu phẹ; mẹ ẹka phẹ; mẹ nkù phẹ bẹ bụ ẹnya jikotaru iya ejiji. Ọ buri g'ọkpa ọgba-kperekpere phẹ ono ẹphe nọ ẹno ono dūkotakwapho bụ ono. ¹³ Mu nūma g'eekugbaa ọkpa ọgba-kperekpere ono “Galugalu.”

¹⁴ Chierobu ono nwekotaru iphu ẹno ẹno l'ẹhu l'ẹhu. Iphu lanu bụ iphu chierobu; iphu k'ẹbo bụ iphu nemadzū; iphu k'ẹto buri iphu oduma; iphu k'ẹno buri iphu ugo. ¹⁵ No iya; chierobu ono bya angulihu imeli imeli. Ọ buri phẹ bẹ bụ iphe ono, nọgbaa ndzū ono, mu hūmajeru l'aguga ẹnyimu Keba ono. ¹⁶ Ọ

nọdu abujeru teke chierobu ono tugburu; ọkpa ọgba-kperekpere ono, nọgbaa phẹ l'aguga ono etsoru phẹ. Teke chierobu ono sashiru nkù g'ẹphe phelihu l'alì; bẹ ọkpa ọgba-kperekpere ono, nọgbaa phẹ l'aguga ono anọdujẹpho g'ẹphe nọ; ẹphe ta alufudu l'ẹka ẹphe nọgbaacha. ¹⁷ Teke chierobu ono nọ-kirishiru; ọgba-kperekpere ono anọ-kirishikwapho. Teke chierobu ono phelihuru; ẹphe angu-lihukwapho tsoru phẹ; kẹle unme iphe ono, nọgbaa ndzụ ono bẹ nọkota l'ime phẹ.

¹⁸ Tọbudu iya bụ; ọdu-biribiri Chipfu ono lufu l'ọnu-ulo eze-ulo Chileke ono; je anọdu l'eli chierobu ono. ¹⁹ Mu nọdu elekpọephe ẹnya; chierobu ono sashia nkù phẹ; shi l'alì phelihukota. Ẹphe nọdu ephe; ọkpa ọgba-kperekpere ono nọdu etso phẹ. Ẹphe pheru je anọdu l'ọnu-abata ọguzo ọphu nọ l'uzo ẹnyanwu-awawa l'eze-ulo Chileke. Ọdu-biribiri Chileke kẹ Ízurẹlu nọdu phẹ l'eli. ²⁰ Ọo phẹ bẹ bụ iphe ono, nọgbaa ndzụ ono, mu humaru lẹ mkpula Chileke kẹ Ízurẹlu l'aguga ẹnyimu Keba pho. Ọo ya bụ; mu bya amaru l'ọo chierobu bẹ ẹphe bụ.

²¹ Ẹphe nwekọtaru iphu ẹno ẹno; mẹ nkù ẹno ẹno l'ẹhu l'ẹhu. Lẹ mkpula nkù phẹ ono bẹ iphe, dugbaa g'ẹka nemadzụ nọkota. ²² Iphu phẹ dukotaephe g'iphu ndu ọphu mu humajeru l'aguga ẹnyimu Keba pho. Ọphu nọnu anọdujẹpho eje ala l'iphu nhamunha.

11

Ee-gbushi ndu Jierúsalem

¹ Tọbudu iya bụ; Unme Chileke bya apalia mu; paru jeshia l'ọnu-ọguzo ọphu nọ l'uzo ẹnyanwu-awawa l'ulo Chipfu. L'ọnu ẹka eeshije abahu l'ọnu-ọguzo ono bẹ unwoke ukporo l'ise nọ. L'ime phẹ bẹ mu humaru

Jiazanaya nwa Azuru; me Pelataya, bu nwa Benaya, bu phe bu ndu-ishu ndu ono.

² Chipfu bya asu mu: “Nwa ndiphe; o ndu-a be anoduje achu ejo idzu; buru phe anoduje le mgbazi g'e mee ejo-iphe le mkpukpu-a. ³ E phe nodu asuje: ‘?Toko orwudu teke aa-kpushi ulo too? Mkpukpu-a bu ite, eeshi iphe be o bu; anyibedua buru anu, eeshije l'ite ono.’ ⁴ Oo ya bu; pfua ejo-iphe e-me phe nu; nwa ndiphe; pfua iphe, mu suru l'oo-me phe.”

⁵ Tobudu iya bu; Unme Chipfu bya mu l'ehu; bya asu mu ge mu su: “Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Oo iphe ono be unu epfu; unube ndu Izurelu; ole mu makotaru iphemiphe, unu aru l'oriri. ⁶ Unu gbushiwuru ikpoto nemadzu le mkpukpu-a; iphe, jiru gbororo buru odzu ndu unu gbushiru egbushi.

⁷ “Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Ndu ono, unu gbushiru kube l'ime mkpukpu ono be bu anu ono; mkpukpu-a buru ite-oku ono; ole mu a-chita unubedua chifu le mkpukpu-a. ⁸ Ndu oguechi be agu unu; ole oo oguechi ono be mu e-gude bapfuta unu. Noo iphe, Chipfu epfu bu ono. ⁹ Mu achifuta unu l'ime mkpukpu ono; nwuru unu ye l'eka ndu ohozo; mbu nu unu aphu. ¹⁰ Oo oguechi be ee-gude gbushia unu. O buru l'oke ali ndu Izurelu be mu anu unu aphu ono. Oo ya bu; g'unu amakwanuru l'oo mbedua bu Chipfu. ¹¹ Mbu le mkpukpu-a ta abyadu aburu unu ite, eeshi iphe; ophu unu abyadu aburu anu nodu l'ime iya. Mu a-nodu l'oke ali ndu Izurelu nu unu aphu. ¹² Oo ya bu; g'unu amakwanuru l'oo mbedua bu Chipfu; kele unu te etsoduru iphe, mu toru okpa iya su g'e tsoje; ophu unu te emeduru ekemu mu. Iphe, unu gbemechia bu l'unu byaru emeahaa g'ohamoha ono, bupheru unu mgburugburu emeje.”

¹³ No iya; mu nọdukwadu epfu iphe ono; Pelataya nwa Benaya nwụhu. Mu bya adaa kpupyabẹ iphu l'alì; chia oke mkpu sụ: “Oowaa; Nnajiuphu, bụ Chipfu! ?Iime g'i gbushikọta ndu Ízurẹlu ọphu phọduru nụ tọo?”

E kwe ukwe k'alwalwa ndu alwutaru alwuta.

¹⁴ Chipfu byakwa epfuaru mu ọzo sụ: ¹⁵ “Nwa ndiphe; ndu bu ẹ Jierúsalemu l'epfukwa opfu ẹhu ndu Ízurẹlu; mbụ unwune ngu ono a kpuru unu l'ẹphe ẹ ndzụ ono asụje: ‘Ndu ono, a kpuru ẹ ndzụ ono bẹ nọnukaakwaru Chipfu ụzenya. Alì-a l'ọphu bụwaru nke anyi.’

¹⁶ “Ọo ya bụ; sụ phẹ: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Ọ bụ eviya l'ọo mbẹdua rwutacharu phẹ je edobe ụzenya ụzenya; l'alì ndu ọhozo; mbụ woru phẹ ghakaa ẹ mkpụkpu ẹ mkpụkpu ono; ọle g'ọ dūhabe bẹ mu bụlekwaru phẹ-a akpọ gbobutaru mee; ẹ mkpụkpu ẹ mkpụkpu ẹka ono ẹphe lagbaaru ono.’ ¹⁷ Ọo ya bụ; sụ phẹ: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu e-shi l'ọhamoha ono rwutakọta unu; bya achikobe; mbụ shi ẹ mkpụkpu ẹ mkpụkpu ono, a chikashiru unu; unu lagbaa ono chita unu chiphuta azụ. Mu abya eworu alì Ízurẹlu nụ-phu unu azụ.’

¹⁸ “Ephẹ a-lwaphuta azụ l'alì ono; bya atuko iphe, aakpọfu l'ẹnwa, nọ iya nụ; mẹ ẹbyi, eemegbabẹ l'ime iya wofukọta. ¹⁹ Mu e-me g'obu bụru phẹ nanụ; mu e-woru unme ọphúú ye phẹ l'ẹhu; mu ewofu ọkpoma mkpọlanu, ẹphe nweru; woru ọkpoma, dū bẹlebele nụ phẹ; ²⁰ k'ọphu ẹphe a-nọduje etso iphe, mu tọru ọkpa iya; bya anwube ẹnya meahaa ekemu mu. Ephemẹ aburu ndibe mu; mu aburu Chileke phẹ. ²¹ Obenu ẹ ndu ọphu kpọru obu ye l'iphe, aakpọfu l'ẹnwa ono; mẹ l'ẹbyi, ẹphe emegbabẹ; bẹ mu e-woru iphe, ẹphe eme kpukposhi l'ishi. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono.”

Alufu Odu-biribiri Chipfu lẹ Jierúsalemu

²² Tọbudu iya bụ; chierobu ono, ọkpa ọgba-kperekpere nọgbaa l'aguga ono woru ñkù phẹ sashia; ọdu-biribiri Chileke kẹ Ízurẹlu nọdu phẹ l'eli. ²³ Odu-biribiri Chipfu ono bya eshi l'ime mkpukpu ono gbalihu je edegebe l'eli úbvú, nọ l'uzo ẹnyanwu-awawa mkpukpu ono. ²⁴ Mu nọdu aphụ ọphulenyanya, Unme Chileke goshiru mu; Unme ono palia mu je edobe l'ẹka ndu ono, a kpuru lẹ ndzu ono nọ lẹ Babilonu. Ọo ya bụ; mu phụ-buhu ọphulenyanya ono, mu shi aphụ ono. ²⁵ Tọbudu iya bụ; mu tuko iphe ono, Chipfu goshikotaru mu ono pfiaru ndu ono, a kpuru lẹ ndzu ono.

12

Onye mpfuchiru Chileke, nọ ọnodu onye a kpuru lẹ ndzu

¹ Tọbudu iya bụ; Chipfu bya efiaru mu sụ. ² “Nwa ndiphe; ọ kwa l'echilabọ ndu ekwefujeru mu ike bẹ i bu. Ẹphe nwekwaru ẹnya; ọphu ẹphe aphudu iya uzo; ẹphe nweru nchi; ọphu ẹphe ta anudu iya iphe; kẹle ẹphe ekwefuje ike.

³ “Ọo ya bụ; nwa ndiphe; gwekọbe iphe ngu g'onye a kpuru lẹ ndzu ala ọhoro. G'ọ bukwaru l'eswe teke ẹphe ele ngu ẹnya; bẹ ii-gweta gwefu l'ẹka i nọ; tųgbua lashia ẹka ọzo. ?A maru; ?iphe ono erwu-a phẹ l'ẹhu; e -gudekpọoro l'ẹphe bụ ndu kwefuru ike. ⁴ Teke o beru l'eswe teke ẹphe ele ngu ẹnya; gwetakota iphe ngu gwefu; g'onye a kpuru lẹ ndzu ala ọhoro. Teke o beru l'uzenyashi; kwalia teke ẹphe ele ngu ẹnya; tųgbua g'onye a kpuru lẹ ndzu ala ọhoro. ⁵ Bvufua uzo l'igbulọ mkpukpu lẹ teke ẹphe ele ngu ẹnya; shi l'ẹka ono vufu iphe ngu ono. ⁶ Dẹe iphe ono l'ukuvu l'ẹka ẹphe ele ngu ẹnya; vuta iya vufu lẹ nchi ejihu. L'i woru iphe kechia

l'iphu g'i tì hùma alì ẹn̄ya; kẹle mu mewaru ngu g'i b̄uru iphe-ọhubama d̄uru ndu Ízurẹlu.”

⁷ Ọo ya b̄u; mu bya emee ẹgube ono, a s̄uru mu gẹ mu mee ono. O be l'eswe; mu bya egwefutakọta iphe ono, mu gwekọru gude alufu g'onye a kpuru lẹ ndz̄u ala ọhozo ono. Ọ bya erwua l'ụzenyashi mu gude ẹka bvufu-a ụzo l'igbulọ ono. Mu gweta ivu mu lẹ nchi ejihu gb̄eshi; ẹphe nọdu ele mu ẹn̄ya; mu par̄u iya nmakobe l'ukuvu; ọ b̄uru mu atugbu.

⁸ Tọbudu iya b̄u; o be l'utsu; Chipfu bya epfuru yeru mu s̄u: ⁹ Nwa ndiphe; ?ọ kwa lẹ ndu Ízurẹlu, b̄u ndu kwefuru ike ono ta ajiduru ngu s̄u: ?B̄u ḡunu bẹ iime nno? ¹⁰ S̄u phẹ lẹ-a: Wakwa iphe, Nnajiuphu, b̄u Chipfu epfu baa: Ozi-a, d̄ukwaru onye b̄u ishi lẹ Jierúsalem̄u; bya aduru ọnu-ulo ndu Ízurẹlu l'ophu. ¹¹ S̄u phẹ: Mb̄edua b̄u unu iphe-nggoshi; mb̄u l'ọo ẹgube ono, mu mekọtaru ono b̄u g'ee-mekọta unu. Ẹphe a-wufu b̄uru ndu a kpuru lẹ ndz̄u lashia ọhozo. ¹² Onye ọphu b̄u onyeshi l'echilabọ phẹ bẹ e-gweta iphe iya nmakoru l'ukuvu lẹ nchi ejihu tugbua. Ee-bvufuru iya ụzo l'igbulọ g'o shia lufu. Oo-kwechi iphe l'iphu; g'o to gude ẹn̄ya iya h̄uma alì ono. ¹³ Mu e-woru ugbu mu geberu iya; g'ọ nmalahuru mu l'ọnyà; mu eduru iya jeshia Bábilonu, b̄u alì ndu Kaludiya. Ọ b̄uru l'ẹka ono bẹ ọo-nọdu nwuhu; ọle ọ tọ byakwanu egude ẹn̄ya iya h̄uma alì ono. ¹⁴ Ndu ono, eswipheje iya nu ono bẹ mu a-chikashichaa nanu nanu; mb̄u ndu ejejeru iya ozi; mẹ ndu ojogu iya g'ẹphe ha. Mu a-mita ogu-echi gude chipyabe phẹ.

¹⁵ “Teke mu chikashieru phẹ phọ; ẹphe tuko iphe, b̄u ọhamoha dzuru; mb̄u mee ẹphe dzuru mkpukpu, nọnu bẹ ẹphe a-maru-a l'ọo mb̄edua b̄u Chipfu. ¹⁶ Ọle nwa ndu ọphu habe nwahabe bẹ mu e-me-a g'e te gude ogu-echi gbua; waa g'ẹgu-ememe; mẹ mgbu-ọnwu te

egbu phẹ. Ọo ya bu g'ẹphe anọdu l'ọhamoha ono, ẹphe jekpọoru; kọshikota ẹbyi, ẹphebe ndu Ízurẹlu shi emegbabe. Noo teke ẹphe a-maru l'ọo mbẹdua bu Chipfu.”

Onye mpfuchiru Chileke, ẹhu aphụ kpaakpaakpaa

¹⁷ Tọbodu iya bu; Chipfu bya epfuaru mu sụ: ¹⁸ “Nwa ndiphe; gude ẹhu-anmanma ria nri ngu; l'i gude ẹhu-kpaakpaakpaa ndzụ-aguḡu ngua mini. ¹⁹ Sụ ndu alì-a: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu lẹ kẹ ndu bu lẹ Jierúsalemu; mẹ ndu alì Ízurẹlu baa: Ẹphe e-gude ndzụ-aguḡu eri nri; teke ẹphe angụ mini meji atọfu phẹ atọfu; kẹle alì phẹ bẹ aa-tụko iphemiphe, nọ iya nụ natachaa; kẹle ndu bu iya nụ tsobewarụ wenuka iwashì. ²⁰ Mkpukpu, e bu ebubu l'alì ono a-bukotaru ẹka dabyiru iphoro; mbụ l'alì ono bẹ a-bukotaru ochobu. Ọo ya bu g'unu amakwanuru l'ọo mbẹdua bu Chipfu.’ ”

²¹ Tọbodu iya bu; Chipfu byakwa epfuru yeru mu sụ: ²² “Nwa ndiphe; ?buna gụnu bẹ ẹtu ono, unubẹ ndu Ízurẹlu anmajẹ ono bu; mbụ ono, unu asuje: ‘Mbọku - nọdu anwushi bẹ ọphulenyà, a phuru aphuphu abujeru iphe-mmanụ.’ ²³ Sụ phẹ: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu e-me g'ẹtu ono ta aduhe; mbụ l'aanmabuhu ẹtu ono l'alì Ízurẹlu.’ Sụ phẹ: ‘Mbọku agbarwutakwaa teke ọphulenyà, a phukotaru e-meẹbekota g'a phuru iya. ²⁴ Noo kẹle aa-phụ-buhu ọphulenyà ẹregede l'alì Ízurẹlu; l'agbabuhu iya ẹja, enwedu ishi. ²⁵ Mbẹdua bu Chipfu e-pfukwa opfu; iphe, mu pfuru emee gẹ mu pfuru iya; ọ tọo nọdu ọdu ememe. Mbụ l'ọo l'ogbo unubẹ ndu ekwefujeru mu ike-a bẹ mu e-mekọta iphe, mu pfuru. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.’ ”

²⁶ Tọbodu iya bu; Chipfu byakwa epfuaru mu sụ: ²⁷ Nwa ndiphe; lewarọ lẹ ndu Ízurẹlu epfu l'ọphulenyà ono,

ì phukotaru ono bẹ bụ iphe, e-me teke dukwadro ẹnya; mbụ l'iphe, iipfukọta bẹ bụ iphe, a-nọ ọdu tẹme l'ọovua. ²⁸ “Ọo ya bụ sụ phẹ lẹ-a: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Ọ tọ dukwa opfu mu ono mẹ nanụ, akpọ ụpfu ememe. Iphe, mu pfuru bẹ e-mekọta gẹ mu pfuru iya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chileke epfu bụ ono.”

13

Ikpe, a nmaru ndu mpfuchiru, epfu iphe, Chileke epfuduru

¹ Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ:
² “Nwa ndiphe; pfiaru mu ndu mpfuchiru kẹ Ízurẹlu g'ọo-duru phẹ; mbụ ndu k'ono epfuchiru Chileke nta-a ono. Pfiara g'ọo-duru ndu ono bụ iphe, gbataru phẹ l'uche bẹ ephe epfukpofuje sụ l'ọo Chileke bẹ ephe epfuchiru ono. Sụ phẹ lẹ-a: ‘Unu nūmakwa iphe, Chipfu epfu! ³ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Nshio unubẹ ndu eswe ono, bụ ndu mpfuchiru; mbụ ndu ono, anọduje etso iphe, obu phẹ pfuru phẹ; l'ẹbe abụ l'ọo duru iphe, ephe hūmaru ono. ⁴ Unubẹ Ízurẹlu; ndu mpfuchiru unu dūepho gẹ nkuta-ọswa, nọ l'ochobu. ⁵ Unu ta agbajeduru okpa l'ẹka igbulọ Ízurẹlu gbashiru ọru; ọphu ọ bura kẹ kpukwaa ya akpukwa; g'ọo pfushia ike; kwaberu eswe kẹ Chipfu ono. ⁶ Ọphulenyia ephe aphuje bukota ọphulenyia iphoru. Iphe, ephe asuje l'oo-me abukotajeru ụka bẹ ephe dzushiru. Ephe asuje: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa'; l'ẹbe abụ l'ọo Chipfu bẹ ziru phẹ nū; tẹme ephe gbẹ anọduje ele ẹnya g'iphe, ephe pfukotaru vua. ⁷ ?Tọbudu ụka bẹ unu adzujẹ l'ọphulenyia, unu aphụ; bya epfujẹ iphe, abudu eviya lẹ

teke unu sūru: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa; l'ēbe abū l'ōo mbēdua bē pfuru iya nū?"

⁸ Ōo ya bū lē-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bū Chipfu epfu baa: "Eshi ophu unu adzūshi ūka bya aphū ophulenyā ēregede bē mu nōakwaru unu lē njō." Nokwa iphe, Nnajiuphu, bū Chipfu epfu bū ono. ⁹ Ndu ono, aphūje ophulenyā, bū ūka ono; waa ndu ono, epfujē iphe, abūdu ire-lanū ono bē mu a-da ēka l'ēhu kē njō. Ephe ta abyadū anōdubaa l'ēka ndibe mu nō; ophu a byadu edebaa ēpha phē l'ēkwo, e deshiru ēpha ndu ōnu-ūlo Ízurēlu; ophu ephe abyadū abahūbaa l'alī ndu Ízurēlu ōzobaa. Ōo ya bū; g'unu amakwanūru l'ōo mbēdua, bū Nnajiuphu, bē bū Chipfu.

¹⁰ "Ephe dusweru ndibe mu ūzo; ephe asūje lē nchī dū doo l'ēbe abū lē nchī dū doo. Ōobujeru a -nōdu akpū igbulō, eshihuduru ike; ephebedua egude penti-ōchaa eete iya. ¹¹ Ōo ya bū; pfuaru ndu ono, teru iya penti-ōchaa ono; l'oo-zekpōshihukwa. Oke mini e-dzekwa; akamini-mkpuma adaa; tēme oke phērephere ezia ¹² Teke igbulō ono zekpōshihuerupho; ?ndiphe ta ajīdu unu sū: "?Dēnuhunū penti-ōchaa ono, unu teru iya ono?" "

¹³ "Ōo ya bū; wakwa iphe, Nnajiuphu, bū Chipfu epfu baa: Mu e-gude oke ēhu-eghu mu mee g'oke phērephere zia; mu egudekwaphō ēhu-eghu mu mee g'akamini-mkpuma daa; mebyishia ya; mee ya g'oke mini dzee; mee ya omeliwe. ¹⁴ Mu e-nwutsushikōta igbulō ono, unu teru penti-ōchaa ono; mbū rwazekōta iya jasū l'alī; k'ophu bū l'aa-hūmachaa ēka a tūru ōkpa iya. Ō -dakpōshihuepho ono bē unu a-būkotaru mkpurupyata l'ime iya. Ōo ya bū; g'unu amakwanūru l'ōo mbēdua bū Chipfu.

¹⁵ "Noo gē mu e-shi tukoshi igbulō ono oke ēhu-eghu mu bū ono; tukoshi iya ndu ono, teru iya penti-ōchaa ono.

Ọo ya bụ; mu akakwanuru unu l'igbulọ ọbu; mẹ ndu rwaru iya arwarwa bẹ nkephẹ bvụakwaru; ¹⁶ mbụ ndu mpfuchiru Ízurẹlu ono, shi anọduje aphuru Jierúsalemụ ọphulenyà; mbụ ndu ono, shi anọduje epfuru phẹ lẹ nchị dū doo l'ẹbe abụ lẹ nchị dū doo. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.”

Iphe, e-me unwanyi, egudeje ọbvụ eduphushi ndu Ízurẹlu

¹⁷ “Ọo ya bụ; nwa ndiphe; gharu unwanyi ndibe unu iphu lẹ kẹ njọ; mbụ ndu ono, bụ iphe, ẹphe ritaru l'obu phẹ bẹ ẹphe epfukpofuje ono. Pfu mpfuchiru kẹ njọ l'opfu ẹhu phẹ; ¹⁸ sụ phẹ lẹ-a: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Nshio unwanyi ono, adzọtajegbaa ọbvụ gbakachaa lẹ nkwo-ẹka ono; tẹme ẹphe nọdu emeshi ẹkwa-ishi l'asụ iya l'asụ iya gẹ ndu ọzo keje l'ishi. Ẹkwa-ishi ono bụru iphe, ẹphe egudeje achị nta ndzụ ndu ọzo. ?Bụ ndzụ ndibe mu bẹ unu a-nọdu achị nta iya; tẹme unu eche ndzụ nkunu g'ọ dūru unu tọo? ¹⁹ Unu gudewaa ese iswi nwa-ọchileka balị; waa iswi iphiriba buredi; meswee mu; ọphu unu akwabẹedu mu úbvú. Unu shi nno mee ndu tege anwuhudu nū; ẹphe nwushihu; mee ndu ọphu gbaru g'ẹphe nwushihu; ẹphe nọdu-chia ndzụ. Ọ bụru iphe, kparụ iya nū bụ l'unu dzushiru ndibe mu ụka; kẹle ẹphe angabeje nchị mẹ a-nọdu adzuru phẹ ụka.”

²⁰ “Ọo ya bụ; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Ọ bụwaa kẹ mu l'ọbvụ unu ono, unu gude anmakọ nemadzụ g'ẹphe bụ unwenu ono. Mu a-gbabushichaa ọbvụ ono unu gbaa l'ẹka ono. Ndu ono, unu achị nta phẹ ono bẹ mu e-mee g'ẹphe nweru onwophe; mbụ ndu ono unu nmakọoru l'ọnyà g'unwenu ono. ²¹ Mu a-lashichaa ẹkwa-ishi unu ono; nafuta ndibe mu l'ẹka unu. Ẹphe taa

dalahụbaedu unu l'ẹka ọzo. Noo teke unu a-maru l'ọo mbẹdua bụ Chipfu.

²² “ ‘Eshi ọp̄hu unu gudewaa adzụ ụka mee g'aphụ ts̄oru ndu p̄f̄uberekoto; l'ẹbe abụ lẹ mu meru g'aphụ ts̄oru phẹ; unu gb̄echia eyeru ndu iwashi ọkp̄u-ikike; mbụ mee g'ẹp̄he te eshi l'ẹjo-ip̄he, ẹp̄he eme l̄f̄uta; shi nno dz̄oo onwophẹ ndzụ; ²³ bẹ unu ta abyakwa aph̄baa ọp̄hulenyā, ab̄udu ire-lan̄u ono; ọp̄huu unu abyad̄u ep̄fubaa l'ọo ọp̄huu ip̄he, e-me n̄u b̄u ọp̄huu. Mu a-naf̄uta ndibe mu l'ẹka unu. Ọo ya b̄u g'unu amakwan̄uru l'ọo mbẹdua bẹ b̄u Chipfu.’ ”

14

Aanma ndu agwọ ọbv̄u ikpe

¹ T̄obudu iya b̄u; ndu b̄u ọgerenya ndu Ízurēlu har̄u byap̄futa mu; bya an̄o Duchaa an̄o l'atatip̄hu mu. ² Chipfu bya ep̄furu op̄fu yeru mu s̄u: ³ “Nwa ndip̄he; ndu-a bẹ kp̄oru obu ye l'agwọ ọbv̄u. Ẹp̄he woru ẹjo-ip̄he, ẹp̄he e-vukota daa dobe onwophẹ l'atatip̄hu. ?D̄enu ḡe mu e-shi haa phẹ g'ẹp̄he j̄itajekwadu mu ip̄he?

⁴ “Ọo ya b̄u; p̄fuaru phẹ; s̄u phẹ lẹ-a: ‘Wakwa ip̄he, Nnajiup̄hu, b̄u Chipfu ep̄fu baa: Teke o nweru onye Ízurēlu, kp̄oru obu ye l'agwọ ọbv̄u; t̄eme o woru ẹjo-ip̄he, b̄u ip̄he, oo-vukota daa doberu onwiya l'ip̄hu; t̄eme onye ono gb̄e teke ono jep̄fu onye mp̄fuchiru Chileke g'ọ j̄ita iya ip̄he; bẹ b̄u mbẹdua, b̄u Chipfu ḡedegede bẹ a-kar̄u onye ono ẹgube ọo-d̄uru iya lẹ k'ik̄poto ọbv̄u ono, ọogwo ono. ⁵ Noo ḡe mu e-me iya b̄u ono; shi nno l̄-phuta ọkp̄oma ndu Ízurēlu az̄u; mb̄u ndu ono, gudewaa agwọ ọbv̄u l̄fu mu l'ẹhu ono.’

⁶ “Ọo ya b̄u; p̄fuaru ndu Ízurēlu s̄u phẹ lẹ-a: ‘Wakwa ip̄he, Nnajiup̄hu ep̄fu baa: Ọp̄hu g'iziman̄u lwa unu az̄u

g'unu haa agwọ ọbvụ ono, unu agwọphe ono; mbụ g'unu haa iphe, bụ ẹbyi ono, unu emegbaa ono.

⁷ “Teke o nwekpọru onye Ízurẹlu; ọzoo onye byaru abyabya ẹ Ízurẹlu, bufuru onwiya l'ẹka mụbe Chipfu nọ; je akpọru obu ye l'agwa iphe; tẹme o woru ẹjo-iphe, bụ iphe, oo-vukota daa doberu onwiya l'atatiphu; bẹ onye ono -gbẹ teke ono jepfu onye mpfuchiru Chileke g'ọ jita iya iphe; bẹ bụ mbẹdua, bụ Chipfu gẹdegede a-karụ onye ọbu g'ọo-duru iya. ⁸ Mu a-ghaerupho onye ọbu iphu ẹ kẹ njọ; mee ya iphe, ee-gude alọ ndu ọzo ẹka ẹ nchi; mbụ mee ya g'ọ buru onye ee-gude anma l'etu. Mu e-bufu iya l'echilabọ ndibe mu. Ọo ya bụ g'unu amakwanuru l'ọo mbẹdua bẹ bụ Chipfu.

⁹ “Teke ọ bụ l'onye mpfuchiru Chileke bẹ e dusweru ụzo; o pfua iphe abudu iya nụ; bẹ bukwa mụbe Chipfu meru g'onye mpfuchiru ono pfua ya; k'ọphu mu a-machi ẹka; daa ya ẹka kẹ njọ l'ẹhu; woru iya gbuu; g'ọ tọ nọduhe l'echilabọ ndibe mu, bụ ndu Ízurẹlu. ¹⁰ Ẹjo-iphe, ẹphe meru ono bẹ a-tukoru phẹ l'ishi. Ọo iphe, e meru onye mpfuchiru Chileke ono bẹ ee-me onye jeru iya ajita iphe kwaphọ. ¹¹ Ọo ya bụ gẹ ndu Ízurẹlu ahaa agbafu l'ẹka mu; tẹme ẹphe ahakwaaphọ egude ẹjo-ememe, ẹphe eme emerwushi onwophẹ. Ẹphe a-buru ndibe mu; mu aburu Chileke phẹ. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono.’ ”

Nuwa waa Danẹlu waa Jiobu

¹² Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ¹³ “Nwa ndiphe; ọ -buru ẹ mkpukpu mesweru mu; ọphu mu egudeedu ire phẹ ẹka; mu -machia ẹka gẹ mu daa phẹ ẹka kẹ njọ l'ẹhu; bẹ mu e-me g'ọ tọ duhe ẹka ẹphe e-shije hụma nri; ẹgu emeahaa phẹ; tẹme mu abya egbushikọta nemadzụ mẹ iphe-edobe phẹ. ¹⁴ O

betakpọo nū ụmadzu ẹto-a nọdu iya, bụ iya bụ Nuwa waa Danẹlu waa Jiobu bẹ bụkwa ẹphebedua kpoloko bẹ a-dzọo ndzụ; kẹle ẹphe pẹberekoto. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.

¹⁵ “Ọ -bụru l'ọo ẹjo anụ-ẹgbudu bẹ mu yeru g'ọ je esweta mkpụkpu ono; anụ-ẹgbudu ono tagbushikọta ndu bu iya nū; mee ya; ọ bụru ochobu; mbụ k'ọphu bụ l'ọ tọ dudu onye adu ike aghata ẹka ono aghata; kẹle anụ-ẹgbudu ono tukurọ ẹka ono sweta; ¹⁶ bẹ eshi ọphu mụbe Nnajiuphu, bụ Chipfu nọ ndzụ gẹ mu nọ iya-a; bẹ ụmadzu ẹto-a -nọdukponu l'ime iya bẹ ẹphe taa dụkpokwanu ike adzọ nwa nwoke; ọzoo nwa nwanyị l'alị ono. Ọo ẹpho ẹphebedua bẹ a-dzọta kpoloko; alị ono a-dabyiru bụru ochobu.

¹⁷ “Ọzoo l'ọo ogu-echi bẹ mu gude bapfuta mkpụkpu ono; sụ g'ogu-echi ono tuko mkpụkpu ono jegbabe; gbushia nemadzụ mẹ iphe-edobe, nọ iya nū; ¹⁸ bẹ mụbe Nnajiuphu, bụ Chipfu pfuru sụ-a: Eshi ọphu mu nọ ndzụ gẹ mu nọ iya-a bẹ ụmadzu ẹto ono -nọdukpoo ya nū; bẹ ẹphe taa dụkpokwanu ike adzọ nwa nwoke; ọzoo nwa nwanyị. Ọo ẹpho ẹphebedua bẹ a-dzọta kpoloko.

¹⁹ “Ọzoo lẹ mu meru ẹjo iphe-ememe bya l'alị ono; mbụ mu -gude oke ẹhu-ẹghu mu gwaa phẹ ọchi; mbụ gbushia nemadzụ; mẹ iphe-edobe; ²⁰ bẹ mụbe Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu sụ-a: Eshi ọphu mu nọ ndzụ gẹ mu nọ iya-a; bẹ ọme l'ọo gẹ Nuwa waa Danẹlu waa Jiobu -nọdukpoo ya nū; bẹ ẹphe taa dụkwa ike adzọta nwa nwoke; ọzoo nwa nwanyị l'alị ono. Ọo ẹpho onwophẹ bẹ ẹphe a-dụ ike dzọo; kẹle ẹphe pẹberekoto.

²¹ “Lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Ọo-kabakwarọ Jierúsalemụ njọ; teke ono, mu e-gude uzi iphe ẹno, eye ebvu, gude byapfuta phẹ bya

anua phe aphu ono. Uzi iphe eno ono bu: Ogu-echi; waa egu-ememe; me ejo anu-egbudu; me ejo iphe-ememe. Iphe ono be mu e-gude bya egbushia nemadzu; me iphe-edobe, no l'ali ono. ²² O le g'o duhabe be o nwekwaru-a ndu ophu a-waa nu. Ndu a-waa nu ono be bu unwegirima unwoke me unwegirima unwanyi, bu ndu e-shi l'eka ono lufuta byapfuta unu. Teke unu humaru umere phe; waa g'ephe gude eme be obu e-jizeta unu le k'ejo iphe-ehuka ono, dapfutaru Jierusalemu ono; mbu k'iphe, bukpo ejo iphe-ehuka, mu meru; o dapfuta iya ono. ²³ Obu e-jizeta unu teke unu humaru umere phe; waa g'ephe eme; kele unu a-bya amaru l'o to nwedu iphe, mu mekotaru l'eka ono, te enwechadaa iphe, kpataru iya nu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.”

15

A turu Jierusalemu yeru vayinu, oku keru

¹ Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su:
² “Nwa ndiphe; ?Bu gunu bu iphe, vayinu gude ka oshi ozo, no l'oswa ree? ³ ?O nwekpooru iphe, baru urwu, eegudeje oshi iya eme too? Mbu-a; ?e gudejekponu oshi iya apyita nggu, eekobeje iphe? ⁴ O buchia l'oku be eewojeru iya chie; oku ekee ya ishi labo; bya ekebashia echilabo iya ekebashia. ?Bu gunu be o du k'ememe teke ono? ⁵ Teke o bu l'o to dudu iphe, ooga mkpa iya teke o dzuru oke; ?bu-chia teke oku gbekewa iya ishi labo bya ekebashia echilabo iya; be o-gbetchihuna bya enweru iphe o-bya adu ree k'egude mee too?

⁶ “Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Oo egube ono, mu wotaru vayinu ye l'oku g'o buru nku l'ime iphe, bu oshi, no l'oswa ono bu ge mu e-me iphe, bu ndu bukota le Jierusalemu. ⁷ Mu a-ghachiru phe iphu le ke nj. A makwaru-a l'ephe

lufutawaru l'oku ono; ọle ọ bukwapho ọku e-kepyashi phe. Teke mu ghachieru phe pho iphu le ke njo; be unu a-maru l'oo mbedua be bu Chipfu. ⁸ Mbua; ali ono be mu e-me g'ọ buru ochobu; kele ephe ta ahaduru adu gheleghelehele. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.”

16

Gheleghelehele mkpukpu Jierusalemu

¹ Noo ya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ² “Nwa ndiphe; mee ge Jierusalemu makpodarupho akpamara, ephe eme; ³ su phe: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfuru Jierusalemu baa:

“Eka i shi, bu iya bu eka a nwuru ngu be bu l'ali Kėnanu. Nna ngu be bu onye Amoru. Ne ngu buru onye Hetu. ⁴ Mboku, a nwuru ngu be e te buduru ngu otubo ebubu; ọphu ọ dudu onye wuru ngu ehu; mbu mee ngu g'i du ree; teme ọphu a nyiduru ngu me unu l'ehu; ọphu ọ buro ke kpube ngu ekwa l'ehu. ⁵ O to nwedu onye imemini ngu du; ọphu ọ dudu onye nweru obu-imemini ke g'o nweru iphe ono ọphu oo-meru ngu. Iphe, mechiaru nu bu l'a nwuru ngu gbado l'oma-egu; kele i bu nwa, aakpofu akpofu teke a nwuru ngu.

⁶ “Tobudu iya bu; mu ghatashiepho l'eka ono bya ahuma ngu l'eka i dabyiru arwaswi onwongu le mee ngu ono be mu suru ngu g'i dzuru ndzu. Mbu ọ buru teke ono gu le mee ngu ono puchiru egube ono; be mu suru ngu: ‘Dzuru ndzu!’ ⁷ Mu bya emee ngu; i vua evuvu g'oshi, no l'oswa ehu du guu. I bya evuta; ha ke kpaphere; bya akaa kpurukutuku; ama ntumatu; era ji ngu obu; teme i bya agbaa eji ke wogalaa. Obenu l'i gba oto; dabyierupho nno.

⁸ “Mu ghatashikwa ọzo bya elee ngu ẹnya hụma l'ì kajiwaru k'ala lẹ ji; ọo ya bụ; mu gude igburonu ẹkwa mu phukpute ngu; mbụ gude iya gbochia ngu ọto, ì gba ono. Mu kwe ngu ukwe lẹ mu a-buru nkengu; anyi lẹ ngu bya eworu ndzụ gbaa; ì buru nkemu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.

⁹ “Tọbodu iya bụ; mu bya awua ngu ẹhu; gude sashia ngu mee ono; bya eworu manụ jia ngu; ¹⁰ woru uwe, a kpangashiru iphe ẹrengete yee ngu; bya eyee ngu akpọkpa, e meru l'akpọ-anụ. Mu woru ẹkwa-ọchaa nmabẹ ngu; bya eworu uwe, ereshi ire ike yee ngu. ¹¹ Mu gude iyagba kwangashia ngu akwa; bya agbabẹchaa ngu mgbalẹka; bya anyabẹ ngu iphe-olu. ¹² Mu byakwaphọ eyee ngu eregede-imi; woru eregede-nchị ye ngu lẹ nchị; bya egude okpu, ama ntumatu sụ-chia ngu ishi. ¹³ Ọ buru g'e gude mkpọla-ododo mẹ mkpọla-ọchaa memaa ngu bụ ono. Uwe, iyeje bụ uwe, e meru l'ẹkwa-ọchaa; mẹ uwe, ere ire ntumatu; mẹ uwe, a kparụ l'ẹkwa, e dengashiru iphe ọ dū ree l'ẹnya. Nri, iirije buru ọkpobe ukpokutu ereshi; mẹ manụ-ẹnwu; mẹ manụ-olivu. Ọo ya bụ; ì bya amashiahaa mma ike bya aburu eze-nwanyị. ¹⁴ Ẹpha ngu bya atuko iphe, bụ ọhamoha ngakota; ọ buru mma, ìma kparụ iya; kẹle ẹguru iphe ono, mu nuru ngu ono bẹ meru; mma, ìma dzua oke. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.

¹⁵ “Ọle mma ono, ìma ono gbẹ mee; i vuahaa ishi lẹ mkpopfu; bya egude kẹle ụdu ngu ngarụ ẹkameka; bya awata agba ụkpara. Iphe, bukpo ndu aghata aghata bẹ iiwojeru onwongu togboru; mbụ woru mma ngu ono nụ phẹ. ¹⁶ Uwe ngu ono bẹ ì harụ hata gude mema ẹka i doberu agwajẹ iphe emema; ọ buru ẹka ono bẹ ìinoduje agba ụkpara ọbu. Ẹgube iphe ono ta agbaduru g'o mee ememe ophu; mbụ l'ọ tọ gbaduru g'ọ dū nno. ¹⁷ I

wotakwarupho ọkpobe, iyagba ono, mu nuru ngu ono; mbu iyagba ono, e gude mkpola-ododo mu; me mkpola-ochaa mu mee ono; gude metaru onwongu ntekpe, a kpushigbaaru o du ge nwoke. O buru iya be i gude apharwushi onwongu obu. ¹⁸ I bya achita ekwa ngu ono, e dengashiru o nodu ama mma ono; woru yegbachaa ntekpe ono; bya ewota manu mu; me unwu-isensu mu cheberu phe l'iphu. ¹⁹ Nri ono, mu nuru ngu ono; mbu ọkpobe utu-ereshi; me manu-olivu; me manu-enwu ono, mu nuru ngu g'i riye ono be i wotakwarupho gude gweeru phe aja, eshi mkpo. O o epho g'o nwuru bu ge mu pfukotaru ono. Nokwa iphe Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.

²⁰ “Ophu kachakpo n u bu l'i chitaru unwegirima unwoke; me unwanyi, i nwushiru mu ono gude gwahaa agwa ono; mbu woru phe mee nri agwa. ?Apharwushi ono, ipharwushi onwongu ono ta atsudu ngu iya to? ²¹ I bya eworu unwegirima mu gbushia hu ahuhu l'oku gude gwaa agwa ono. ²² Iphe, bu ebyi ono, iimekotakpoo ono; me apharwushi ono, ipharwushi onwongu ono be iimekotakpoepho; ophu i ti nyataduru teke i shi buru nwata; mbu teke ono, i shi gbaru oto; dabyierupho nno; arwaswi onwongu le mee ngu ono.

²³ “Iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu eyeru ngu l'ejjememe ono, iimegbabe ono bu: Nshio kwa ngu roo! Nshio kwa ngu roo ya nshio! ²⁴ I kpushigbaru onwongu ulo-nshi; bya akpushikwarupho onwongu enya aka agwaje iphe l'iphe, bu edupfu, nonu. ²⁵ I tukoru iphe, bu ishi gbororo, nonu dobegbaa enya-agwa; shi egube ono woru mma, iima phaa kutukutu. O nodu abujeru iphe, bu onye ghatasharu n u l'i pakaaru iya agada; bya eshi egube ono kabaa apharwushi onwongu eje. ²⁶ I woru onwongu n u ndu Ijiputu ephe pharwushia;

mbụ ndu obutobu ngu ono, ẹgu nwanyị anọduje enwu phuruphuru l'ẹhu g'ọku ono. Eme-ẹji ngu ọbu kaẹ ngu pho anwunwe anwunwe l'ẹhu; i shi nno akpatsu mu ẹhu-eghu.

²⁷ “Tọbudu iya bụ; mu watanu ngu adaa ẹka l'ẹhu ke njo; bya ekebota oke ali ngu ono. Mu woru ngu nu ndu ohogu ngu ono; bu nwada ndu Filisitayinu bu ndu ẹhu achi oku; mbụ ndu ono iphere apharwushi, i pharwushi onwongu gbẹ du ono.

²⁸ “Ophu ukpara, i gbagbaberu l'ibe iya ozo atudu ngu iya; i choru ndu Asiriya jeshia; unu le ndu Asiriya pharwushichakpo onwunu; ophu o bukwapho l'o tsuru ngu iya. ²⁹ I gbafu; jepfu ndu Babilonu; mbụ ndu ono, agba oke-ngho ono; unu l'ephe bya akabakporo apharwushi onwunu; teme ophu o bukwapho l'o tsuru ngu iya.

³⁰ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: ‘Obu ngu dahwakwaru adzulakpa; o kwa iya kparu iphe, iimegbabe egube umere owa-a; mbụ emeepho ge nwanyị-ukpara, enweedu iphere! ³¹ I woru ulo-nshi ngu kpushicha l'iphe, bukpoo mgbakata-uzo, nonu; bya eworu enya ẹka igwaje iphe kpugbabe l'iphe, bukpoo edupfu nonu. G'i gbẹje jika anata okpoga-a; be i gbekwa ophu iimegbuedu umere nwanyị-ukpara. ³² I bu nwanyị, alu ji; ole i gbẹ eri ogori bya akaje aswaru unwoke ozo aswaru; eme le ji ngu. ³³ Onye agba ukpara be onye yee ya kwaru apfuje ugwo; obenu le gubedua gbẹ anuje nemadzu iphe g'unu l'iya kwaa; mbụ l'i gbẹ anuje iphe, bu ndu shi ekameka iphe uphalazu g'ephe bya g'unu l'ephe shiru onya. ³⁴ Mbụ l'agba ukpara nkengu gbẹ gbaa iche le k'unwanyi ozo; o to nwedu onye achije ngu g'unu l'iya kwaa. I gbẹ eme iche; kele inuje nemadzu iphe g'unu l'iya kwaa; ophu o dudu onye anuje ngu nu.

³⁵ “ ‘Oo ya bu; gube nwanyi-ukpara; numa iphe, Chipfu epfu! ³⁶ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshi ophu i chishiru iphe, i nweru enweru; bya agbabewa onwongu oto l'apharwushi, unu le ndu i yeru obu anoduje apharwushi onwunu ono; teme waa k'ejo agwa ono, i dobegbaaru ono; waa kele inuje phe mee unwegirima ngu; ³⁷ be iphe, ii-huma ahuma bu le-a; mu a-chikobe ndu ono, apharwushi ngu nu ono g'ephe ha, bu iya bu ndu ono, emeje ngu ehu-utso ono; ndu ophu i yeru obu; me ndu ophu du ngu ash; g'ephe ghakobe tsoo ngu ogu. Mu a-gbabe ngu oto l'iphu phe g'ephe huma-gbua ngu ime. ³⁸ Mu a-nu ngu aphu, aanuje nwanyi, riru ogori waa onye gburu ochi. Mu e-kpukposhi ngu oke ehu-eghu mu; bya egude anwuhu nua ngu aphu. ³⁹ Teke ono be mu e-nwuru ngu nu ndu ono, i yeru obu ono; ephe enwutsushikota ulo agwa ngu ono; tuko eka igwaje iphe nwukposhikota enwukposhi; yeshikota ngu uwe ngu; bya anatachaa ngu iyagba ngu; mbu mee ngu gi gbaru oto dabyiru nno.

⁴⁰ “ ‘Epe a-chita ikpoto nemadzū bya etsoo ngu ogu. Epe atua ngu mkpuma; bya egude ogu-echi phe gbua ngu see see. ⁴¹ Epe a-tukota ulo ngu oku; nua ngu aphu l'eka ikpoto unwanyi ele ngu enya. Mu e-me ngu gi parū agba ukpara haa; li pfu-buhu ndu anoduje apharwushi ngu nu ugwo; ephe apharwushi-buhu ngu. ⁴² Noo teke ehu ebebe ghubuhu mu eghe l'opfu ehu ngu; mu avubuhuru ngu ovuma ono mu shi avuru ngu ono; lebuhu ngu enya ogori; ⁴³ kele i ti nyataduru teke ono, i shi buru nwata ono. O bu-chiaru iphe, i meru bu l'i gude iphemiphe-a eme g'ehu ghuaaha mu eghe. Huma ahuma le mu a-tuko iphe ono, i mekotaru ono vuru byabe ngu l'ishi. Ophu bu ukpara be igba; bya emekwapho ebyi atu-ko iya l'eli. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.

⁴⁴ “Iphe, bukpoonye abya anma etu; be a-nmaje ngu l'etu su: “Oo ge ne du; bu ge nwa iya nwanyi aduje.” ⁴⁵ Oo ne ngu be i yekotaru gberegedege; mbu ne ngu ono woru ji iya; me unwegirima iya kpọ ebo l'afu. O buepho g'unwune ngu unwanyi du bu ge gubedua dukwapho; ephe kpokwarupho ji phe; me unwegirima phe ebo l'afu. ?Tọo ne ngu to budu onye Amoru; nna ngu buru onye Hetu?

⁴⁶ “Nwune ngu nwanyi k'ogerenya, bu Sameriya yee unwegirima iya be tukoru buru l'uzo isheli eka iya ophu i bu. Nwune ngu nwanyi ke nwata, bu Sodomu yee unwegirima iya toko buru le ndohali eka iya ophu i bukwapho. ⁴⁷ O to budu-a l'i tsoaharu uzo, ephe eshi; ozoo l'i wataru eme ebyi, ephe tsoru emegbabe; obenu l'umere ngu l'iphemiphe, iimekpoo ememe; gbẹ bya aka nkephe eshihu uka.

⁴⁸ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Oo ge mu no ndzu ge mu no iya-a; bu g'o bu irelanu le nwune ngu, bu Sodomu yee unwada iya te emerwujeduru iphe-aji, ha g'ophu unu l'unwada ngu meru. ⁴⁹ Waa ejo-iphe, nwune ngu ono, bu Sodomu meru baa: Yebedua yee unwada iya shi buru ndu etsenuka etsetse; buru ndu nweru nri k'etsutsu; obenu l'ephe te eshidu akpa ndu ozo ishi; mbu l'ephe te eshidu eyejeru ndu ukpa me ndu adudu g'o du phe eka. ⁵⁰ Ephe shi buru ndu ekunuka onwophe; bya eme ebyi l'iphu mu. Oo ya bu; mu humae ya pho; mu bya edekufu phe.

⁵¹ “Sameriya te emejahakpodaru nu ejo-iphe, i meru ebo. I kakota unwune ngu phe eme ebyi. O buru ebyi, iimegbabe be meru iphe, unwune ngu phe gbẹ bya adu g'ephe pfuberekoto. ⁵² Vukwaru iphere, i meru onwongu; kele i mewaru g'ikpe kaleru unwune ngu unwanyi. Oo kele ejo-iphe, i meru kabaa nkephe eji; be meru iphe,

ẹphe dū g'ẹphe ka ngu aburu ndu p̄fuberekoto. Mbū-a; vukwaru iphere, i meru onwongu; g'iphere bukwaru nkengu; kẹle i mewaru unwune ngu unwanyi g'ẹphe dū g'ẹphe p̄fuberekoto.

⁵³ “Ole-a; Sodomu yẹe unwada iya; mẹ Samériya yẹe unwada iya bẹ mu e-mekota g'iphe bya aduru lẹ ree; ẹgube o shi dūhawaru phẹ. Mu e-mekwapho g'iphe duru ngu lẹ ree teke ono, mu e-me g'ọ duru phẹ lẹ ree ono. ⁵⁴ Ọo ya bụ; g'iivutakwanu iphere, i meru onwongu; mbū g'iphere iphe, i mekotaru adu ngu; m'ẹphe gudee ya pho adu onwophe obu. ⁵⁵ Unwune ngu unwanyi phẹ; mbū Sodomu mẹ unwada iya; mẹ Samériya yẹle unwada iya; bẹ a-bya alwa azu l'onodu phẹ; mbū g'ẹphe shi dū lẹ mbū ono. Gubedua waa unwada ngu bẹ ee-mekwapho g'unu lwa azu l'onodu unu. ⁵⁶ I ti pfukutakpodanu nwune ngu nwanyi, bụ Sodomu lẹ teke ono, i shi eku onwongu ono; ⁵⁷ mbū lẹ teke ono, ẹjo-iphe ngu teke eshidu gbafuta iphe ono. Ole nta-a bẹ o duna ngu nno; unwada Edomu emewaa ngu iphe ochi; je akpachaa l'iphe, bụ ndu obutobu iya phẹ; mekwapho unwada Filisitayinu. Mbū l'iphe, bụ ndu bupheru ngu mgburugburu akpokotawaa ngu ẹbo l'afu. ⁵⁸ Ii-ri urwu ukpara ono; mẹ urwu ẹbyi ono, i mekotaru ono. Noo iphe, Chipfu epfu bụ ono.

⁵⁹ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: ‘Mu a-pfu ngu ugwo iphe, i meru; kẹle o to dudu iphe, i gubekwaduru ogbandzu ono, mu lẹ ngu gbaru ono; mbū l'i wowaru ogbandzu ono mebyia. ⁶⁰ Ole g'oduhabe bẹ mu a-nyataela ogbandzu ono, mu lẹ ngu gbaru teke i bụ nwata ono; mu e-me gẹ mu lẹ ngu gbaa ndu, a-no jeye l'ojeje. ⁶¹ Ọo ya bụ; g'iinyata iphe, i mekotaru; iphere iya abya adu ngu; mẹ mu dulataeru ngu pho unwune ngu unwanyi; mbū onye k'ogeranya mẹ onye kẹ nwata. Mu e-woru phẹ dee ngu g'ẹphe buru unwu ngu unwanyi.

Ọle ọ tọ bukwanu kele mu le ngu gbaru ndzu be kparu iya nu. ⁶² Mu e-me g'ogbandzu mu le ngu nguru anguru; g'iiimakwanuru l'oo mbedua be bu Chipfu; ⁶³ k'ophu bu iphe, bukpo teke i nyataru iya; iphere adu ngu; teme onu aburu ngu kpurukudukuu l'eka iphere jiru ngu iphu; le mu gukotaru ngu nvu l'ejo-iphe, i mekotaru g'o ha. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.' ”

17

Etu, e gude ugo labo waa vayinu anma

¹ Noo ya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ² “Nwa ndiphe; tu ilu-opfu; gude etu pfuaru onu-ulo Izurelu opfu. ³ Su phe; ‘wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: O nweru ugo, ha shii, nkù iya hakwapho shii; eba iya hagbaa ogologo ogologo; teme o fua eba dengashiru iphe igwerigwe. Ugo ono phee phaa bya adaa ubvu Lebanonu; je aworu oshi sida l'ononu iya. ⁴ O tu-buta ononu oshi ono; gude iya pheru lashia ali ndu agba oke-ngho; je eworu iya dzabe le mkpukpu ndu oke-ngho ono. ⁵ O hatakwapho iphe, aakuje akuku, no l'ali ono je eworu kua l'ali, emehuje iphe. Eka o woru iya kua bu l'aguga eze-mini g'oshi-wilo. ⁶ O bya efuta baahaa uba; buru vayinu, baru uba shingushingu; bya adu ke kpuchi; du mkpulali. Ekali iya phobechaa onu l'ibe iya ophu o no; ole ogbarabvu iya kepfuchaaru l'eka o kepfuru. Oya bu; o buru vayinu baa uba jakashia ekali. Ekwo iya nodu abya ke pulapula.

⁷ “ ‘Ole o nweru ugo ozo, hakwapho shii, nkù iya hakwapho shii; bya efushikwapho eba du ogologo ogologo. No iya; vayinu ono gbeshi l'eka ono, a dzaru iya ono gbaa ogbarabvu jepfushia ya; bya ajakashia ekali jepfushia ya g'o gbaje iya mini. ⁸ A dzaru iya l'eka ali du

ree l'aguga ẹka mini jiru ejiji; k'ophu ọo-jakashi ẹkali; miṣhia akpuru; buru vayinu, du ubvu.'

⁹ “Su phe: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: ?O du unu g'a su l'ome vayinu ono a-nya to; g'e te phefu iya; woshia ya akpuru g'o nwulwashihu? Irwu, o rwutakotaru k'ophuu a-nwulwashihukota. E te ejekpodanu ele enya onye okpehu du; ozo ikpoto nemadzu g'a vya ya l'ogbarabvu. ¹⁰ O -buru l'e phetaru iya je adzabe l'eka ozo; ?oo-nya-a? ?To nwulwashihu-gbudu ree; me pherephere uzo enyanwu-awawa byapfuta ya pho; mbu nwulwashihu bu l'eka a dzaru iya?’ ”

¹¹ Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su:
¹² “Waa iphe, ii-pfuru ndu onu-ulo ono, bu ekwegekwe ono baa: ?O du g'unu ta amadu iphe, etu-a, a nmaru unu-a bu to? Su phe; waa iphe, o bu baa: Eze ndu Babilonu be jeru Jierusalemu je akputa onye eze; bya akpokokwapho ndu-ishi mkpukpu ono kpulatakota ali Babilonu. ¹³ Noo ya; o bya eduta onye lanu, shi l'unuphu ndu eze; yee ya gbaa ndzu; mbu mee o ribuaru iya angu. O tukokwapho ndu nweru enya l'ali ono kputachaa; ¹⁴ k'ophu ali-eze ono a-buru ali-eze, a kwatsuru akwatsu; ophu o byadu egbeliba ishi egbeli ozo; gbahakwa l'o doberu oibandzu ono; oo ya bu; l'oodubaa kwaseru. ¹⁵ Obenu l'iphe, eze ono meru bu l'o gbẹ kwefuru iya ike; ye ndu oozije ozi g'ephe je Ijiputu je akpukooru iya inya; waa g'ephe rwutaru iya ndu ojogu, du igwerigwe. ?O du unu g'onye meru iphe du nno a-nya to? ?Aa-ha iya g'o mee ya ria to? Mbu-a; ?oo-mebyi oibandzu ono, o gbaru ono laa ke mmanu to?

¹⁶ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: O kwa ge mu no ndzu ge mu no iya-a; bu g'o bu irelanu l'o nwuhufutaje le Babilonu; mbu l'ali k'onye eze,

doberu iya l'aba-eze ono; mbụ onye ono, ọ tọ gụbeduru nte, ọ nuru iya iphe ono, bụ iya bụ onye ono, o mebyiru ọgbandzu, yee ya gbaru ono. ¹⁷ Fero yee ndu ojogu iya, bụ ndu ike dū; me ikpoto ndu ọzo, o rwukoru yeru onwiya be taa dukwa ike adzo iya l'ogu le teke ndu ohogu iya e-vuru eja ku-jia azu igbulu iya; gude kwaberu iya k'ogu; mbụ teke ono, ephe e-bvushi ose-ogu g'e gbua ndu dū igwerigwe pyaapyaapya ono. ¹⁸ Ọ tọ byadu ala ke mmanu; noo kele o to meduru iphe, o riburu le nte; ọphu o dobeduru ọgbandzu ono, ọ gbaru ono.

¹⁹ “Ọo ya bụ le-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Eshi ọphu mu nọ ndzu ge mu nọ iya-a; be nte ono, o riru, ọ tọ gụbeduru iphe ono; me ọgbandzu mu ono, o mebyiru ono be mu e-vuru byabe iya l'ishi. ²⁰ Mu e-woru ugbu mu geberu iya; l'ọ nmalahuru mu l'onyà. Mu akpuru iya laa Babilonu je anu-a ya aphu l'eka ono; noo kele mu te egudedu ire iya eka. ²¹ Ndu ojogu iya ọphu agbala agbala be bụ ogu-echi be ee-gude gbushia phe. Ndu ọphu phoduru nu be a-chiru phekaa epheka. Ọo ya bụ g'ìmaru l'ọo mbèdua, bụ Chipfu be pfuru opfu.

²² “Wakwa iphe, Nnajiuphu,
 bụ Chipfu epfu baa:
 Ọo mbèdua gèdegede be
 e-gude eka mu tu-buta
 ononu oshi sida ono
 dzabe;
 mbụ le mu a-tu-buta ononu
 oshi ono l'eka ọ dū
 penupenu;
 je eworu dzabe l'úbvú,
 ha l'eli bya aha
 ephekerephe.

²³ Ọo l'úbvú ndu Ízurelu,

ha l'eli bę mu a-dzabę
iya.

Ọo-jakashị ẹkali; mịshia mebyi;
bụru oshi sida, dụ ùbvù
shii.

Iphe, bụ ụnwenu, dụ iche
iche bę a-kpaję ẹpfune
l'eli iya.

Ẹkali iya a-bụru ụnwenu
ono ẹka ibvu dụ, ẹphe
a-nọduje.

²⁴ Iphe, bụkota oshi,
nọ l'ẹgu bę a-maru l'ọo
mbẹdua,
bụ Chipfu bę emeje oshi,
ha l'eli g'ọ dụ mkpulalị;
bya emeje ọphu dụ
mkpulalị g'ọ ha l'eli.

Mu nọdu emejekwaphọ
g'oshi,
dụ oyii kpọhu nkụ;
bya emeje ọphu
kpọhuwaru nkụ g'ọ
byaahaa kę pulapula.

Ọ kwa mbẹdua, bụ Chipfu bę pfuru opfu ono; mu je l'e-
me iya; gę mu pfuru iya.”

18

Onye meru ẹjo-iphe a-nwụhu

¹ Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ:

² ?Bụ gụnu bę ẹtu ono, unu anmaję l'alị Ízuręlu ono bụ?

Mbụ ẹtu ono, unu anmaję sụ:

“Ndu bụ nna erije akpuru

vayinu, anwu ọnu;
 ézé agbẹ je akpọahaa
 ụnwegirima yigayiga.

³ “Waa iphe, Nnajiuphu bu Chipfu epfu baa: Ọo gẹ mu nọ ndzụ gẹ mu nọ iya; bu g'ọ bu ire-lanụ l'unu ta abyadu anmabaa etu ono ozo le Izurelu. ⁴ Unu maru amaru l'iphe, bu nemadzu l'ophu be bu mbedua nwe iya. Ndu bu nna me unwegirima be bu mu nwekota phe. Ọo onye meru iphe-ẹji be a-nwuhu nu.

⁵ “Ọ -buru l'o nweru onye pfulberekoto; buru onye emeje iphe, pfuru oto; me iphe, gbaru nu; ⁶ ophu onye obu erijedu iphe l'eka agwaje iphe l'ubvu; teme ophu enya iya adujedu l'eka agwa ndu Izurelu nọ; teme ophu onye obu emerwushijedu nyee nemadzu ibiya; ophu oojepfujedu nwanyi le teke o nọ nsọ nwanyi; ⁷ ophu onye obu emekpajedu onye ozo ehu; buru onye ewolajeru onye o jieru ugwo iphe, o yeru iya l'itumo; ophu onajedu nfu; o buru onye anuje onye egu agu nri; o nodu anmabeje onye gba oto iphe; ⁸ ophu onye obu te ejiejedu nemadzu ugwo ntukwase; mbu ophu o to jiegedu nemadzu ugwo ele enya urwu; teme o nodu esefuje eka l'iphe, du eji; bya ekpejeru nemadzu yele ibe iya ikpe pfuru nhamunha; ⁹ bya emeje iphe, mu toru okpa iya g'e meje; mbu bya eyeru ehu eme ekemu mu; onye ono be bukwa onye pfulberu-eka-oto. Ọo-nodua ndzu eviya. Noo iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.

¹⁰ “Ọle o -buru l'onye ono be nwutaru nwa, eme kpanga kpanga kpanga; buru onye egbu ochi; mbu haru iphe ono eme; ¹¹ ophu nna nwata ono adudu iphe ono duru ophu o mejeru; obenu le yebe nwata ono gbẹ buru onye erije iphe l'eka agwaje iphe l'ubvu; bya emerwushije nyee nemadzu ibiya; ¹² bya emekpaje ndu ukpa waa ndu adudu g'ọ du phe ehu; o nodu anaje

nemadzū iphe kẹ ẹhuka; b̄uru onye te ewolaj̄edu iphe, e yeru iya l'itumo; bya ab̄ukwarupho onye ẹnya iya ad̄uje l'agwa; b̄uru onye an̄duje eme ẹbyi; ¹³ bya ab̄uru onye ejieje nemadzū ụgwo nt̄ukwase; mb̄u onye ejieje ụgwo ele ẹnya urwu; ?o d̄u unu g'aaha iya g'o dz̄uru ndz̄u t̄o? O t̄o dz̄ukwaru ndz̄u. O -b̄uru l'oomekota iphe ono, b̄u ẹbyi ono b̄e o nw̄uhufutajekwa; ishi ọchi iya atukoru iya l'ishi nkiya.

¹⁴ “O -b̄uru l̄e nwata ono byaru anw̄uta nwa; nwa ono, o nw̄utaru ono bya ah̄umakota ẹjo-iphe, nna iya ono mekotaru; o -h̄umachaa ya; obenu l'o to meduru ḡe nna iya meru; ¹⁵ mb̄u ọphu o to rijedu nri l'ẹka aagwaj̄e iphe l'úbvú; ọphu o to lejedu ẹnya l'ẹka agwa ndu Ịzurẹlu n̄o; ọphu o to merwushijedu nyee nemadzū ibiya; ¹⁶ ọphu o d̄udu onye oomekpaj̄e ẹhu; ọphu o s̄ujedu ḡe nemadzū yeru iya iphe l'itumo t̄eme l'oojie ya ụgwo; ọphu o b̄udu onye ana nf̄u; obenu l'oowojeru nri iya n̄u onye ẹgu aḡu; bya anmab̄eje onye gba oto iphe; ¹⁷ bya ab̄uru onye esefuje ẹka iya l'iphe, b̄u ẹjo-iphe; ọphu o b̄udu onye ejieje nemadzū ụgwo ele ẹnya urwu; ọzoo nt̄ukwase. O b̄uru onye emeje ekemu mu; bya etsoje iphe, mu t̄oru ọkpa iya g'e meje; b̄e onye ono taa nw̄uhukwa l̄e k'ẹjo-iphe, nna iya meru. Oo-dz̄uru ndz̄u. ¹⁸ Obenu l̄e nna onye ọbu a-nw̄uhu k'ẹjo-iphe, o meru; k̄ele o b̄u onye riru nemadzū urwu; b̄uru onye nar̄u nwune iya nf̄u; bya emee iphe, ta ad̄udu ree l'echilab̄o ndibe ph̄e.

¹⁹ “Unu gb̄ekwapho ajije s̄u: “?B̄u ḡunu kpar̄u iphe, nwa ta alaj̄edu l'ọchi k'iphe, nna iya meru?” Eshi ọphu nwatibe iya eme iphe, pf̄uru oto; m̄e iphe, gbaru n̄u; bya anw̄ube ẹnya emekota iphe, mu t̄oru ọkpa iya g'e meje b̄e ọo-dz̄unuru ndz̄u. ²⁰ Oo onye meru ẹjo-iphe b̄u onye a-nw̄uhu n̄u. Nwa b̄e taa nw̄udu ọnwu iphe, nna iya meru; nna taa nw̄udu ọnwu iphe, nwa iya meru. Onye

pfuberekoto bẹ aa-gu l'onye eme ree; nokwapho g'onye iwashi, bẹ ẹjo-iphe iya a-kwoturu l'ẹhu bu ono.

²¹ “Ole o -buru l'onye eme ẹjo-iphe; byaru agbakuta ẹjo-iphe, o shi emekota azu; bya atuko iphe, mu toru okpa iya g'e meje meahaa; bya emeahaa iphe, pfuru oto; me iphe, du ree; bẹ oo-dzukuraru ndzu. O too nwuhukwa. ²² Ẹjo-iphe, o mekotaru ono bẹ aa-zohakota; a taa gukoeduru iya ya. Eshi ophu o meru iphe, pfuru oto ono; bẹ oo-dzuru ndzu. ²³ ?Unu dobesu l'anwuhu onye ẹjo-iphe atsoje mu utso? Ehu akaje mu atso utso me onye ono haa ẹjo-iphe iya ono bya anodu-chia ndzu? Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.

²⁴ “Obenu; o -buru l'onye pfuberekoto byaru aparu eme iphe, pfuru oto haa; wata eme ẹjo-iphe; mbu meahaa ebyi, onye ẹjo-iphe anoduje emegbabe; ?onye ono a-dzuru ndzu too? Wawakwa! O to nwedu iphe, du ree ono, o shi emekota ono ophu aa-nyatakwadu; noo kele e te gudeedu ire iya eka. Oo-nwuhu; laa l'iphe-ẹji ono, o mekotaru ono.

²⁵ “Unu asuje l'iphe, mube Nnajiuphu eme ta pfuduru nhamunha. Unu ngabekpodapho nchi unube ndu Izurelu! ?Unu suru l'iphe, mu eme ta pfuduru nhamunha? ?To buchida unubedua bẹ te emedu iphe, pfuru oto? ²⁶ Teke o bu l'onye pfuberekoto bẹ haru apfubekoto; bya emeahaa ẹjo-iphe; bẹ onye obu a-nwuhu k'ẹjo-iphe ono, o meru ono. ²⁷ Ozo bu le teke onye eme ẹjo-iphe paru eme ẹjo-iphe, oome haa; bya emeahaa iphe, pfuru oto; me iphe, du ree; bẹ onye obu a-dzo onwiya ndzu. ²⁸ Eshinu o byaru bya aru-phuta oriri azu k'ẹjo-iphe ono, o mekotaru ono; bya agbakuta iya azu; bẹ oo-dzuru ndzu; o too nwuhudu. ²⁹ Ole unube ndu Izurelu gbẹ epfu le Nnajiuphu te emejedu iphe, pfuru oto. Unube ndu Izurelu; ?buchia mbedua

te emejedu iphe, p̄furu ọto t̄o? ?T̄obudu unub̄dua b̄e gb̄e emejechia iphe, a p̄fuduru ọto ọbu?

³⁰ “Ọo ya b̄u; unub̄e ndu Ízur̄elu; mu e-kpekwa unu ikpe g'iphe, onyen̄onu meru gbaru. Nokwa iphe, Nnajiuphu, b̄u Chipfu epfu. G'iziman̄u lwad̄upho unu azu! Unu ahak̄ota ẹjo-iphe, unu eme; ọo ya b̄u g'ẹjo-iphe ta ab̄uru iya e-me g'unu b̄uru mkpurupyata. ³¹ Unu t̄ukokpoo ẹjo-iphe, unu mek̄otaru g'ọ ha gw̄obekota; unu emee obu unu g'ọ b̄uru obu ọphúú; unu abya an̄odu ndz̄u ọphúú. ?B̄u ḡunu kpar̄u iphe, unu gude ẹka ekutaru onwunu ọnwu unub̄e ndu Ízur̄elu? ³² K̄e ọ t̄o d̄udu onye ọduje mu ree l'ọ nw̄uhuru. G'iziman̄u lwa unu azu; ḡe ndz̄u ab̄uru nkunu! Nokwa iphe, Nnajiuphu, b̄u Chipfu epfu.

19

Ebv̄u-aph̄u, a ḡuru ndu-ishi ndu Ízur̄elu

¹ “Ḡuaru ndu-ishi ndu Ízur̄elu ebv̄u-aph̄u. ² Ḡua ya s̄u:

“Ne ngu shi b̄uru ne oduma,
n̄o l'echilab̄o oduma.

Ọ z̄e l'echilab̄o ẹka ụnwu
oduma d̄oru ehe
ụnwu iya.

³ O hefu nwa lan̄u l'ime
ụnwu iya ono.
Nwa iya ono bya ab̄uru
oduma, ọkpehu d̄u;

Ọ bya anw̄uta g'eeshije
egbu an̄u;
bya ata nemadz̄u pyaapyaa.

⁴ Ọhamoha bya an̄uaha
k̄e nkiya.

Ẹphe mee ya o nwulah̄u

l'iduma phe.
 Epehe gude eze ikekee
 nmata iya kpuru lashia
 ali Ijiputu.

⁵ Ne iya ahuma l'iphe,
 O tüberu te ejedu
 g'O tüberu iya;
 o duta nwa iya lanu ozo;
 hekwaah efuta;
 O buru oduma,
 Okpehu du.

⁶ O tsoru oduma ibe iya
 jepheahaa g'O du iya;
 noo kele oobyawaa
 aburu oduma, Okpehu du.

O bya anwuta g'eeshije
 egbu anu;
 bya atahaa nemadzu
 pyaapyaa.

⁷ O woru eka epehe
 kpushigbaaru ike
 nwutsushia;
 mbu eka egbobutaje
 phe nu;
 bya atuko mkpukpu
 phe mee umerekete.

Ndu-agugu ndu erwutaje
 ndu ali ono l'ekiri,
 Oosuje.

⁸ TObudu iya bu; iphe,
 bu ohamoha bya
 akwageberu iya;
 mbu ndu shikota
 l'ekali ibiya ono

mgburugburu.
 Ẹphe bya eworu ụgbu
 phẹ geberu iya.
 O nwulahụ l'iduma,
 ẹphe bvuru.
 9 Ẹphe gude ịkekee nmata
 iya kpụfuta;
 bya enwuru iya ye ẹ
 mkpuchi;
 pata iya pajeru eze
 ndu Bábilọnu.
 Ẹphe nwuru iya ye
 ẹ mkpọro.
 Oo ya bụ; a nụma-buhu
 ẹka ọosu ekiri l'úbvú
 ndu Ízurẹlu.
 10 Ne ngu dọephọ g'ome
 vayinu,
 nọ l'opfu-vayinu ngu.
 E yeru iya l'agụga mini;
 ọ mịa wọpfuru awọpfuru;
 jashia ẹka igwerigwe;
 kẹle mini,
 tsuru iya l'ẹhu mebyi
 atsuru.
 11 Ẹkali iya ono shihukọta ike;
 dọephọ ree kẹ g'ọ bụru
 mgboro onye eze.
 O jakpọo dọ kpuchii
 kakọta ẹpfukala ọzo shii.
 Ụba iya kakọta ẹpfukala
 ọzo l'eli k'ọphu o
 sengoru iphemiphe

Ọzo baru ụba l'ọswa.

¹² Obenu l'e gude
 ẹhu-eghu vũa ya
 l'ọgbarabvu;
 mbụ vũa iya tọgbo
 l'ali.

Pherephere, shi l'uzo
 ẹnyanwu-awawa
 bya ezia;
 akpuru iya kpọshihu
 nkụ.

A bya anyịswoshikota
 iya akpuru.

Ekali iya ono, shihukotaru
 ike ono bya
 akpọshihuchaa nkụ;
 ọku woru iya nmaa
 swokoswoko.

¹³ Nta-a bẹ e je eworu
 iya dzabẹ l'echiẹgu;
 mbụ l'ali, kpọru gbengu;
 mini adudu mẹ ililekpọo.

¹⁴ Oku bya eshi l'ekali
 iya lanụ gbanwuhu;
 kepyashichaa
 akpuru iya.

Ọphu o nweedu ekali,
 shihuru ike,
 nọkwadu iya nụ;
 mbụ ọphu dukwadu
 ree k'aburu mgboro
 onye eze.

Ọwa-a bụ ebvu-aphụ g'e

rwujekwa iya erwubvu.”

20

Ndu Ízurẹlu ekwefuru Chileke ike

¹ Tọbudu iya bụ; o be l'abalị k'iri l'ọnwá ise l'apha k'ẹsaa; o nweru ndu bụ ọgerenya ndu Ízurẹlu wuru bya gẹ mu kpataru phẹ ishi l'ẹka Chipfu. Ẹphe bya adọru l'iphu mu. ² No iya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ³ “Nwa ndiphe; pfuru nụ ndu bụ ọgerenya Ízurẹlu sụ phẹ; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Ọ kwa l'ọo ishi bẹ unu byaru mu akpata? Ọo gẹ mu nọ ndzụ gẹ mu nọ iya; bụ g'ọ bụ ire-lanụ lẹ mu ta abyadu ekwe g'unu kpata mu ishi. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono.”

⁴ “Nwa ndiphe; woru gẹ kẹ nkephe dụ tụa jala; wota g'ẹphe eme tụa phẹ jala l'ataphu. Mee g'ẹphe maru ẹbyi, nna phẹ shi emegbabẹ. ⁵ Sụ phẹ; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mbọku ono, mu họtaru Ízurẹlu ono bẹ mu riburu oshilọkpa Jiéọpu angụ; bya emee g'ẹphe maru onye mu bụ lẹ teke ẹphe nọ l'alị Ijiputu. Mu pfuaru phẹ iya hoo haa sụ phẹ: ‘Ọ kwa mbẹdua bụ Chipfu, bụ Chileke unu.’ ⁶ Ọo lẹ mbọku ono bẹ mu riburu phẹ angụ lẹ mu e-dufuta phẹ l'alị Ijiputu; duru phẹ laa l'alị, mu chọtaru phẹ; mbụ alị, bụkota ọsu ayi-ayi; bụru iya bụ alị, kakọta ree l'iphe, bụ alị nọnu. ⁷ Mu sụ phẹ: Onyenọnu wofukọta ẹjo ọbvụ ono, unu doberu agwaphe ono, tuphaa. Unu te egudekwa agwa ndu Ijiputu merwushia onwunu. Ọ kwa mbẹdua bụ Chipfu, bụ Chileke unu. ⁸ Obenu l'ẹphe gbẹ kwefuru mu ike; ọphu ẹphe ta angaduru mu nchị; ọphu ẹphe ta alwuduru ẹjo ọbvụ ono asọ oyi ono, ẹphe kpọru obu ye ono; ọphu ẹphe ahaduru agwa ndu Ijiputu ono. Ọo ya bụ; mu sụ

lẹ mu a-tukoshi phẹ oke ẹhu-eghu mu mbụ lẹ mu e-kpukposhi phẹ oke-ẹhu-eghu mu lẹ Ijiputu. ⁹ Obenu lẹ mu meru g'e te mebyi ẹpha mu l'iphu ọhamoha ono, ndu Ízurelu shi bugbaaru ono; mbụ ndu ono, mu nọ l'iphu phẹ mee gẹ ndu Ízurelu maru mu shita l'edufuta, mu dufutaru phẹ lẹ Ijiputu ono.

¹⁰ “Ọo ya bụ; mu kwe dufuta phẹ lẹ Ijiputu; duru phẹ lashaa l'echiegu. ¹¹ Mu bya eworu iphe, mu tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje goshi phẹ; bya emee g'ẹphe maru ekemu mu; kele onye emeje iya nụ bẹ e-gude iya nọdu ndzụ. ¹² Mu bya eworu eswe atụta-unme doberu phẹ g'ọ bụru iphe-ọhubama, nọ lẹ mgbaka mu l'ẹphe; k'ọphu ẹphe a-makwanuru l'ọo mbẹdua, bụ Chipfu meru phẹ ẹphe dū nsọ. ¹³ Oke ndu ọnu-ulo Ízurelu bẹ kwefuleru mu-a ike l'echiegu ono. Ẹphe te ekwedu mee iphe, mu tọru ọkpa iya sụ g'emeje; mbụ l'ẹphe te ekwedu mee ekemu mu; mbụ ekemu mu ono, bụ onye meru iya nụ l'ọ nọdu ndzụ ono. Ẹphe woru eswe-atụta-unme ono, mu doberu phẹ ono phaa kutukutu. Ọo ya bụ; mu pfua ya ruhata iphu sụ lẹ mu a-tukoshi phẹ oke ẹhu-eghu mu; woru phẹ gbushia l'echiegu ono. ¹⁴ Obenu lẹ mu meru g'e te pfubyi ẹpha mu l'iphu ọhamoha ono, bụ ndu mu nọ l'iphu phẹ dufuta phẹ ono. ¹⁵ Mu byakwaphọ ahalia ẹka ribuaru phẹ angụ l'echiegu sụ lẹ mu tee duẹduru phẹ ala l'alị ono, mu nuru phẹ ono; mbụ alị ono, bụepho ọsu ayi-ayi; mbụ alị, ono bụ iya kakọta ree l'iphe, bụ alị nọnu ono; ¹⁶ noo kele ẹphe te ekwedu eme ekemu mu; tẹme ọphu ẹphe te etsoduru iphe, mu tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje. Ẹphe woru eswe atụta unme mu phatọshia; noo kele ọo l'agwa bẹ obu phẹ dū.

¹⁷ “Oke mu phuleru phẹ-a obu-imemini; ọphu mu te egbushiduru phẹ; mbụ mee g'ẹphe chihu l'echiegu ono.

¹⁸ Mu suru unwu phẹ l'echiegu ono: Unu te etsokwa

iphe, nna unu phę tọru ọkpa iya; ọphu unu emekwa ekemu phę; ọzoo g'unu gude agwa agwa phę merwushia onwunu! ¹⁹ Ọo mbędua bụ Chipfu, bụ Chileke unu. Unu tsoje iphe, mu tọru ọkpa iya; mbụ g'unu nwube ęnya meje ekemu mu; mekọtaje iya g'ọ ha. ²⁰ Unu emeje eswe-atụta-unme mu g'ọ dụ nsọ; k'ọphu ọo-buru iphe-ọhubama mu l'unu. Ọo ya bụ; g'unu a-makwanuru l'ọo mbędua bụ Chipfu, bụ Chileke unu.

²¹ “Obenu l'unwu phę ono bę kwefuhukwaru mu phọ ike. Ẹphe te ekwedu mee iphe, mu tọru ọkpa iya sụ g'ẹphe meje; ọphu ẹphe ta anwubekpodaru nụ ęnya l'eme ekemu mu; mbụ ekemu mu ono, bụ onye meru iya nụ l'ọ nọdu ndzụ ono. Ẹphe phatọshiru eswe-atụta-unme mu. Ọo ya bụ; mu pfua sụ lẹ mu a-tukoshi phę oke ẹhu-eghu mu; mbụ lẹ mu e-kpukposhi phę ẹhu-eghu mu l'echięgu. ²² Ọle mu mechalẹru-a selaa ẹka azụ; mee g'e te epfubyi ẹpha mu l'iphu ọhamoha ono, bụ ndu mu nọ l'iphu phę dufuta phę ono. ²³ Mu byakwaphọ eriaru phę angụ l'echięgu ono sụ lẹ mu a-chikashi phę g'ẹphe lachaa ọhamoha, nọnu; mbụ g'ẹphe gbakashihu dzuru alị ndu ọhozo; ²⁴ kẹle ẹphe te ekwedu eme ekemu mu; mbụ l'ẹphe jikaru eme iphe, mu tọru ọkpa iya; bya aphotoshia eswe-atụta-unme mu. Ọ buru ẹka ęnya phę dụ bụ l'agwa, nna phę gwaru.

²⁵ “Mu panuru phę nwuhaa g'ẹphe tsoje iphe, a tọru ọkpa iya sụ g'ẹphe tsoje; bụ iphe, adudu ree; mbụ ekemu, ẹphe te e-gudedu anọdu ndzụ. ²⁶ Mu bya emee ẹphe gude ngweja, ẹphe egweje merwushiahaa onwophę; mbụ ẹphe huahaa ọkpara phę l'ọku gude gweahaa ẹja. Iphe ono bę mu meru g'eeshi gę ndzụ-agugu rwuta phę; g'ẹphe amakwanuru l'ọo mbędua bụ Chipfu.

²⁷ “Oo ya bu; nwa ndiphe; pfiaru ndu Ízurelu sù phẹ; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Oo egube-a be nna unu phẹ gude gbarwua mu; bya ajika etso uto ire-lanu mu. ²⁸ Teke mu dubaru phẹ l'ali ono, mu riburu phẹ angu iya le mu a-nu phẹ ono be ephe byaru ahuma iphe, bukpuo ubvu ubvu, hagbaa l'eli; mekpoo oshi, ekwo du ke gayii; ephe gweahaa ngweja l'eka ono; gude iya kpatsu mu ehu-eghu. O bukwarupho l'eka ono be ephe gweru ngweja unwu-isensu, eshi kwekweekwee; me ngweja-me. ²⁹ Tobudu iya bu; mu su phẹ: ?Bu gunu be eka ono, unu ejeje agwa iphe ono bu? Oo ya bu; e kuahaa eka ono Bama byasu ntanu-a. ³⁰ Oo ya bu; pfiaru ndu Ízurelu sù phẹ; ‘wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: ?Unu a-nodu emerwushi onwunu ge nna unu phẹ; mbu tsoru agwaphe ejo agwa, ephe shi anoduje agwa ono to? ³¹ Mbukponu le ntanu-a be unu anodujeela egwe egube eja ono; mbu eja ono, unu ahije unwu unu l'oku gude egwe ono. Unu gude agwaphe agwa emerwushikpoepho onwunu eje. Unube ndu Ízurelu; ?bu ge mu haa unu g'unu jitaekwadu mu iphe to? Eshinu mu no ndzu ge mu no iya-a be unu taa jitabaekwa mu iphe ozobaa. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. ³² Unu asuje l'o du unu g'unu du g'ohamoha ozo, nogbaa nu; mbu g'unu du ge ndu mgboko, bu oshi me mkpuma be ephe abaru eja. Ole iphe ono, unu ari ono ta ayidu mee ememe ophu.

³³ “ ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshinu mu no ndzu ge mu no iya-a be mu e-gude ike mu; me agburu-ehu mu; yele oke ehu-eghu, mu e-kpukposhi unu; buru onye-ishi unu. ³⁴ Mu e-gude eka ike; me agburu-ehu; yele oke ehu-eghu, mu e-kpukposhi unu gude shi l'iphe, bu ohamoha ono dufuta unu; mbu shi l'iphe, bukpuo ali ono, unu gbakashihuru laa ono

chikobekota unu. ³⁵ Mu e-duta unu lasha l'echiegu, ohamoha bupheru mgburugburu. O buru l'eka ono be mu l'unu a-nodu l'iphu l'iphu; mu e-kpee unu ikpe. ³⁶ Oo egube ono, mu kperu nna unu phe ikpe l'echiegu ali Ijiputu pho bu ge mu e-kpe iya unu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.

³⁷ “ ‘Mu e-chi unu echachi jasụ unu edobeahaa ogbandzu ono. ³⁸ Iphe, bu ndu bu ekwegekwe ono; mbu ndu ono, anoduje atupya mu ono be mu a-loshikota l'ime unu. Mu e-dufutakwa phe-a l'ali ono, ephe laru je ebugbaaru ono; ole ephe taa bahukwanu l'ali Izurelu. Oo ya bu; g'unu amakwanuru l'oo mbedua bu Chipfu.

³⁹ “ ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Unube ndu Izurelu; g'onyenonu le g'unu ha jekpowaro agwaa nshi iya. Ole unu e-mechakwana ngaberu mu nchi; numa iphe, mu e-pfuru unu; unu aparu egwephe eja haa; mbu eja ono, unu gude apharwushi epha mu, du nsọ apharwushi ono. ⁴⁰ Oo l'ubvu mu, du nsọ; mbu l'eze ubvu Izurelu be mube Nnajiuphu, bu Chipfu suru l'iphe, bu ndu Izurelu a-nodukota; abajeru mu eja. O buru eka ono be mu a-nodu nata phe; teme o buru l'eka ono be unu a-noduje gwaa mu agwagwa; nu mu iphe, kachakpo ree, unu nweru; ye iphe, dukota nsọ, unu egwejeru nu mu. ⁴¹ Mu a-nata unu g'unu bu unwu-isensu, eshi kwekweekwee le teke ono, mu dufutaerupho unu l'iphe, bu ohamoha ono, unu nokota ono; mbu rwufutakota unu l'iphe, bu mkpukpu ono, a chikashiru unu laa ono. Teke ono be mu e-goshikwanu ohamoha le mu bu onye du nsọ okpobe adudu. ⁴² Oo ya bu g'unu a-makwanuru le mu bu Chipfu le teke ono, mu e-dubata unu l'ali Izurelu, bu ali ono, mu riburu angu le mu a-nu nna unu phe ono. ⁴³ O buru l'eka ono be unu

a-nọdu; ẹnya agbarwukọta unu l'iphe, unu mekọtaru; mbụ iphe ono, unu mekọtaru gude merwushia onwunu ono; unu abya adu onwunu ashị lẹ k'ẹjo-iphe ono, unu mekọtaru ono. ⁴⁴ Teke mu gude g'ẹpha mu apfuru meeru unu iphe; mbụ ọphu mu te ejeduru eme unu iphe g'ẹjo-iphe unu gbaru; Ọzoo g'iphe, unu eme rehuberu erehu; bẹ unubẹ ndu Ízurẹlu a-maru l'ọo mbẹdua bụ Chipfu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.' ”

⁴⁵ Tọbudu iya bụ; Opfu Chipfu bya akparwuta mu l'ẹhu sụ mu: ⁴⁶ “Nwa ndiphe; ghachi iphu l'ụzo ndọhali pfiaru ndu ndọhali iphe, a-nwuru phẹ nụ; l'i pfua iphe, e-me ọswa, nọ l'echiẹgu ndọhali; ⁴⁷ mbụ g'i pfiaru ọswa, nọ l'echiẹgu ndọhali sụ: Numa iphe, Chipfu epfu! Nnajiuphu, bụ Chipfu sụru: Mu abyaakwa ngu atufu ọku. Ọku ono e-kepyashikota oshi oyii ngu; mẹ ọphu kpọhuru nkụ. Ire-ọku ono bẹ a-buru echinyi echinyi. Iphe, bukpo onye ọku ono shitaru ibe iya ọphu ọ nọ; shita l'ụzo ndọhali; jeye l'ụzo isheli bẹ ọku ono a-nma swọkoswoko. ⁴⁸ Onyemonye bẹ a-makọtaru l'ọo mube Chipfu bẹ turu ọku ono. A ta abyadu echinyi iya echinyi.”

⁴⁹ Tọbudu iya bụ; mu sụ: “Haa! Nnajiuphu, bụ Chipfu! Ẹphe epfukwaru mu asuje l'ọo ẹtu ẹtu bẹ mu anọduje anmashi.”

21

Chipfu a-miru ndu Ízurẹlu ogu-echi

¹ No iya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ² “Nwa ndiphe; gha iphu l'ibiya kẹ Jierúsalem; pfuru nuru mu ẹka ono, du nsọ ono; pfuru nuru mu alí Ízurẹlu; karu phẹ iphe, e-me nụ; ³ sụ iya: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Lenu! Mu nọakwaru ngu lẹ njọ. Mu a-mifuta ogu-echi mu l'ọbo iya; gude gbushikọta ndu pfuberekoto mẹ ndu

eme ęjo-iphe l'echilabọ unu. ⁴ Eshi ọphu mu e-gbushi ndu pfulberekoto me ndu eme ęjo-iphe; be mu a-mita ogu-echi mu; gbua iphe, bukpoo nemadzu l'ophu. Mu e-shi le ndohali gbua phe jasụ l'isheli. ⁵ Ọo ya bu ge ndiphe l'ophu amaru l'ọo mube Chipfu be mifutaru ogu-echi mu l'obo iya; ọphu mu ta ami-phuedu iya azu ọo.

⁶ “Ọo ya bu; tsua ude; gube nwa ndiphe! Tsua ude g'onye meji akufu akufu; gude oke aphu tsua ude l'iphe phe. ⁷ Teke epe jiru ngu su: ‘?Bu gunu kparu iphe, iitsu ude?’ Iphe, ii-pfuru phe bu: ‘Iphe, kparu iya nu bu l'o nweru nzi, abya nu. Teke nzi ono byaerupho be meji a-gbabuhu onyemonye; eka atsushihukota onyemonye me. Onyemonye be ehu a-rwushihukota; ikpere be anodu aphukota onyemonye doridori g'akpara-mini. Lenu l'obyakwa; mbu nzi obu. O mefutaje ememe. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.’ ”

⁸ Tọbodu iya bu; Opfu Chipfu byakwa akparwuta mu l'ehu; bya asu mu: ⁹ “Nwa ndiphe; pfuaru mu phe su: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:

“Ogu-echi be a baakwaru
 ọ ndu atsu nkọ;
 bya ajiwa iya manu ọ
 ndu aphu onyo!

¹⁰ A bawaru iya;
 ọ ndu atsu nkọ g'e
 gude iya gbushia
 nemadzu.

E huchawaru iya ehucha;
 ọ ndu acha vaa
 vaa g'ebemu-igwe.

?Anyi a-ndu ete eswa
 le mgboro-eze ke
 nwa mu kangokotaru

mgbọro-eze kẹ ndu
 ọzo tọo?

¹¹ Ogu-echi ono bẹ iphe,
 e medoru iya bụ g'e
 hua ya manụ;
 waa g'a dzulia ya.

A baakwaru iya ababa;
 huwa iya manụ.

Onye mgbugbụmadzu
 abyaakwaa iya adzuli.

¹² Nwa ndiphe; raa ẹkwa;
 chia mkpu;
 kẹle ogu-echi ono
 bụkwa ndibe mu bẹ
 ọocho abya.

Ọo ndu-ishi lẹ Ízurẹlu
 bẹ ọocho abya ọbu.

E nwutaakwaru ndu-ishi
 lẹ Ízurẹlu;
 waa ndibe mu tụa
 l'iphu ogu-echi.

Gberu ẹka ye l'olu.

¹³ Aa-dalekwa unu.

?Bụ gụnu bẹ e-me m'ọ
 bụru lẹ mgbọro-eze ono,
 kangokọtaru ndu
 ọzo ono bẹ ta anọedu?

Nokwa iphe, Nnajiuphu,
 bụ Chipfu epfu bụ ono.

¹⁴ “Ọo ya bụ; nwa ndiphe; pfiaru phẹ iphe e-me nụ;
 kua ẹka kpa. G'e gbua ogu-echi ugbo ẹbo; mbụ g'e gbua
 ya ugbo ẹto. Ọo ogu-echi, ee-gude gbushia nemadzụ;
 mbụ ogu-echi, ee-gude tsụa nemadzụ ọ-tsụ-ẹpfu; bya

aburu ogu-echi, ee-gude gbaa phe mgburugburu. ¹⁵ Mu dobekotawaru ogu-echi, ee-gude egbushi phe l'onu-oguzo phe; k'ophu bu le meji a-nodu atofu nemadzu atofu; ndu a-la l'iswi a-ha igwerigwe. Oowaa! A bakwaru ogu-echi ono; o nodu acha vaa vaa g'ebemu-igwe. A dzulitawaru iya g'e gude iya gbushia nemadzu. ¹⁶ Gube ogu-echi; gbua pharamu laa l'uzo ekutara! Gbukwapho laa l'uzo ekicha! Gbujekpopho laa l'ibiya ophu iphu ngu nokpopho laa. ¹⁷ Mu a-kukwapho eka pyaa; ehu-eghu mu adazeta. Oo mbedua, bu Chipfu be epfu iya nu.”

Ogu-echi eze ndu Babilonu

¹⁸ Tobudu iya bu; Opfu Chipfu byakwa akparwuta mu l'ehu; bya asu mu: ¹⁹ “Nwa ndiphe; mee gbororo labo, bu eka ogu-echi eze ndu Babilonu e-shi bapfuta phe ogu; g'uzo ono bukotakwaru le mkpukpu lanu be ephe a-watakota. Bvube itso iphe-ohubama l'eka uzo ono swibaru le mkpukpu ono. ²⁰ Mee uzo lanu le gbororo ono g'o buru eka ee-shi gude ogu-echi bapfu mkpukpu Raba ke ndu Amonu; l'i bya eme uzo ozo g'o buru eka ee-shi bapfu Jiuda; me eka a kpushiru ike le Jierusalemu. ²¹ Noo kele eze ndu Babilonu be e-jeta pfuru le mgbakata-uzo ono; mbu le mgbakata-uzo labo ono. Oo-jiadaa iphe; g'o maru iphe, ee-me nu. Oo-gude apfu tua ido; l'o jita nwobvu iya; bya elee enya le meji anu; g'o gude maru uzo ophu oo-shi. ²² O buru l'ekutara iya be ido ke Jierusalemu a-daru laa. Oo-do iphe, ee-gude chikposhia Jierusalemu; l'o zia g'a wata egbushi nemadzu; me g'e chia mkpu ogu; l'a bya edoo iphe, ee-gude nwutsushia onu eka eeshije abahu le mkpukpu ono; l'a bya akoshia obvudu-eja; bya ekephee mkpukpu ono ekephee. ²³ Ndu ophu yee ya gbaru ndzu be ooddu g'o bu iphe, te emedu ememe; obenu l'oo-nyatakotaru

phẹ ẹjo-iphe, ẹphe mekọtaru; bya akpukota phẹ lẹ ndzụ. ²⁴ Ọo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Eshi ọp̄hu unu byaru bya emewaa a mawaru g'unu emeberu ẹjo-iphe; mbụ k'ọp̄hu bụ l'iphe-ẹji, unu eme bẹ dabyiwaru ẹba; bya egude iphemiphe, unu emekp̄o ememe egoshi ẹjo-iphe, unu eme; bẹ aakpukota unu lẹ ndzụ.

²⁵ “Oowaa! Gube onye bụ ishi lẹ Ízurẹlu; mbụ gube onye ono, merwushiwaru onwongu ono; mbụ gube onye iwashi ono; o ruwakwaru teke aa-nụ ngu chiip̄fu; nūr-wua ngu iya l'ishi. ²⁶ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: T̄oshia iphe, i keru l'ishi; kpufu okpu-eze ono. Ọ t̄o b̄ekwa g'iphe shi d̄u bẹ ọ d̄ukwadu. Ndu wozetaru onwophẹ al̄i bẹ aa-bya ewolia eli; ndu e woliru eli bẹ ee-wozeta al̄i. ²⁷ Ọo mkpurupyata! Ọo mkpurupyata! Mu e-me mkpukpu ono g'ọ b̄uru mkpurupyata; ọp̄hu a ta abyadu akpukwaba ya akpukwa; jeye teke onye bụ iya bẹ ọ gbaru k'enweru mkpukpu ono a-bya; mu eworu iya n̄u iya.

²⁸ “Ọo ya bụ; nwa ndiphe; pfuaru phẹ iphe e-me n̄u; s̄u phẹ: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu l'opfu-ẹhu ndu Am̄onu; lẹ k'iphe-iphere, ẹphe eme ndu Ízurẹlu baa: “Ọo ogu-echi! Ọo ogu-echi!

A m̄ifutaakwaru ogu-echi,
ee-gude ekwoshi
nemadzụ ishi.

E huchawaru iya ehucha
g'e gude iya lw̄u
nemadzụ alw̄ulwu;
mbụ l'e mewaru iya;
g'ọ chaa vaa vaa
g'ebemu-igwe.

²⁹ “A makwaru-a l'a phujeru unu ọphulenyia iphoro; bya agbajewaru unu ẹja, bu ọka be a dzushiru unu. Iphe ono g'ọ ha be aa-gakọ nyabe ndu ẹjo-iphe l'olu; mbu ndu ono, ee-gude ogu-echi gbushia ono. Mbu ndu ono, mboku, aa-nu phe chipfuu nu-rwua phe iya l'ishi rwuwaru ono.

³⁰ “Mi-phu ogu-echi ono azu l'obo iya. Oo l'eka unu futaru be mu a-nodu kpee unu ikpe; mbu l'ali ndiche unu. ³¹ Mu a-tukoshi unu oke ẹhu-eghu mu; mbu le mu e-kpukposhi unu oke ẹhu-eghu mu, ata-pfupfufu. Mu e-nwuru unu nu ndu emeje nemadzu l'iwe; mbu ndu bu iphe, eemebyi emebyi bu iphe, doru phe ẹnya. ³² Unu aburu nku, eeye l'oku. Eka aa-phushi mee unu wushi bu l'echilabo ali unu. A ta abyadu anyatabaa unu ozo; noo kele oo mube Chipfu be pfuru iya nu.”

22

Ejo-iphe, ndu Jierusalẹmu eme

¹ Tọbudu iya bu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ² “Nwa ndiphe; ?ii-kpe iya ikpe to? Mbu; ?ii-kpe-a mkpukpu-a, bu mkpukpu mgbugbumadzu-a ikpe to? Oo ya bu; je aturu iya ẹbyi, oomekota jalaa. ³ Su iya: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Gube mkpukpu-a i gudeakwaa egbu ọchi seta mkpurupyata kpube onwongu l'ishi; kele iigbushi nemadzu; bya egudekwapho agwaphe obvu emerwushi onwongu.

⁴ “Ikpe ndu ono, iigbushi ono nmaakwaru ngu; teme i gudewaa agwa iphe, i jetaru merwushia onwunu. I mewaru ge mboku, ii-no-beru ndzu du tsokere; mbu l'apha, ii-no-beru ndzu be rwuakwaru nu. Oo ya bu le mu e-me ngu g'i buru mkpukpu ohamoha a-noduje eme iphe ọchi; mbu le mkpukpu, nonu a-noduje atu ngu uzu ọchi. ⁵ Gube mkpukpu, aamaru ẹjo ẹka; teme iphe,

tsuru ngu ẹpfu buru nchika-ẹhu; huma ẹ ndu bu ntse; me ndu bu ụzenya a-nodu achi ngu ọchi; ⁶ Hụmawaro ge ndu-ishi ngu, nọgbaa ngu l'ime gude ike, ẹphe nweru egbushi nemadzu. ⁷ Ọo l'ime ngu be ẹphe ta agubejeedu ne ẹ nna phe iphe. Ọ buru l'ime ngu be ẹphe nọ kpaa ndu byaru abyabya ẹhu; bukwarupho l'ime ngu be ẹphe nọ megbuta ndu nna phe anọedu; me ndu ji phe nwushihuwaru. ⁸ Iphe duru mu nsọ; be unu ta agubejeedu iphe. Unu wowaru eswe atuta unme mu pharwushikota. ⁹ Ọ buru l'ime ngu be ndu asu asulasu nọ; ndu buẹpho iphe, ẹphe eshibeje ite iya bu g'ẹphe e-me gbua nemadzu. Ọo l'ime ngu be ndu ejeje eria iphe, a tushiru l'agwa nọ; mbu l'agwa, nọgbaa l'ubvu ubvu ono. Ẹphe nmakpuru l'ime ngu apharwushi onwophe. ¹⁰ Ndu ọphu ẹphe ẹ nyee nna phe akwaje nọkwapho l'ime ngu. Ndu ọphu ejepfuje unwanyi teke ẹphe anọ nsọ nọdu iya; mbu teke unwanyi teke aswafudu nturuwu anọ nsọ. ¹¹ Ọo l'ime ngu be nwoke waa nyee nwoke ibe iya emeje ẹbyi. Onye ọphu egude ẹgu ẹjo-iphe agụ iya nu pharwushia nwune nyee nwa iya; onye ọphu aburu nwune iya ke nwanyi; mbu nwa, nna iya nwuru gededede be oomerwushije. ¹² Ọ buru l'ime ngu be ndiphe erije ụphalazu g'e gbua nemadzu; a nodu anataje ntukwase; bya eri ụphalazu. Nemadzu nodu anataje nwibe iya iphe iya k'ẹhuka; g'ee-shi g'unu rita urwu. Teme a gbakutawaa mube Chipfu azu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.

¹³ “Lenu; mu egbukwaru ngu ẹka swikiswiki; k'urwu ono, i ritaru l'uzo apfuduru-oto ono; me k'ochi, eegbugbabe l'ime ngu ono. ¹⁴ ?Obu e-shihu ngu-a ike? Mbu; ?eka e-shihu ngu-a ike mboku, ono mu a-da ngu ẹka ke njọ l'ẹhu ono? Ọ kwa mube Chipfu pfuru iya; mu je l'e-me iya. ¹⁵ Mu a-chikashi ngu mee g'ẹphe

tuko ohamoha dzuru. Mu ezekaa phe g'ephe lachaa mkpukpu le mkpukpu ozo. Mu emee g'emewushi ono, i merwushiru onwongu ono buru bugemu. ¹⁶ I -buerupho mkpukpu, rwushihuru arwushihu l'anya ohamoha ono; be ii-macharu-a l'oo mbedua bu Chipfu.”

¹⁷ Tobudu iya bu; Chipfu byakwa epfuru yeru mu su:
¹⁸ “Nwa ndiphe; ndu izurelu be dukwaa mu g'iphe, gbaru egba. Mbụ l'ephe dukota g'ope; me ogbongu; me iphe-igwe; me mkpuma ota-njele, kwaru l'oku uzu. Iphe, ephe buerupho be bu egba mkpola-ochaa. ¹⁹ Oo ya bu; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshi ophu unu bukotawaa egba mkpola-ochaa; be mu ekpota unu kpokobe le Jierusalemu. ²⁰ Mbụ l'oo egube eekpokobe mkpola-ochaa; me onyirubvu; me iphe-igwe; me mkpuma-ota-njele; me ogbongu chiru ye l'oku uzu g'o dazee ya-a; bu ge mu e-gude ehu-eghu mu; me oke ehu-eghu mu rwukota unu je achiru dobe le mkpukpu ono; woru unu dazee adaze. ²¹ Mu e-rwukobe unu; kpukposhi unu oke ehu-eghu mu, ata pfupfufu ono; l'o kee unu; unu azashihukota azashihu. ²² Oo egube mkpola-ochaa, adazehuje l'oku uzu-a; bu g'unu a-nodu l'ime mkpukpu ono dazehu. Oo ya bu g'unu amakwanuru l'oo mbedua, bu Chipfu be tukoshiru unu oke ehu-eghu mu.”

²³ Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu ozo su: ²⁴ “Nwa ndiphe; su ali ono-a: I bu ali, e teke aturwudu ejo-iphe, no iya nu; ophu mini edzeduru kpua ya le mboku oke-eghu-eghu mu ono. ²⁵ Ndu mpfuchiru Chileke, no l'ime mkpukpu ono be achiru mkpukpu ono ejo idzu; g'oduma, aba hanyihanyi alajashi anu, o gburu. Ephe egbushije nemadzu; nakoo eku; me iphe, vugbaa oke aswa. Ephe mewaa; g'unwanyi, ji phe anodedu paa eka l'ime mkpukpu ono. ²⁶ Ndu-uke, no le mkpukpu

ono bẹ kpakashīwaru ekemu mu; tūko iphe mu, dū nsọ merwushikōta emerwūshi. Ẹphe ta akpajẹedu oke l'iphe, dū nsọ; yẹe iphe mmanū ọzo. Ẹphe anọduje ezi nemadzū l'o to nwedu iphe, dū iche l'iphe, aasọ nsọ; yẹe iphe, a ta sọdu nsọ. Ẹphe wowaru ẹnya nmanyibe; ọphu ẹphe ta akpajẹedu ishi k'eme eswe-atūta-unme mu g'ọ dū nsọ. A nọdu anọduje epfutōshi ẹpha mu l'echilabọ phẹ. ²⁷ Ndu bụ ndu-ishi lẹ mkpūkpu ono bẹ dūepho g'ẹjo-nkūta-ọswa, alajashije anū, o gburu. Ẹphe egbu ọchi; mbū egbushi nemadzū g'ee-shi g'ẹphe rita urwu l'uzo, apfuduru-oto. ²⁸ Ndu mpfuchiru Chileke, nọ lẹ mkpūkpu ono bẹ e-gude ọphulenyā ughoshi yẹle agbarū phẹ ẹja, bụkota ụka; kpachia ẹjo-iphe, ndu ono eme akpachi. Ẹphe asuje: Nnajiuphu, bụ Chipfu sūru-a l'ẹba abū l'o nweru iphe, Chipfu pfuru. ²⁹ Ndu alī ono bẹ akpapyā nemadzū ishi; bya ana nfu. Ẹphe akpa ndu ụkpa; mẹ ndu adudu g'ọ dū phẹ ẹhu; bya eme ndu bụ mbyambya ewere; ọphu ẹphe emejeduru phẹ iphe, gbaru g'e meeru phẹ iya. ³⁰ Mu bya elee ẹnya nemadzū l'echilabọ phẹ, bụ onye a-kpūkwa igbulọ ono; mbū onye a-pfuru lẹ mgbaka onye l'ẹphe l'alī ono; gẹ mu te emebyishi iya; ọphu ọ tọ dudu onye mu hūmaru. ³¹ Ọo ya bụ; mu tukoshi phẹ oke ẹhu-eghu mu; gude ẹhu-eghu mu, ata pfupfupfu kepyashia phẹ; mbū woru iphe ono, ẹphe mekọtaru ono byabẹ phẹ l'ishi. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono!”

23

Unwune labọ, eri ogori

¹ Tọbodu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu ọzo; bya asū mu: ² “Nwa ndiphe; o nweru unwanyi labọ, bụ ne lanū nwuru phẹ. ³ Ẹphe wata agba ụkpara lẹ Ijiputu; mbū l'ẹphe shirọ teke ẹphe bụ nwata gbata

ụkpara. Ọ bụru l'ẹka ono bẹ ẹphe nọ a nọdu anọduje apyitoshi phẹ ẹra; mbụ l'ọo l'ẹka ono bẹ ẹphe anọduje l'arwaphe phẹ ẹka l'ehe ono, akwọkwadu bụruburu ono. ⁴ Ẹpha onye k'ọgerenya bẹ bụ Ohola. Ẹpha nwune iya nwanyi bụru Oholiba. Ẹphe bụ ndibe mu. Ẹphe nwushia ụnwegirima unwoke; mẹ ụnwegirima ụnwanyi. Ohola bẹ bụ Samériya. Oholiba bụru Jierúsalemụ.

⁵ “Ohola wataru agba ụkpara teke ọ bụkwadu nkemu. Ọ wataru awu-ko ndu o yeru obu; mbụ ndu ọ-lwua-qlaa shi lẹ Asiriya. ⁶ Ndu ono yekotaru uwe, du urwukpu-urwukpu; mẹ ndu bụ ndu eze; mẹ ndu-ishi. Ẹphe bụkota ụnwokorobyia, amagbaa ntumatu; bụkotaru ndu agba l'inya; nọdugbaa l'eli inya phẹ. ⁷ O woru onwiya mee nwanyi-ụkpara unwoke ndu Asiriya; mbụ ndu ọphu nweru ẹnya. O gude agwa ndu ọowu-ko ono merwushia onwiya. ⁸ Ọphu ọ haduru agba ụkpara ono, o shi lẹ Ijiputu gbata ono. Ọ bụru teke ọ bụ nwata bẹ yele unwoke wataru akwakwa. Ẹphe nọdu anọduje arwa iya ẹka l'ehe ono, akwọkwadu bụruburu ono; agboshi iphe ekpu iya. ⁹ Tọbudu iya bụ; mu bya enwuru iya ye l'ẹka ndu o yeru obu ono, bụ iya bụ ndu Asiriya; mbụ ndu ono, agụ iya ẹgu ono. ¹⁰ Ẹphe gbabẹ iya ọto; kpua ụnwu iya unwoke mẹ ụnwanyi lẹ ndzụ; bya egude ogu-echi phua yẹbedua tẹerii. Ọo ya bụ; ọ bụru onye ụnwanyi gude nmaahaa l'ẹjo ẹtu; kẹle ọo iphe, gbaru iya nū bẹ e meru iya.

¹¹ “Nwune iya nwanyi, bụ Oholiba hụmachakwaa iphe ono; ẹgu ẹjo-iphe nkiya gbẹkporo kabaa kẹ nwune iya njo; mbụ l'ọ gbẹ ka nwune iya agba ụkpara ọbu. ¹² Ọ nọdu awukokwapho ndu obutobu phẹ, bụ ndu Asiriya; mbụ ndu bụgbaa eze; mẹ ndu-ishi mkpukpu phẹ; mẹ ndu ojogu phẹ, kwaru onwophẹ ngwa; degegbaru l'eli inya; bụkotaru unwokoro, amagbaa ntumatu. ¹³ Mu

bya ahuma l'o merwushifuwaru onwiya. Ephenebo ono tukowaa buru ndu umere phe rehuru erehu.

¹⁴ “Yebedua be kwataru akwata yemibaa ishi eyemi l'ukpara obu. O humaru unwoke, e seru l'igbulo; mbu ndu Babilonu, e gude penti uswe-uswe see; ¹⁵ mbu ndu e seru ephe kebegbaa akpo l'upfu; kebechaa ekwa, ekpo phe wiyawiya l'ishi. G'ephe ha be dukotaepho ge ndu-ishi ugbo-inya ndu Babilonu; mbu ndu shi mkpukpu Kaludiya. ¹⁶ Ahuma, oohuma phe; ephe wata iya agu egu. O yefu ndu-ozu g'ephe je ezia phe ozi l'alì Babilonu. ¹⁷ Tobudu iya bu; ndu Babilonu byapfuta iya; g'ephe l'iya wata akwakwa. Ephe gude egu nwanyi agu phe nu pharwushia ya. E merwushichae ya po ono; ephe bya adu iya ashì; o gbakuta phe azu. ¹⁸ Teke ono, o gbaaharu ukpara ono; bya agbagbukporu oto tua onwiya jalaa ono; be mu gude ehueghu gbakuta iya azu; egube mu gbakutaru nwune iya. ¹⁹ Oe o gbè kabaa eyeru ehue l'agba ukpara obu; g'o nyataru g'o shi agba iya le teke o bu nwata nodu le Ijiputu. ²⁰ O shi nodu l'eka ono awu-ko ndu o yeru obu; mbu ndu ehue-nwoke phe dukota ge ke nkafu-igara; bya aburu ndu unwuda phe du ge k'inya. ²¹ Oo ya bu l'egu ejo-iphe ono, i shi anoduje eme teke i bu nwata le Ijiputu ono be anoduje agukwadu ngu; mbu teke ono, e shi anoduje arwaphe ngu eka l'ehe; apyikashi ngu eka l'opu era ngu ono.”

²² “Gube Oholiba; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfuru ngu baa: Mu a-kpali ndu ono, i yeru obu ono; mbu ndu ono byawaru adu ngu ashì nta-a ono; g'ephe ghakobe buru ohogu ngu. Mu e-me g'ephe shi l'ekameka wufuta tsoahaa ngu opfu; ²³ mbu ndu Babilonu; me ndu Kaludiya; me ndu Pekodu; me ndu Showa; me ndu Kowa; ephe le ndu Asiriya l'opu. Ephe a-bukotaru unwokoroby, amakota ntumatu; bugbaaru ndu eze; me

ndu-ishi mkpukpu; mẹ ndu-ishi ugbo-inya; mẹ ndu nọgbaa l'oke okwa; bya aburu ndu nọgbaa l'eli inya. ²⁴ Eṗhe e-gude ngwogu; mẹ ugbo-inya dū l'iche l'iche; bya achiru igwe oha bapfuta ngu. Eṗhe a-nodukota l'ekameka kwaberu ngu k'ogu. Eṗhe a-chiru iphe, e gudeje ezeru onwonye k'eze iya mẹ kẹ nshii; bya ekpukotaru okpu, e meru l'igwè. Mu e-nwuta ngu nwuru nū phẹ g'ephe nua ngu aphu; mbu g'ephe mee ngu egube o dū phẹ ree. ²⁵ Mu e-gude okophoo mu; mee ngu umerekete. Eṗhe e-befu ngu imi waa nchi. Ndu ophu phoduru l'ime ngu bẹ ee-gude ogu-echi gbushia. Eṗhe a-kpu unwu ngu unwoke mẹ unwada ngu lẹ ndzū. Ndu ophu phodufuaru l'ime ngu bu oku e-tsu phẹ. ²⁶ Eṗhe e-yeshikotakwa ngu pho uwe, i yeru l'ehu; natachaa ngu iyagba, ama mma, i nwekotaru. ²⁷ Mu e-me g'ebyi, iime; mẹ ukpara ono, i shi lẹ Ijiputu gbata ono laa nlalanu. I ti byadu anyatabaa ya; kẹ g'o gua ngu egu ozo; ophu i ti byadu anyatabaa Ijiputu ozo.”

²⁸ “Mbu lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu abyaakwa ngu enwuru ye l'eka ndu dū ngu ashii; mbu l'eka ndu ono, i gbakutawaru azu; kele ephe duwaa ngu eji ono. ²⁹ Eṗhe e-gude ndumashi tukokpoo iphe, i seru akanya iya nata ngu. Eṗhe a-gbabẹ ngu oto; i dabyiru egube ono. Ukpara ono, iigba ono bẹ e-meru iphere iya kpua ngu lẹ sagaa. Ejo-ememe ngu ono; mẹ ukpara, iigba ono; ³⁰ bẹ bu iya meru g'iphe ono dapfuta ngu; kele i wataru awu-ko ohamoha, nonu; bya egude agwa phẹ merwushia onwongu. ³¹ I tsowaru uzo, nwune ngu nwanyi tsoru. Mu a-pakwanuru okoro iphe-ehuka iya dẹe ngu l'eka.”

³² Wakwa iphe, Nnajiuphu,

bu Chipfu epfu baa:

“Ii-ngu iphe l'okoro ono,

nwune ngu nwanyi
 nguru;
 mbu l'okoro ono,
 ha ke galagala;
 bya adu omilomi ono.

Aa-chi ngu ochi;
 bya eme ngu ujikputeru;
 kele iphe no l'okoro
 ono be jiru ke pyimu.

³³ Ii-je iphe-ehuka jasuru
 l'otsuahaa ngu
 atsutsu ge me.

O buru mkpurupyata
 waa ola-l'iswi be
 i-ngu nno.

Ono buru iphe,
 nwune ngu nwanyi,
 bu Sameriya nguru
 nguphodoru ngu.

³⁴ Ii-ngu iya;
 ngu-gbua gberegedege.

L'i tukposhia ya yegiri
 yegiri;
 bya alabashia onwongu
 era alabashi.

Mu pfuakwaru nkemu.
 Nokwa iphe, Nnajiuphu,
 bu Chipfu epfu bu ono.”

³⁵ Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: “Eshi ophu i zohawaru mbedua; woru mu jicha l'okotazu; be ejo-ememe ono, iime ono; me ukpara ono, igba ono be ii-ritakota urwu iya.”

³⁶ TỌbudu iya bụ; Chipfu sụ mu: “Nwa ndiphe; ?ii-kpe Ohola yẹe Oholiba ikpe tọo? Ngwanụ; karụ phẹ ẹbyi, ẹphe emegbabe; ³⁷ mbụ l'ẹphe bụ ndu eri ogori; egbu ọchi. Ẹphe gudewaa agwa, ẹphe gwọtaru merwushia onwophẹ. Ẹphe nọdu egudeje unwu, ẹphe nwushiru mu tụa ụtara l'agwa phẹ. ³⁸ Waa iphe, ẹphe mekwaru mu phọ bụ ọwa: Lẹ teke onokwaphọ bẹ ẹphe merwushiru ẹka duru mu nsọ; bya emebyishikọta eswe-atuta unme mu. ³⁹ Ọo lẹ mbọku ono, ẹphe gude unwu phẹ gwee ẹja nụ agwa phẹ ono; bẹ ẹphe bahuru l'ẹka duru mu nsọ ono; woru iya merwushia. Noo iphe, ẹphe meru l'ulo mu bụ ono.

⁴⁰ “I zicharu ozi g'e zia ndu shi ụzo ẹnya g'ẹphe byachaa; ẹphe wuru bya. Ọ bụru ndu ono bẹ ị sacharu onwongu degeberu; ị bya etee iphe l'ẹnya; bya egude iyagba memaa onwongu emema kwaberu phẹ. ⁴¹ Ị bya asugaru l'aba, amashi mma ike. A bya eworu teburu dobe ngu l'iphu. Ị chita unwu-isensu mẹ manụ mu tukobe l'eli iya. ⁴² Ikpoto nemadzu, bugbaa idokpamkpata nọdu akwa ẹvu ekpu iya. E duta ndu shi l'echiegu, ngu-jishiru mее ẹpho ẹphe bya; waa ndu ọzo yẹe ẹphe swi. Ẹphe bya agbabe iya mgbalẹka; kpube iya okpu, ama ntumatu. ⁴³ Noo ya bụ; mu sụ g'ẹphe duta yẹbedua ono, gbawaru ukpara jasụ ọ kpọjohu ono; g'ẹphe l'iya wata eri ogori kẹle ọ bụwaa nwanyi-ukpara. ⁴⁴ Ọo ya bụ; ẹphe jepfuahaa phẹ ẹgube ono ejepfuje nwanyi-ukpara ono. Mbụ ẹphe jepfuahaa Ohola yẹe Oholiba; phaahaa unwanyi ono kutukutu. ⁴⁵ Ndu e-kpe phẹ ikpe bụ unwoke pfuberu-ẹka-oto Ẹphe a-nma phẹ ikpe ogori; waa ikpe ọchi. Noo kẹle ẹphe eri ogori; bya aburu ndu egbu ọchi.”

⁴⁶ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: “G'a chita ikpoto nemadzu bapfuta phẹ; mbụ g'e nwuru phẹ nụ ndu e-me gẹ ndzụ-agugu rwuta phẹ; bya atuko iphe

phę kwa l'okwata. ⁴⁷ Igwe-oha ono a-tu phę mkpuma; bya egude ogu-echi egbutsushi phę. Ephem e-gbushichaa unwu phę unwoke mę unwada phę; bya atsęshia oku l'ulo phę. ⁴⁸ Noo gę mu e-shi mee g'emewushi onwonye laa nlananụ l'alị-a bụ ono; k'ophu unwanyi l'ophu egudekwanụ iya kwaa ęnya; g'ephę te eje eme egube ono, unu meru ono. ⁴⁹ Aa-gwata unu ugwo emewushi ono, unu emewushi onwunu ono. Unu e-vuta ęjo-iphe o nwutaru unu; mbụ nshi ono unu agwo ono. Oo ya bụ; g'unu amakwanuru l'oo mbędua, bụ Nnajiuphu bụ Chipfu.”

24

Etu, e gude ite, e shiberu l'oku nmaa

¹ Tọbudu iya bụ; o be l'apha kę tete g'onwa iri du l'abalị iri; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ. ² “Nwa ndiphe; dee iphe ntanụ-a bụ l'ekwo; mbụ ntanụ-a gędegede; kęle oo ntanụ-a gędegede bę eze ndu Babilonu kephetaru Jierusalemu k'ogu. ³ Nmaaru ndu ono, bụ ekwegekwe ono etu; sụ phę: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa:

“Shibe ite; shibe iya

l'oku kuru mini ye iya!

⁴ Chiru mkpirikpu
mkpirikpu anụ ye iya;
mbụ ndu ophu a
hotaru ahota;
utapfu iya;
mę upfumęka iya;
mbụ-a woru ęka
kachaa aburu okpobe
anụ chị-jia ya achị-ji.

⁵ L'ị kputa aturu,

kachakpọo ree gbua;
 chiru anụ iya ye l'ọhu
 ite ono;
 shighee anụ ono eshighe.

Shighee yẹe ọkpu iya
 eshighee.

⁶ “ Ọo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Nshio gube mkpukpu ono, egbu ọchi ono! Nshio ite ono, gbawaru ẹgba ono; mbụ ite ono, ẹgba iya tee hefuẹdu ehẹfu ono. Gushia anụ ono nanụ nanụ; g'ọ tọ dukwa ọphu aa-ha g'ọ phodu. ⁷ Kẹle mee ndu o gbushikotaru bẹ yẹe ya tukowaru nmakuru l'eli mkpuma; ọ tọ wushiduru iya l'oma alị ẹka urwuku gege ekpochikpọo ya nụ. ⁸ Ọo gẹ mee ndu ono akpalia mu ẹhu-eghu; k'ọphu mu a-bya agwata iya ugwo iphe, o meru kparụ iphe, mu doberu mee ndu ono l'eli mkpuma; g'ọ tọ dū iphe, e-kpochi iya ẹja.

⁹ “ Ọo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Nshio gube mkpukpu ono, egbu ọchi ono! Mbẹdua e-yebakwaro nkụ l'ọku ọbu g'ọ kabaa shii. ¹⁰ Mu a-kube nkụ ono g'ọ ha l'ikpo l'ikpo.

“ Mu eworu ọku zunwua ya.

Gude iya shighee anụ
 ono eshighee.

Mu eyekọbechaa ya iphe,
 emeje g'iphe shi mkpọ.

Mu eshia ya g'ọkpu iya
 kpebatachaa uke
 ekpebata.

¹¹ “ L'ị bya agbẹ teke ono shikwasẹ ite iphoro ono l'eli ovokoku ono; shia ya gbiriri jeye ọku adu l'ite ono shii; mbụ shia ya g'onirubvu, e gude mee ya chaa ziriiri; k'ọphu inyi, nọ iya nụ a-dazehu; mbụ g'ẹgba, ọ gbaru

ono kee ọku gbiriri jasụ ookechafu. ¹² Noo kẹle e mewaru iya jasụ ike labọ bvụ; ọphu ẹgba, ọ gbaru ono ekwedu eheshihu. Nta-a bẹ ọku e-ke ẹgba ono, ọ gbaru ono. ¹³ Iphe, bụ inyi ono, dū ngu l'ẹhu ono bẹ bụ ụrwuali. Eshi ọphu mu mekọtaru gẹ mu e-me hufu ngu inyi ono; ọphu o kwedu gẹ mu hufu ngu iya; bẹ a ta abyadụ ehufubaa ngu iya jasụ teke mu e-gude oke ẹhu-eghu mu mee ngu g'ọ dū mu. ¹⁴ Ọo mụbe Chipfu pfuru opfu ono. O ruwakwaru teke mu e-me iya. Mu ta abyadụ esela onwomu azụ; ọphu mu abyadụ aphụ obu-imemini; ọphu mu ta abyadụ asụ lẹ mu tee meẹdu gẹ mu tūberu. Ee-kpe ngu ikpe g'umere ngu waa iphe, iime gbaru. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono.' ”

Anwụhu Nye Ezekẹlu

¹⁵ Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ¹⁶ “Nwa ndiphe; mu abyaakwa egude ọnu ẹchachi lanụ nyịchata ngu onye ono, i yeru ẹnya ono. Ọle-a; ba agụkwa aphụ; ọphu i rakwa ẹkwa; mbụ g'ẹnya-mini ta alwafutakwa ngu l'ẹnya. ¹⁷ Tọkpoepfo nwẹhu tsụ ude. Ta kwashikwaru onye nwụhuru anwụhu ẹnya-mini. Kee iphe, iikeje l'ishi ẹgube iikeje iya; l'i yee akpọkpa ngu. Te ekechikwa iphe l'ọnu; ọphu i rikwa nri, ndu aphụ tsọru erije.”

¹⁸ Ọo ya bụ; mu pfuẹberu ndu ono opfu ono l'utsu; o be l'uzenyashi; nye mu nwụhu. O be lẹ nchitabọhu iya; mu bya emekọta ẹgube ono, a sụru gẹ mu mee ono. ¹⁹ Tọbudu iya bụ; ndu ono bya ajia mu sụ: “?Tii kaduru anyi iphe, iphe-a, iimegbabe-a bụ l'ẹhu anyi?”

²⁰ Tọbudu iya bụ; mu sụ phẹ lẹ Chipfu pfuru mu sụ-a; ²¹ gẹ mu sụ ndu Ízurẹlu: “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu abyaakwa eme ẹka-dụ-nsọ mu g'ọ tọ dūhe nsọ; mbụ ẹka ono, a kpuru o shihu ike, bụ

ẹka unu gude eku onwunu ono; mbụ ẹka ono, unu yeru ẹnnya ono; bya aburu ẹka ono, dū unu ree ono. Ẹnwu unu unwoke mẹ Ẹnwu unu Ẹnwanyi, bụ ndu ọphu unu haru l'azu; bẹ bụ ogu-echi bẹ ee-gude gbushia phẹ. ²² Ọo ẹgube ono, mu meru ono bẹ unu e-mekota. Unu tee kechidu iphe l'Ọnu; ọphu unu eridu nri, ndu nọ l'aphu erije. ²³ Unu e-kebe iphe l'ishi ẹgube unu ekejehawa iya; yee akpọkpa unu. Unu taa agudu aphu; ọphu unu taa aradu ẹkwa; ọle unu a-jọ ẹhu bvubebe l'opfu ẹjo-iphe ono, unu meru ono; mbụ l'unu a-nodu atsū ude l'ime onwunu. ²⁴ Ezekẹlu a-buru unu iphe-ọhubama. Iphe ono, o mekotaru ono bẹ unu e-mekota. Teke iphe ono nwuerupho; unu amaru l'ọo mbẹdua, bụ Nnajiuphu bụ Chipfu.

²⁵ “A bya lẹ gubedua; nwa ndiphe; mbọku ono, mu a-nafu phẹ ẹka ono, a kpushiru ike ono, bụ ẹka ẹphe gude ẹhu-utso iya eku onwophẹ ono; mbụ ẹka ẹphe yeru ẹnnya ono; bya aburu ẹka dū phẹ ree l'obu ono; mbụ mbọku ono, mu a-nafu phẹ Ẹnwu phẹ unwoke mẹ Ẹnwu phẹ Ẹnwanyi ono; ²⁶ bẹ onye nahuru gbalaa; a-byapfuta ngu bya edooru ngu iphe emenu. ²⁷ Ọ buri mbọku ono bẹ ii-bebe kúhaa Ọnu ngu; gu l'onye ono nahuru nu ono epfugba opfu; i tii bueduru onye te epfudu opfu ozo. Ọo ya bụ; l'i buri phẹ iphe-otube-nvo. Ẹphe a-maru-a l'ọo mbẹdua bẹ bụ Chipfu.”

25

Epfu iphe, e-me ndu Amonu

¹ Tọbodu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ:
² “Nwa ndiphe; ghachiru ndu Amonu iphu; pfuchiru mu; karu phẹ iphe, e-me phẹ nu. ³ Sụ phẹ lẹ-a: ‘Unu numakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu. Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Eshi ọphu i teru ẹswa

kpua ọlo mu, dū nsọ; teke e merwushiru iya; tẹme ọ nọdu atso ngu uto l'e meru ali Ízurẹlu; ọ buru ochobu; waa l'a kpuru ndu Jiuda le ndzu laa ali ọzo; ⁴ be mu e-nwuru ngu nu ndu uto enyanwu-awawa g'ephe nworu ngu. Ephe a-bya anodu l'ime ngu nwechaaru ali-eze ali-eze; bugbaaru eburu l'ime ngu. Ephe e-ri akpuru oshi ngu; ngua mini era-eswi ngu. ⁵ Mu e-me mkpukpu Raba g'ọ buru eka inya-kamẹlu akpaje nri. Mu emee ali ndu Amonu g'ọ buru eka aturu a-dojeru atuta unme. Ọo ya bu g'unu amakwanuru l'ọo mu bu Chipfu.

⁶ “ ‘Le-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshi ophu i kuru eka pyaa; tee ebvu; gudekota ejo obu teru eswa kpua ndu Ízurẹlu; ⁷ be mu a-machi eka; bya adaa ngu eka ke njo l'ehu. Mu e-nwuru ngu nugbaa ohamoha, nonu g'ephe lwa ngu alwulwu. Mu e-dekufu ngu l'iphe, bu oha, nonu; mee ngu l'ii chihu l'iphe, bu mkpukpu nonu; mbu mee ngu g'i buru mkpurupyata. Ọo ya bu g'ii-maru l'ọo mu bu Chipfu.’ ”

Iphe, ee-me ndu Mówabu

⁸ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu pfuru baa: “Eshi ophu Mówabu waa Siye suru ‘Lekpodapho; ndu onu-ulo Jiuda be dukwaa ge ndu ohamoha ọzo’; ⁹ be mu e-me g'ibiya ke Mówabu ono gheru onu; e -shi le mkpukpu ndu ophu no l'iphe egu, bu iya bu eka kakota ree l'ali ono; mbu e -shi le mkpukpu Betu-Jieshimotu; me Belu-Meyonu; me Kiriyatayimu. ¹⁰ Mu e-nwuru Mówabu yele ndu Amonu nu ndu uto enyanwu-awawa; g'ephe nworu; ophu a ta abyadu anyatabaa ndu Amonu anyata ophu l'echilabo ohamoha. ¹¹ Mu anua ndu Mówabu aphu. Ọo ya bu g'ephe amakwanuru l'ọo mbedua bu Chipfu.”

Iphe, ee-me ndu Edomu

¹² Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: “Eshi ọp̄hu ndu Edomu gwataru ndu Jiuda ugwo iphe; be ẹphe shiakwa l'ugwo iphe ono, ẹphe gwataru ono meswee; k'ọp̄hu parụ ẹka. ¹³ Ọo ya bu le-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu a-machi ẹka gude ke njọ daa Edomu ẹka l'ẹhu. Mu e-gbushi unwoke; me ẹku, nọ iya nu. Mu emee ya g'ọ buru ochobu. A -gbẹ le mkpukpu Temanu rwua le mkpukpu Dedanu be bu ogu-echi be ee-gude gbushia phe. ¹⁴ Mu e-gude ndibe mu, bu ndu Izurẹlu gwata ndu Edomu ugwo iphe ono, ẹphe meru ono. Ẹphe e-me ndu Edomu g'ooghu mu; mbu mee phe g'oke ẹhu-eghu mu gude habe mu l'ẹhu. Ọo ya bu g'ẹphe amakwanuru l'ọo mbedua agwa phe ugwo iya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.”

Iphe, ee-me ndu Filisitayinu

¹⁵ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: “Eshi ọp̄hu ndu Filisitayinu gudewaa ẹjo obu melata; mbu gwata ugwo iphe; bya egude kele ndu Jiuda shiro teke k'ichee du phe ashi; eme g'ẹphe mee phe g'ẹphe buru mkpurupyata; ¹⁶ be wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu a-machi ẹka ke njọ daa ndu Filisitayinu l'ẹhu. Mu eme ge ndu Kereti chihu; mee ndu ọp̄hu phoduru nu, bu le mgboru eze-enyimu g'ẹphe buru mkpurupyata. ¹⁷ Mu a-kwatakpo akwata gwata phe ugwo iphe, ẹphe meru; mbu gude oke ẹhu-eghu mu nua phe aphu. Ọo ya bu g'ẹphe amakwanuru l'ọo mbedua bu Chipfu; le teke mu agwata phe ugwo iphe, ẹphe meru ono.”

¹ Tòbodu iya bụ; o be l'apha k'iri lẹ nanụ; lẹ mbọku mbụ l'ọnwá onoya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ² “Nwa ndiphe; eshi ọphu ndu Taya ekweru ndu Jierúsalemú une asuje pẹ: ‘Hẹe!’ Eka ono, iphe, bụ ọhamoha eshije eje azụ aswa ono bẹ dakpọshihuwaru nụ. Mgbo, e yeru iya bẹ gụhachawaru gheru ọnu; gẹ mu eshije iya g'ọ dū mu. Nta-a, mkpụkpu ono dakpọshihuwaru-a bẹ bụwaa g'iphe bya ejeahaaru mu lẹ ree.

³ “Ọo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Gube mkpụkpu Taya; mu nọakwaru ngu lẹ njọ. Mu a-chịta ọha, dū igwerigwe g'ẹphe bapfuta ngu; mbụ l'ọo ẹgube ono, eze-ẹnyimu enwutajẹ akparamini kẹ gbukumu-a; bụ gẹ mu e-nwuta pẹ; g'ẹphe byapfuta ngu. ⁴ Ẹphe e-tsukpọshi igbulọ, e gude kpụbuta mkpụkpu Taya; bya enwukpọshikota ụlo-eli, nọ iya nụ. Mu e-kwochatachaa ẹja mkpọkpo-ụlo ono; bya emee ẹka ono g'ọ bụru mkpuma mmanụ bẹ a-nọdu iya nụ. ⁵ Taya a-bụru pherere-alị nọ l'echi eze-ẹnyimu; bụru ẹka aa-nọduje asusa ụgbu-ikokoro pẹ g'ọ kọrohu. Mkpụkpu ono a-bụru iphe, ọhamoha a-lwụ alwụlwu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.” ⁶ Ndu ọphu bugbaa l'ime ẹgu bẹ ee-gude ogu-echi gbushia. Ọo ya bụ g'ẹphe amakwanuru l'ọo mbẹdua bẹ bụ Chipfu.

⁷ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Ọo Nebukadineza, bụ eze ndu Bábilọnu, bụ eze, ka ndu eze; mbụ onye ono, shi l'ụzo isheli; bẹ mu e-me g'ọ dapfu ndu Taya. Ọo-chịta inya; mẹ ụgbo-inya; mẹ ndu agba l'inya; mẹ igwerigwe ndu ojọgu gude bya. ⁸ Oo-gude ogu-echi gbushikota ndu ọphu bu l'ime ẹgu. O bvua ose-ọgu gude kepheta ngu; bya akọo obvudu-ẹja g'ọ nọdu kpụa oronmono jasụ l'igbulọ ngu. Ọo-pali iphe, eegudeje egbobuta onwonye; gude tsoo ngu

ogu. ⁹ Oo-nodu asu okurukpo, eegudeje akukposhi ulo l'igbulo mkpukpu ngu ke pfuu. Oo-gude ngwogu iya nwukposhia ulo-eli ngu. ¹⁰ Inya, oo-chiru a-duta-be igwerigwe; k'ophu bu l'udzu, ephe gude okpa ekpokashi be e-lichaa ndibe ngu mkpachi. Igbulo, e gude kpu-buta mkpukpu ngu ono be a-nodu ete nmenmenme; l'igiji, ephe a-nodu ede; mbu ndu agba l'inya; me ikpoto ugbo-inya, ochi teke ono, oo-shi l'oguzo unu abata ono; mbu g'onye abahu le mkpukpu, e nwukpofuru igbulu iya enwukpofu. ¹¹ Uyi-okpa inya iya ono be a-zokota gbororo, no l'ime ngu tolitoli. Oo-gude ugu-echi gbushia ndibe ngu. Itso ngu, shihuru ike a-ngashihuchaa buru memejee l'ali. ¹² Ephe a-lwu eku ngu alwulwu; gwee ngwaswa ngu tutua. Ephe e-nwukposhikota igbulu, e gude kpu-buta ngu; nwutsushikota ulo no l'ime ngu, e meru o nodu ama mma; bya evuko mkpuma ngu me oshi ngu; mekpoo mkpokpo-ulo ngu; je enwuru ye l'eze-enyimu. ¹³ Mu e-me g'ebvu ono, i guje ono buru nyonyoronyo. Ebvu ono, i gudeje une akpo ono be a ta abyadu anumabaa ozo. ¹⁴ Mu e-me ali ngu g'o buru mkpuma mmanu bu iphe, a-nodu iya nu; l'i buru aka aa-tusaje ugbu, e gude egbu ema g'o korohu; ophu a ta abyadu akpukwaba ngu akpukwa; kele oo mube Chipfu pfuru iya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.”

¹⁵ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfuru mkpukpu Taya baa: ?O du ngu g'ali, nokota l'aguga eze-enyimu taa nmakotadu jijijiji le teke i-da; mbu le teke ono, ndu e mekagbaaru iphe a-nodu atsu ude ono; mbu teke ono ee-gbushi nemadzu l'ime ngu ono? ¹⁶ O buru teke ono be ndu-ishi, bugba l'aguga eze-enyimu e-nyizetakota l'abaeze phe; bya eyeshikota akpawuru-uwe phe. Ephe e-yeshikota uwe phe, e mengashiru o nodu ama mma ono.

Ndzụ-agụgu e-rwuta phẹ. Ẹphe agwọdoshihu l'oma ali mmanụ; anmagbaa pyaapyaapya tekenteke; l'ọ kpọ phẹ ọnu-opfu; mbụ iphe byapfutaru ngu nụ. ¹⁷ Ẹphe erwuaru unu erwubvu sụ:

“Egube g'e mekwanuru i
 bụru mkpurupyata;
 gube ọhamoha ono,
 a maru amaru ono;
 mbụ gube ọha,
 ọkpehu shi dū shii bụ
 ndu akpa ẹ mini bukọta
 iya.

Gube ọha ono shi alwushi
 ọgu ike ẹ mini;
 mbụ gubedua;
 mẹ ndu bu ngu l'ime.

Ndu bu l'ibiya ono;
 bẹ i shi mee ẹphe
 tuko anmagbaa
 rwuurwuu ẹ
 ndzụ-agụgu.

¹⁸ Nta-a bẹ ndu bu l'aguga
 eze-ẹnyimu anmakọta
 pyaapyaapya l'ẹka
 i daru.

Ali, mini sọ-phegbaaru
 mgburugburu
 l'eze-ẹnyimu bẹ
 ndzụ-agụgu rwutaru;
 kẹle i daru.

¹⁹ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Teke mu e-me mkpukpu ngu ono g'ọ bụru ochobu; mbụ g'ọ dū g'ẹka e te ebuẹdu ebubu; mbụ teke mu e-gude oke

eze-ęnyimu ime alį bapfuta iya; bya emee g'oke mini ono gbmia ya; ²⁰ bę mu e-mekwa gę gule ndu ọphu ekpoda ekpoda; tųko kpoda l'iduma; mbų g'į lapfu ndu teke k'azu. Mu e-me ngu g'į nwuda l'ime alį gę mkpọkpọ-ųlo, mebyishihuru teke ndiche. Ndu unu l'ęphe a-swiru bų ndu ala l'uwurukutu-maa; ọphu ị tị byadu alwabaa azu ọzo; mbų kę bya ebubaaru l'alį, ndu nọ ndzu. ²¹ Mu e-me ngu g'į laa ęjo alala; mee ngu l'į chihu-gbua ree. A chọ ngu nta chọ imo; ọle a ta abyadu ahumabaa ngu ọzo. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bų Chipfu epfu bų ono.”

27

Iphe, e-me ndu Taya

¹ Tọbodu iya bų; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sų: ² “Nwa ndiphe: yọoru ndu Taya ọshi; ³ sų iya: Gųbe mkpųkpu Taya, nọ l'ọnu ęka eeshije abahų l'eze-ęnyimu; bųru mkpųkpu, iphe, bų ndu bugbaa l'aguga eze-ęnyimu abyaje azųta aswa. Wakwa iphe, Nnajiuphu, bų Chipfu epfu baa:

“Oowaa gųbe Taya;

ị sųru l'į maęberu mma.

⁴ Ęka oke alį ngu kparų

bę bugbaa l'echi

eze-ęnyimu.

Ndu kpųru ngu nų kpųtsee

meru ngu k'ọphu ị

mafųfuru mma ngu

l'ishi.

⁵ Ndu kųru ųgbo-mini

ngu bę bų l'ųbvų

Seniru bę ęphe gburu

oshi payinu gude kųa ya;

bya ejekwaphọ l'ųbvų

úbvú Lébanonu bua
 oshi sida gude bvua
 itso ụgbo-mini ngu ono.

⁶ Ọ bụru oshi-akpurata,
 shi l'alị Beshanu bẹ
 e gude pyishia eku-ụgbo
 ngu;
 ọ bụru oshi-sayipuresu,
 e bukọru l'agụga
 ẹnyimu Sayipurosu
 bẹ e gude mee ọmali
 ụgbo-mini ngu ono;
 bya egude eze-enyi
 mee ya Ọna.

⁷ Ẹkwa-ọchaa, a kparụ ọ dū ẹguru,
 shi lẹ Ijiputu bẹ e kweru
 l'imeli ụgbo-mini ono;
 bụ iya bụ iphe,
 emeje iya g'Ọ gba ọso;
 bya aburu iya bẹ
 eegudeje ahube
 iya ama.

Iphe, e gude kwekọta
 l'ugbo-mini ono
 gẹ mini ta abahujeshi
 iya bẹ bụ ẹkwa,
 dū urwukpu-urwukpu;
 mẹ ẹkwa, dū uswe-uswe,
 shi l'agụga ẹnyimu
 mkpukpu Elisha.

⁸ Unwoke mkpukpu Sayidonu;
 mẹ unwoke mkpukpu
 Avadu bẹ bụ ndu

shi akpọkotaru ngu ụgbo;
gụbe Taya.

Unwoke ngu, bụ ndu
iphe doru ẹnya bẹ
bụkota ndu
angakọtaru ngu
ụgbo-mini.

⁹ Ndu-bụ-ọgerenya mkpụkpu
Gebalu, mẹ ndibe phẹ,
maru eme ọna;
bẹ anọduje l'ụgbo-mini ngu;
emezighaa ẹka o
rifushihuru ụzo.

Iphe, bụ ụgbo-mini,
nọkota l'eze-enyimu;
mẹ ndu angakọta
ụgbo-mini ono bẹ
abyajẹ ngu azụta aswa.

¹⁰ “Unwoke ndu Peshiya; mẹ unwoke ndu Lidiya; yẹe unwoke ndu Putu shi bụkotaru ndu ojọgu ngu alwuru ngu ọgu. Ẹphe achijeru iphe, ẹphe egudeje egbobuta onwophẹ; mẹ okpu-igwe phẹ kobegbaa l'eli igbulọ ngu. Ẹphe meru ngu ị du úbvú. ¹¹ Unwoke ndu Avadu; mẹ unwoke ndu Helẹku bẹ bụ ndu echejeru ngu igbulọ ngu nche gba mgburugburu. Unwoke ndu Gamadu bụ ndu anọdujeru ngu l'ụlo-eli. Ẹphe ewojeru iphe, ẹphe egudeje egbobuta onwophẹ kobegbaa l'eli igbulọ, e gude kpụ-buta mkpụkpu ngu. Ẹphe meru; mma ngu dzua edzudzu.

¹² “Ndu Tashishi shi bụru ndu azụje ngu aswa; kẹle i nweru ẹku, parụ ẹka l'ụdu iya l'ụdu iya. Ẹphe shi egudeje mkpọla-ọchaa; mẹ iphe-ígwè; mẹ ogbongu; mẹ mkpuma ọta-njele; bya azụ-nweta ngu ọphu i nweru.

¹³ Ndu Jiavanu; mẹ ndu Tubalu; mẹ ndu Mẹsheku shi achijeru ohu; mẹ ngwa, e gude onyirubvu mee; gude bya ngu azuta aswa. ¹⁴ Unwoke Bẹtu-Togarama shi akpọjeru inya, eegudeje eje ozi; mẹ inya, eegudeje alwu ọgu; mẹ inya-mulu bya ngu azuta aswa. ¹⁵ Unwoke ndu Dedanu bẹ unu l'ẹphe shi azugbaje aswa. Igwerigwe ndu bugbaa l'aguga eze-ẹnyimu shi bukotaru ndu azu ngu aswa. O buru eze-enyi yele oshi-eboni bẹ ẹphe shi egudeje pfa aswa iphe, ẹphe zuru. ¹⁶ Ndu Edomu bẹ shi azuje ngu aswa; kele iphe, iimeshi emeshi bẹ du igwerigwe. Ẹphe shi egudeje mkpuma emeraludu; bya ngu azuta aswa; mẹ ẹkwa du uswe-uswe; mẹ ẹkwa, a kparu o nodu ama mma; mẹ ẹkwa ọchaa; mẹ mkpuma koralu; mẹ mkpuma rubi. ¹⁷ Ndu Jiuda; mẹ ndu Izurelu bẹ unu l'ẹphe shi azugba aswa. Ẹphe shi egudeje witi, shi le Minitu; mẹ igberi; mẹ manu-ẹnwu; mẹ manu mmanu; waa manu-balumu; bya ngu azuta iphe, i meshiru.

¹⁸ “ Ndu Damasukosu gudekwapho l'i meshiru iphe, du igwerigwe; waa kele i nweru ẹku ntumatu; ẹphe nodu egudeje mee, shi le Helubonu; mẹ eji aturu, shi le Zaharu azu ngu aswa. ¹⁹ Ndu Danu; mẹ ndu Jiavanu, shi le Uzal bẹ azuje ngwaswa ngu. Ẹphe nodu egudeje igwe, a kpuru akpukpu; yee kashiya; mẹ kalamosu, bukota iphe, eegudeje eme manu-anyinyi, eshi kwẹekweekwee; bya ngu azuta aswa. ²⁰ Ndu Dedanu shi egudeje ukpo, eegudeje nodu l'eli inya bya ngu azuta aswa. ²¹ Ndu Arabu; mẹ iphe, bu ndu-ishi ndu Keda bẹ bukota ndu shi azuje ngu aswa. Ẹphe achijeru aturu; mẹ ebili; yee eghu bya ngu azuta aswa. ²² Ndu Sheba; mẹ ndu Rama bẹ shi azujekwa ngu pho aswa. Ẹphe shi egudeje manu, vu oke aswa; mẹ mkpuma, vu oke aswa; mẹ mkpola-ododo; bya azu-nweta ngwaswa ngu. ²³ Ndu Haranu; mẹ ndu Kane; mẹ ndu Edenu; yee ndu agbagbaa oke-ngho,

shi lę Sheba; mę ndu agba oke-ngho, shi lę mkpukpu Ashuru; mękpoo mkpukpu Kilimadu bę shi azukotakwa ngu pho aswa. ²⁴ Iphe, ephe shi azuje ngu aswa iya bu uwe, amagbaa mma; mę ekwa, du urwukpu-urwukpu; yele ekwa, a kparu dengashia ya iphe edengashi; mę jilajila ukpo, vokashiru avokashi, aatogboje l'oma-ulo; mbu ophu e gude okpukpu swia; bya elichaa ya ke kpukpurukpu. ²⁵ Ugbo-mini ndu Tashishi bu gube Taya be ephe anoduje evuru iphe.

“ ‘I duepho g'ugbo-mini,
 e dojiru iphe,
 anyishi erwa ike;
 o nodu l'echilabo
 eze-enyimu.

²⁶ Ndu l'akpo ngu l'ugbo
 kpotawaru ngu je
 edegebe l'echi
 eze-enyimu.

Obenu lę pherephere,
 shi l'uzo enyanwu-awawa
 a-bya ezijashia ngu
 iphiriba iphiriba
 l'echilabo eze-enyimu
 ono.

²⁷ Eku ngu; mę iphe,
 i gude agba ngho;
 mę ngwaswa ngu;
 mę ndu etso ugbo-mini ngu;
 mę ndu angaru ngu
 ugbo-mini;
 mę ndu aguchijeru ngu
 ugbo-mini;
 mę ndibe ngu,
 agba oke-ngho;

mẹkpoo ndu ojogu ngu
 g'ẹphe ha; mẹ iphe,
 bukpoo ndu ọzo nọ
 l'ugbo ngu ono;
 bẹ e-kpolahụ l'echilabo
 eze-ẹnyimu mbọku ono,
 ugbo-mini ono e-kpu.

28 Aguga aguga
 eze-ẹnyimu bẹ
 a-nmahukota jijijiii
 lẹ teke ndu angaru
 ngu ugbo-mini
 a-tushi ọzu-ẹkwa.

29 Iphe, bukpoo ndu gude
 eku-ugbo akpọ ugbo
 bẹ a-pakotaru ugbo
 phe nwuhaa.

Ndu anga ugbo-mini;
 mẹ ndu etso ugbo-mini
 ono bẹ a-pfuchaaru
 l'aguga eze-ẹnyimu.

30 Ẹphe a-kwatakpọo akwata
 chia oke mkpu ẹkwa;
 mbụ kwatakpọo rashia
 ẹkwa ngu ike.

Ẹphe e-kpota ntụ kpukposhi
 onwophe l'ishi;
 bya arwaswikota
 onwophe lẹ ntụ.

31 Ẹphe a-kpushi ishi ngu;
 bya eyee uwe-aphụ.

Ẹphe e-gude obu,
 aphụ jiru ejiji kwaa

ẹkwa ngu;
mbu gwa aphu ngu
gushia ya ike.

³² O bu ru teke ono,
ephe a-nodu ara ẹkwa ngu;
agu aphu ngu ono;
be ephe a-guru ngu
ebvu-aphu owa-a su:

?Bu mkpukpu ole be
bujekporu
mkpurupyata l'echilabo
eze-enyimu egube-a,
mkpukpu Taya
bu iya-a?

³³ Teke e shi evushije
ngwaswa ngu e -shi
l'eze-enyimu;
be i shi emeje ephe
eji oha, du igwerigwe.

O bu ru ẹku ngu,
paru ẹka;
me ngwaswa ngu be
i gude mee ndu eze,
noglobaa le mgboko-a
ephe nweru iphe.

³⁴ Obenu le nta-a be mini
mebyishiwaru ngu
l'ohu eze-enyimu.

Ngwaswa ngu ono;
yee ndu tso ngu nu;
be mini rikotawaru
unu l'ephe.

³⁵ “ Iphe, bukpo ndu bukota l'aguga eze-enyimu be iphe, meru ngu nu nyiru ishi edzu; ndu bugbaa eze phe nmahukota rwuurwu l'eka ndu-agugu rwutaru phe. Iphu gbapfubechaa phe agbapfube l'eka ndu agu phe. ³⁶ Iphe, bu ndu agbagbaa oke-ngho l'ohamoha be ata mgbede le k'iphe nwuru ngu nu. I lawaru ejo alala; ophu i ti byadu adubaa adudu ophu.’ ”

28

Iphe, e-me eze ndu Taya

¹ Noo ya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ² “Nwa ndiphe; pfuaru onye-ishi ndu Taya su iya: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshi ophu iitu onwongu epha su l'i bu Chileke; l'i sugaru l'aba-eze Chileke l'echilabo eze-enyimu; l'eka i bu nemadzu mmanu; mbu l'i ti budu Chileke; e -gudekporo l'iri l'i maru iphe ge Chileke. ³ I ka Danelu amaru iphe to? ?Iiri l'o to dudu iphe, e domiru edomi; i ti tukochaada g'o ha maru to? ⁴ I gudewaa mmamiphe ngu; me egomunggo, i nweru kpa a eku kuberu onwongu; bya evuko mkpola-ododo; me mkpola-ochaa kube l'ulo-eku ngu. ⁵ I gude aswa ono, i maru g'aazuje; mee eku ngu kabaa shii. I gb e gude l'i nwewaru iphe bya etuahaa onwongu oke epha.

⁶ “Oo ya bu; waa iphe Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshi ophu irije l'i maru iphe; mbu l'i mawaru iphe ge Chileke; ⁷ be mu e-rwutaepho ndu ohozo g'ephe bya etsoo ngu ugu; mbu ndu oha, kachaa enweru ejo-okpoma l'iphe, bu oha l'ophu. Epe a-mita ogu-echi phe gude mee ge mma, ima; me mmamiphe ngu ono buru ola-l'iswi. Ubvu, i du be epe e-woru gwolo le nu. ⁸ Epe a-lo-tsuta ngu; nwuru ngu ye l'ilu; mbu l'ephe e-gbu ngu l'ike l'echilabo eze-enyimu. ⁹ ?li-nwekwaduru

Ọnu, ii-gude sụ ndu ono, e-gbu ngu nụ ono m'ẹphe -byaẹpho; l'ị bụ Chileke? Ndu e-gbu ngu nụ ono - byaẹpho; bẹ ịi-maru-a l'ọo nemadzụ mmanụ bẹ ị bụ; l'ị tị bụdu Chileke. ¹⁰ Ịi-nwụhu anwụhu onye akpapyị l'ẹka ndu ọhozo. Ọ kwa mbẹdua pfuru iya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.”

Adada eze ndu Taya

¹¹ Tọbudu iya bụ; Opfu Chipfu byakwa akparwuta mu l'ẹhu; bya asụ mu: ¹² “Nwa ndiphe; raa ẹkwa eze ndu Taya sụ iya: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: I shi bụru onye a sụru l'ọ dūebe ree; bya abụru onye shi maru mmamiphe shii; bya eshikwaphọ bụru onye mafuru mma l'ishi. ¹³ I shi buru lẹ Édenu; mbụ lẹ mgbabu Chileke. Iphe, bụ mkpuma, vugbaa oke aswa bẹ meru ngu; ị nọdu ama mma. Mkpuma ono bẹ bụ rubi; mẹ tópàzù; mẹ emeraludu; mẹ kírísòlàyítù; mẹ ónikùsù; mẹ jíásùpà; mẹ sáfàyà; mẹ tọkwásù; mẹ berilu. Iphe, e doru mkpuma ono kẹ jọo; bya egude kpapyabẹ iya o shihu ike bụ iphe, e meru lẹ mkpọla-ododo. Iphe ono bẹ e meru doberu ngu lẹ mbọku e keru ngu; ị futa mgboko. ¹⁴ A wụru ngu manụ l'ishi g'ị bụru chierobu, anọduje eche nche; mbụ l'ọo iphe ono bẹ mu meru ngu g'ị bụru. I shi nọdu l'eli úbvú, dū nsọ kẹ Chileke. I shi edejejeru lẹ mkpuma, egbugba kẹ nwịinwii.

¹⁵ “Eshi kẹ mbọku, e meru ngu bẹ ụta ta adujeduru ngu l'ẹhu jasụ teke a byaru ahụma l'iime ẹjo-iphe. ¹⁶ I gbẹ gude l'i nweru ngwaswa, ha shii wata eme kpangak-pangakpanga; shi nno wata iphe-ẹji. Ọo ya bụ; mu chifu ngu; i gude iphere lufu l'úbvú Chileke ono. Mu nwufu gube chierobu, anọduje eche nche ono lẹ mkpuma, egbugbaa nwịinwii ono. ¹⁷ I gude kẹle ịima mma tseahaa etsetse; bya arwütoshia mmamiphe ono, ị makọtaru ono

arwutoshi opfu l'ọo l'ì dū ùbvù. Ọo ya bụ; mu pata ngu tua l'ali; mee ngu ì bụru onye ndu eze wataru ele ẹnya ke phoriphori. ¹⁸ I gudewaa ikpoto ejo-iphe, i meshikotaru; me aswa, i gude ugho azu merwushikota eka-du-nsọ ngu. Ọ bụru iya meru; mu menaa oku shi l'ime ngu gbanwuhu; woru ngu tsua tsufu. Mu woru ngu mee; ì bụru ntu, wushiru l'omali; mbu ì bụru ntu ekpofu l'iphu ndu ele ngu ẹnya. ¹⁹ Iphe, bu ohamoha, makotaru ngu nu be iphe, meru ngu nu tufuru ehu. I laru ejo alala; ophu ì tii byadu adubaa adudu ophu.”

Iphe, e-me mkpukpu Sayidonu

²⁰ Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su:
²¹ Nwa ndiphe; ghachiru mkpukpu Sayidonu iphu; pfuaru mu phe iphe, a-nwuru phe nu; ²² su iya: “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu noakwaru ngu le njo; gube Sayidonu. Mu e-me g'i maru ge mu du-be akpabiri. Ọo ya bu; g'ephe amakwanuru l'oo mbedua be bu Chipfu le teke ono, mu a-nu phe aphu; goshi phe le mu bu onye du nsọ ono. ²³ Mu e-me g'ejo-ehu dapfuta iya; mee g'iphe, bu oma ogbororo iya sokota gborogboro le mee. Ee-gbushi nemadzu ephe adakaa l'ime gube mkpukpu ono; mbu e-gude ogu-echi gbushia nemadzu l'ekameka le mkpukpu ono. Ọo ya bu g'ephe amakwanuru l'oo mu bu Chipfu.”

Eekebe ndu Izurelu l'oma

²⁴ “Ndu ephe le ndu Izurelu bunyabe ta abyadu abubaaru ndu ephe du ash; mbu l'ephe taa dzukashibedu phe; ophu ephe taa lakashibaedu phe g'ogarambo. Ọo ya bu g'ephe amakwanuru l'oo mbedua, bu Nnajiuphu bu Chipfu.”

²⁵ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Teke mu dufutaerupho ndu Izurelu l'eka a chikashiru phe

ẹphe laa bẹ bụ l'ime phẹ bẹ mu e-goshi ọhamoha lẹ mu bụ onye dū nsọ. Ọo ya bụ; ẹphe abya eburu l'alị nkephẹ, bụ iya bụ alị ono, mu nūru nwozi mu, bụ Jiékọpu ono. ²⁶ Ẹphe e-buru l'ẹka ono l'ẹhu-guu; nọdu iya kwashia unuphu; kọahaa ya opfu-vayinu. Ẹphe eburu iya l'ẹhu-guu teke mu a-nū ndu ẹphe l'ẹphe bunyabẹ aphū, bụ ndu ono, shi emekpa phẹ ẹhu ono. Noo teke ẹphe a-maru l'ọo mu bụ Chipfu, bya aburu Chileke phẹ.

29

Iphe, e-me ndu Ijiputu

¹ O be l'apha k'iri ono lẹ g'ọnwa iri dū l'abalị iri l'ẹbo; Chipfu pfuru yeru mu sụ: ² “Nwa ndiphe; ghachiru Fero, bụ iya bụ eze ndu Ijiputu iphu lẹ kẹ njọ; gude pfuaru mu iya iphe, a-nwuru iya nū; pfukwarupho ndu Ijiputu l'opfu iphe, e-me phẹ nū. ³ Pfuaru iya sụ iya: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu nọwaru ngu lẹ njọ; gube Fero, bụ eze ndu Ijiputu; mbụ gube ẹjo oke agiyi, zẹe l'echi ẹnyimu ngu. Iisuje l'ẹnyimu Nayilu bụ nkengu; l'ọo gubedua meru iya doberu onwongu.’ ⁴ O le mu e-woru ikekee dzubechaa ngu l'okpu-agba; bya emee g'ema, nọkota l'ẹnyimu ngu bya eripfua l'ekiri, nọ ngu l'ẹhu. Mu a-kpufuta ngu l'ẹnyimu ẹka ono i nọ ono; yele ema ono, ripfuru l'ekiri, ngu ono. ⁵ Mu a-paru ngu haa l'echiegu gū l'ema, nọkota l'ẹnyimu ngu. Ii-da l'oma ẹgu; a taa patadu ngu apata; ophu o buro kẹ lia ngu elili. Mu e-woru ngu nū anu-egbudu, bu lẹ mgboko; mẹ unwenu, ephe l'eli g'i buri nri phẹ. ⁶ Ọo ya bụ gẹ ndu bukota lẹ Ijiputu amakwanuru l'ọo mbedua bụ Chipfu.

“Noo kẹle: i shi buri ndu Izurelu oshi ekperema. ⁷ Ọ nọdu abujeru: ẹphe -kube ngu ẹka; i nyakwoshihu; yejashia phẹ ukuvu. Teke ẹphe dakoberu ngu; i nyajihu;

ẹphe adaa dajia ọkpu-upfu. ⁸ Ọo ya bụ; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu e-gude ogu-echi bapfuta ngu; gbushia unwoke ngu mẹ ẹku ngu. ⁹ Alị Ijiputu bẹ a-buru mkpurupyata; mbụ l'ọo-buru ochobu. Ọo ya bụ; g'ẹphe amakwanuru l'ọo mbẹdua bẹ bụ Chipfu. Iphe, kparụ iphe, mu e-me nno bụ l'ị sụru l'enyimu Nayilu bẹ bụ ngu nwe iya; l'ọo ngu meru iya.

¹⁰ “Ọo ya bụ; mu nọakwaru ngu lẹ njọ; bya anọduru ẹnyimu ngu ono lẹ njọ kwaphọ. Mu e-me alị Ijiputu g'ọ buru ọla-l'iswi; mbụ g'ọ buru ochobu e shikpọo lẹ mkpukpu Migudolu; jasụ lẹ mkpukpu Asuwanu; mbụ je akpachakpọo l'oke unu lẹ ndu Kushi. ¹¹ Ọkpa nemadzụ; ọzoo k'anụ-ẹgbudu ta abyadụ aghabubaa ya; ọphu ọ dudu onye byaru ebubaaru l'ẹka ono jasụ ụkporo apha labọ anwua laa. ¹² Mu e-me alị Ijiputu g'ọ yifuaru l'ẹka a-buru ochobu g'alị ndu ọzo bụhawaa. Iphe, bụ mkpukpu, nọkota l'ime iya a-buru ẹka ẹgbara phuru; ụkporo apha labọ mgburugburu. Ẹphe a-dụepho gẹ mkpukpu ọzo, a lwuru alwulwu dūhawaa. Mu a-chikashi ndu Ijiputu g'ẹphe laa ọhamoha, nọgbaa nụ; mbụ chikashia phẹ g'ẹphe tuko iphe, bụ mkpukpu, nọnu dzuru.

¹³ “Ọle-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: A -nọepho ụkporo apha labọ ono bẹ mu e-dufutakọta ndu Ijiputu ono l'iphe, bụ mkpukpu ono, a chikashikotaru phẹ ẹphe laa ono. ¹⁴ Mu e-shi l'ẹka a kpuru ndu Ijiputu laa ono duphutakọta phẹ azụ; duru phẹ laa alị Paturọsu, bụ iya bụ alị ẹka ẹphe futaru. Ọ buru ẹka ono bẹ ẹphe a-nọdu buru alị-eze, ẹnya lwaru. ¹⁵ Ọo-buru alị-eze, ẹnya kachakpọo alwalwa; ọphu ọ tọ byadu apalihubaa k'aka ọhamoha ọzo shii. Mu e-me iya g'ọ kwatakpọo lwaa alị k'ọphu bụ l'ọ tọ dūedu ọha, ọ byaru a-dụ ike bubaaru ishi phẹ ọzo. ¹⁶ Ijiputu ta abyadụ abubaaru mkpukpu, ndu Ịzurelu chiru ụpfu

kwēe ọzo. Ndu Ízurēlu e-gudeje Ijiputu nyata l'ọo ẹjo-
iphe bẹ ẹphe meru; teke ẹphe chijeru ọpfu kwē l'ẹka ọ
nọ g'o yeru phẹ ẹka ono. Ọo ya bụ g'ẹphe amakwanuru
l'ọo mbẹdua, bụ Nnajiuphu bụ Chipfu.”

Nebukadineza,
alwụ-kpe ndu Ijiputu

¹⁷ Tọbudu iya bụ; o be l'apha k'ụkporo l'ẹsaa lẹ mbọku
onwa mbụ furu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ:
¹⁸ “Nwa ndiphe; Nebukadineza, bụ eze ndu Bábilonu bẹ
chiru ndu ojogu iya ye g'ẹphe je achiahaa ndu Taya onwu
l'ẹka. Ndu ojogu iya ono bẹ o meru ishi kworihuchaa
phẹ akworihu; ukuvu swashihukota phẹ aswashihu l'ẹka
ẹphe evu iphe. Ọle Nebukadineza yee ndu ojogu iya ono
ta adudu urwu, ẹphe ritaru l'ogu ono, ẹphe tsoru ndu
Taya ono. ¹⁹ Ọo ya bụ; waa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu
epfu baa: Mu abyawaa eworu Ijiputu nụ Nebukadineza,
bụ eze ndu Bábilonu. Nebukadineza bẹ e-gwe ẹku ndu
Ijiputu tutua atutu. Ọo-tuko ali ono lwua alwulwu;
gwee iphe phẹ g'ọ hakota. Ọ buru iphe ono, o gweru
ono a-buru obunggo, ee-bu ndu ojogu iya. ²⁰ Mu wowaru
ali Ijiputu nụ iya g'ọ buru obunggo, mu buru yee ndu
ojogu iya k'akanya ẹphe seru; mbụ l'ẹphe lwuru mu ọgu.
Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu ono.

²¹ “Teke o beerupho mbọku ono bẹ mu e-me g'ike bya
adu ndu Ízurēlu; mu abya emekwapho gube Ezekēlu
g'i saa onu pfua opfu l'echilabo phẹ. Ọo ya bụ g'ẹphe
amakwanuru l'ọo mbẹdua bụ Chipfu.”

30

Aayọ ọshi Ijiputu

¹ Noo ya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ² “Nwa
ndiphe; pfuaru phẹ iphe a-nwuru phẹ nụ. Sụ phẹ:

‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Chia mkpu sụ:

“ ‘Nshio mbọku ono!

³ Noo kele mbọku ọbu
 dụkwaa ntse;
 mbụ le mbọku,
 bu ke Chipfu dụkwa
 ntse.

Mbọku ono be a-gbahụ
 tsukiribaa.

Teke ono be ọhamoha
 a-la l'iswi.

⁴ Ogu-echi be e-gude
 bapfu ndu Ijiputu.

Ejo iphe-ehuka be
 a-byapfuta ndu Kushi.

Teke ndu e gbushiru
 a-daka le Ijiputu;
 be aa-tuko ọku phe
 gweta tughua;

L'ọ bya aburu mkpukpu,
 dakpọshihuru
 adakpọshihu.

⁵ Ndu Kushi; me ndu Putu;
 me ndu Lidiya;
 me ndu Arabu l'ophu;
 me ndu Libiya;
 mekpoo ndu ali ono
 unu l'ephe tuko gbaa
 ndu ono be ee-gude
 ogu-echi tuko ephe
 le ndu Ijiputu gbushia.

⁶ “ ‘Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Iphe, bukpo
 ndu turu ikè yeru Ijiputu be a-dashikota; ndu bu ike

dụ iya nụ, o gude eku onwiya ono bẹ a-bvụ. Ee-shiẹpho lẹ mkpụkpu Mịgudolu gude ogu-echi gbushia phẹ l'ime mkpụkpu ono jasụ lẹ mkpụkpu Asụwanu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu. ⁷ Ẹphe a-buru ochobu g'alị ndu ọzo bụkwapho. Mkpụkpu, phẹ a-dakpọshihukwapho; ẹgbara aphụa ya; gẹ mkpụkpu ndu ọzo dakpọshihukwarupho ẹgbara phụa ya ono. ⁸ Noo teke ẹphe a-maru l'ọo mu bụ Chipfu; mbụ teke ono, mu a-tụfu ọku lẹ Ijiputu ono; tẹme ndu agbajẹru phẹ mkpu bẹ e gweakwaruphọ arakabya.

⁹ “ ‘Mbọku ono bẹ mu e-zi gẹ ndu-ozhi shi l'ẹka mu nọ gude ụgbo-mini je eyeeru ndu Kushi ebvu l'ẹka ẹphe tūsarụ ẹhu ono. Ẹjo iphe-ẹhuka bẹ e-rikpote phẹ lẹ mbọku ono, Ijiputu a-la l'iswi ono; mbụ l'ẹjo iphe-ẹhuka ono byafutaje.

¹⁰ “ ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Ikpoto ndu Ijiputu bẹ mu e-me g'ẹphe shi l'ẹka Nebukadineza, bụ eze ndu Babilonu chihu. ¹¹ Yẹbedua waa ndu ojọgu iya, bụ ndu kachaa ẹjo ọkpoma l'iphe, bụ ọhamoha nọnu bẹ ee-dubata g'ẹphe lwụa alị ono alwulwu. Ẹphe a-mịta ogu-echi phẹ tsopyabẹ ndu Ijiputu; gbushia nemadzụ gbujia alị ono egbuji. ¹² Mu e-me g'enyimu Nayilụ tashihukota; mu abya eworu alị ono ree ndu eme ẹjo-iphe. Ọo l'ẹka ndu ọhozo bẹ mu e-shi mee alị ono g'ọ laa l'iswi; mẹkpoo iphemiphe, nọkota iya nụ. Mụbe Chipfu bẹ pfuakwaru nụ.

¹³ “ ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu e-mebyishikọta agwa; mee g'iphe, e dobegbaaru agwa agwagwa chihu lẹ mkpụkpu Mēmufisu. Ọphu ọ dudu onye byaru abụbaaru ishi, lẹ Ijiputu. Mu e-me gẹ ntsụ-mebvu dzuru alị Ijiputu. ¹⁴ Mu e-me g'alị Paturọsu bụru ochobu. Mu a-tụfu ọku lẹ mkpụkpu Zowanu; mu anụa mkpụkpu Tebẹsu chīpfuu. ¹⁵ Mu e-kpukposhi

mkpukpu Sinu, bu agbabe-adzuru ndu Ijiputu oke ehu-eghu mu. Mu e-mekwapho g'ikpoto ndu mkpukpu Tebesu chihu. ¹⁶ Mu a-tu oku le Ijiputu. Ndu mkpukpu Sinu be a-nodu l'oke iphe-ehuka. Mkpukpu Tebesu be ee-chikposhi. Mkpukpu Memufisu be a-nodu eje iphe-ehuka mkpurumkpuru. ¹⁷ Unwokorobya ndu mkpukpu Avenu;* me ke ndu mkpukpu Pi-Besetu be ee-gude oguechi gbushia. Ndu mkpukpu ono, ndu ophu ghuduru nu be aa-kpukota le ndzu. ¹⁸ Mboku ono a-gbahu ndu mkpukpu Tahupanahesu tsukiribaa; mbu mboku ono, mu e-me ge Ijiputu te enweheru ike ono. Oo l'eka ono be mu e-me g'okpehu ono, ephe gude eku onwophe ono bu. Urwukpu be e-rikpute iya erikpute. Iphe, bu unwada iya be aa-kpukota le ndzu. ¹⁹ Mbu le mu a-nu ndu Ijiputu aphu. Oo ya bu g'ephe amakwanuru l'oo mbedua bu Chipfu.' ”

Arwuhu ndu Ijiputu

²⁰ O be l'apha k'iri le nanu g'onwa mbu du l'abali esaa; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ²¹ “Nwa ndiphe; mu nyakwowaru Fero, bu eze ndu Ijiputu oshi-eka. E teke ekebedu iya ya iphe k'agbagba; ophu o to dudu iphe, aakpaje ye l'eka okpu jihuru g'o dzekwata, a kpawaru ye iya; k'ophu oo-du ike gudeshia oguechi. ²² Oo ya bu; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu owa: Mu nowaru Fero, bu eze ndu Ijiputu le njo. Mu a-nyakwoshi iya oshi-eka labo; mbu nyakwofua ya eka ophu du ree; waa ophu a nyakwowaru anyakwo pho; mbu mee g'oguechi, o gude l'eka nafu iya; daa. ²³ Mu a-chikashi ndu Ijiputu g'ephe dzuru ohamoha; mbu chikaa phe g'ephe tuko mkpukpu, nonu dzuru. ²⁴ Mu

* ^{30:17} ^{30:17} Mkpukpu Avenu bukwa iya pho bu “Mkpukpu Onu.”

e-me g'ęka shihu eze ndu Bąbilonu ike; woru ogu-echi mu ye iya l'ęka. Obenu ę Fero bę mu a-nyakwoshi ęka. Oo-nodu l'iphu eze ndu Bąbilonu atsų oke ude g'onye etsugbuphodoru ndzų ubele. ²⁵ Mu e-me eze ndu Bąbilonu g'ęka shihukęta iya ike; obenu ę Fero bę ęka a-nodu atųkota kę lwakpalwakpa. Noo teke ęphe a-maru l'ęo mu bų Chipfu; mbų teke ono, mu e-woru ogu-echi mu ye eze ndu Bąbilonu l'ęka; o zeaharu iya ndu Ijiputu ono. ²⁶ Mu e-dukashį ndu Ijiputu g'ęphe dzuru ohamoha; mbų chikashia phe g'ęphe tųko mkpųkpu, nęnu dzuru. Oo ya bų g'ęphe amakwanųru l'ęo mu bų Chipfu.”

31

Oshi sida, nę l'ųbvų ųbvų Lębanonu

¹ O be l'apha k'iri ę nanų ę mbęku, ęnwa k'ęto fųru; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sų: ² “Nwa ndiphe; sų Fero, bų eze ndu Ijiputu yęe igwe oha iya ę-a:

“?Bų onye bę aa-tųkoru
ngu yeru ę g'i gude
habe shii?

³ Lewarę Asiriya ono,
shi bųru oshi sida
nędu l'ųbvų ųbvų
Lębanonu ono;

O shi nwegbaarų ękali,
amakęta ntųmatu;
ę jaa kpuru kę yęketee;
sę-kputekęta ęswa,
ę nę.

O vua; haa l'eli;
mkpąkponu iya ęphe
l'akpaminigwe je
anmaa ęka l'imeli.

⁴ Mini, nọkọta l'ẹka ono
 mee iya;
 ọ nọdu abya kẹ
 kpukakpuka.

Mini, shigbaa l'ime alì
 anwùshi mee ya;
 o vua ha ogologo.

Mini, shigbaa lẹ nggele
 ọgba ono nọdu
 asọ-phekọta upfu
 iya mgburugburu;

Ọ bọru ẹka ono bẹ mini
 ono eshije sọwaruro
 dzuru oshi nọkọta
 l'ọswa ono.

⁵ No iya; o vua; kakọta iphe,
 bọ oshi,
 nọ l'ọswa ono l'eli.

Ọ kabaa ajakashì ajakashì;
 tẹme ẹkali iya tsechaa
 ogologo ogologo.

Ọ jakashìru ẹgube ono;
 kẹle mini dọ l'ẹka
 ono ọkpobe adọdu.

⁶ Iphe, bọkpoo ẹnu,
 ephe l'eli kpashìkọta
 ẹpfune l'ẹkali iya.

Iphe, bọ anọ-ẹgbudu
 bọru lẹ mkpula iya
 bẹ ẹphe azùshi ọnwu.

Iphe, bọ ọhamoha,
 hagbaa shii lwakọtaru
 lẹ mkpula ibvu iya.

⁷ Iphe, oshi ono ama bę
 dę biribiri;
 ọ jakashiru nọdu kę
 kpuchii;
 kęle ọgbarabvu iya
 nọchaa je agębe l'ęka
 mini dę ọkpobe
 adędu.

⁸ O to nwedu oshi sida,
 nọgbaa lę mgbabu
 Chileke dęru ọphu
 atęru iya nę.

Ọphu oshi payinu
 atęduru ękali iya.

Mbę ọphu oshi mmanę
 ta ajakashę-beduru
 g'ękali iya jakashiru.

Ọphu ọ tọ dędu oshi,
 nọgbaa lę mgbabu
 Chileke dęru ọphu
 mapfuru iya lę mma.

⁹ Ọo mbędua meru iya;
 ọ nọdu ama mma;
 jakashę ękali
 igwerigwe ęgube ono;

Mbę k'ọphu bę l'iphe,
 bę oshi,
 nọkota lę mgbabu
 Ędęnu,
 bę mgbabu Chileke
 ono ejikọtaru iya
 ęnya.

¹⁰ “ ‘Oo ya bu ę-a; Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshi ọpflu o vuliru imeli imeli; mbu vughatakota iphe, bu ępfukala; ęmanu ọ nodu eku onwiya; ęle ọ ha l'eli ¹¹ be mu nwuwaru iya nu onye bu ishi ọhamoha; g'ọ pfua ya ugwo g'ęjo-iphe oome gbaru; mbu ę mu nwutawaru iya nwucha. ¹² Ndu ọhozo; mbu ndu ọha, bu phe kakota ęjo ọkpoma be butawaru iya tu; ngeghata. ękali iya dakacharu l'ubvu ubvu; mekpoo ę nsuda nsuda. Unwu ękali iya nyakwoshihuwaru dabyicharu ę nggele ali ono. Iphe, bu mkpukpu, nokota ę mgboko, bu ndu shi nodukota iya ę mkpula be lufutakotawaru nu; gbado iya. ¹³ Iphe, bu ęnu, epe l'eli; bya anyinwua oshi ono, daru adada ono. Anu-ęgbudu l'opflu bya anodugbaa l'ękali-oshi ono. ¹⁴ Oo ya bu; g'o to nweheru oshi ọzo, nogbaa l'aguga mini, byaru evutabaa kuahaa onwiya; ęle ọle ọ ha l'eli; mbu ke g'o vuta g'ęphe l'akpaminigwe je anmaa ęka l'imeli. Mbu l'o to nwedu oshi, amitakpo mini amita l'ali, byaru a-habaa l'eli ęgube ono; ęle e mewaru phe g'ọ buru anwushihu be ęphe a-nwushihu; laa l'ime ali; mbu je anodu ęphe ę ndiphe, nwushihuwaru kpoda l'ilu.

¹⁵ “ ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mboku ono, ọ laru l'ali-maa be mu meru g'aphu kpukposhi mgboko. Mu gude mini-ime-ali woru iya byemia; bya emee; nggele nogbanu tabushihu ębo; ęnyimu so-buhu asoso. Ọ buru opflu ęhu iya be mu gude mee g'ubvu ubvu Lebanonu nodu l'aphu. Iphe, bu oshi, nokota l'ęgbudu nwulwashihukota anwulwashihu. ¹⁶ Mu meru g'ọhamoha nmakota jijijiji l'oda, ọ daru teke mu nwuru iya chie l'ali-maa g'ọ lapfu ndu ọpflu kpolahuhawaru l'ilu; teme oshi, shi pfugbakwaarupho ę mgbabu ędenu; mbu oshi ndu ọpflu shi kakota ree; bya ahacha okporokpo l'ubvu ubvu Lebanonu, bu iya bu oshi,

mini shi dukota l'eka ephe nọ rengurengu be obu byaru ejizeta l'ime ali eka ephe nọ; teke ono o daru ono. ¹⁷ Iphe, bu ndu shi nodu l'ibvu iya, bu ndu shi buru agbarike iya be yee ya tukoakwarupho lakota l'ali-maa; lapfu ndu ophu e gude ogu-echi gbushia.

¹⁸ “?Bukpoo oshi ole le Edenu atukporu ngu l'ubvu, i du; yee g'i gude paa eka apaa? Obenu l'aa-tuko unu l'oshi Edenu; nwuru chie l'ime ali. Unu le ndu te ebuduru ubvu; waa ndu e gude ogu-echi gbushia be a-tuko ze l'eka lanu. Noo g'oo-duru Fero yee igwe oha iya bu ono. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.’ ”

32

A kuru Fero oshi

¹ O be l'apha k'iri l'ebo le mboku, onwa k'iri l'ebo furu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ² “Nwa ndiphe; kuru Fero, bu eze ndu Ijiputu oshi; su iya: Irije l'i bu oduma l'echilabo ohamoha; obenu l'i du g'ejo-oke-agiyi bu l'eze-enyimu. I shi le nggele ngu pafuta onwongu; gude okpa akpako mini; bya aswongashia ya aswongashi.

³ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu e-woru ikpoto oha mee ugbu; gude nmata ngu. Ephe e-gude ugbu mu ono kpufuta ngu. ⁴ Mu a-tu ngu l'ali; mu e-woru ngu chia ogbu l'oma egu. Mu e-me g'iphe, bukpoo enu, ephe l'eli bya eripyabe ngu; mu e-gude ngu zu-jia anu-egbudu, nọ le mgboko l'ophu ephe. ⁵ Mu a-tuka anu ngu nanunanu l'ubvu ubvu; mbu le mu e-me g'odzu ngu tuko nsuda nsuda sweta. ⁶ Mu e-me g'ali nwukota shokoshoko le mee ngu, a-nodu aso ke gborogboro; mbu so jeyekotakpo l'ubvu ubvu; teme mee ngu be e-jikota nggele ejiji. ⁷ Teke mu a-kponyi ngu enya; be mu e-me g'akpaminigwe jikpute; mee ge

kpokpode, nọkota iya nū gbahụkota ọchii. Mu e-gude urwukpu sọ-kpute ẹnyanwu; ọphu ọnwa ta abyadụ echi echichi ophu. ⁸ Iphe, bụkpoo iphe, echije echichi, nọ l'igwe bẹ mu e-me g'ẹphe gbahụkotaru ngu ọchii. Mu e-me g'alị ngu gbakọta ọchii. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.

⁹ “Mu e-me g'obu gbarwua ndu dū igwerigwe lẹ teke mu e-me g'ị bụru mkpurupyata l'echilabọ ọhamoha ono; mbụ l'alị, ị tị madụ. ¹⁰ Mu e-me ọha, dū igwerigwe g'ẹphe terwuhu l'iphe, a-nwuru ngu nū. Ndu eze phẹ bẹ ndzụ-agụgu opfu ẹhu ngu e-rwuta; lẹ teke mu e-ze ogu-echi mu l'iphu phẹ. Mbọku, ịi-buru mkpurupyata bẹ ẹhu a-nọdu anmakọta onyemonye rwuurwu lẹ ndzụ-agụgu; l'iphe, bụkpoo teke nọnu.

¹¹ “Kẹle Nnajiuphu, bụ Chipfu epfukwa sụ: ‘Ogu-echi eze ndu Babilonu bẹ a-bya ngu l'ẹhu. ¹² Mu e-me gẹ ndu ọkpehu dū gude ogu-echi phẹ gbushia ikpoto nemadzụ, bụ ndu nkengu. Mbụ l'ọo ndu ono bụ ọha, kachakpọo ẹjo-ọkpoma ono bẹ unu l'iya e-me. Iphe ono, Ijiputu gude eku onwiya ono bẹ ẹphe e-chi pyaapya. Iphe, bụ ikpoto nemadzụ, nọkota l'ẹka ono a-bụkotaru mkpurupyata. ¹³ Mu e-gbushikọta iphe, bụ eswi iya l'ẹka mini dọru nyịmunyimu. Ọkpa nemadzụ ta abyadụ aswongabaa mini ono ọzobaa; ọphu ọkpa eswi abyadụ aswongabaa ya. ¹⁴ Noo teke mu e-me mini phẹ g'o doo risaa bụ ono; mekwaa ya phọ g'ọ sọ asoso gẹ manụ olivu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu. ¹⁵ Teke mu e-me Ijiputu g'ọ bụru ochobu; woru alị ono mee g'ọ tọ dūhe iphe, a-nọdu iya nū; mbụ teke mu e-gbutsushi iphe, bụ ndu bu l'ẹka ono bẹ ẹphe a-maru l'ọo mu bụ Chipfu.’ ¹⁶ Waa ebvu-aphụ, aa-nọdu aguru iya baa. Unwada ọhamoha bẹ a-nọdu agụ iya; ẹphe a-guru iya

Ijiputu; yęe ikpoto ọha Ijiputu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.”

¹⁷ No iya; o be l'apha k'iri l'ębo lę mbọku ọnwa k'iri l'ębo ono du l'abali iri l'ise; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ¹⁸ “Nwa ndiphe; raa ękwa ikpoto ọha Ijiputu; mee phe g'ęphe l'ọhamoha, a maru amaru tuko wuda l'ime ali; mbu g'ęphe tuko wulahu l'azu iya ọphuu g'ęphe lapfu ndu ọphu kpodawaru l'ilu. ¹⁹ Su phe:

“?Unu dobesu l'unu ka ndu ọzo ama mma to?

Unu wuba lamihu; je azeshia l'ęka ndu daru ọdaleba ze.’

²⁰ “Epe a-dashi l'ęka ndu ọphu e gude ogu-echi gbushia daru. A mitaakwaru ogu-echi; bya akpufutawa; yele igwe ọha iya ono akpufuta. ²¹ Iphe, bu ndu ọkphehu du, no l'ali-maa a-su Ijiputu yęe ndu agbajeru iya mkpu: Epe tsulahuakwaru; bya awushiru l'ęka ndu te ebuduru ubvu dabyigbaaru; mbu epe lę ndu e gude ogu-echi gbua bya azekota l'ęka lanu.

²² “Asiriya be no l'ęka ono yele ndu ojogu iya l'ophu. Ilu ndibe iya, e gbushiru egbushi be no-pheru iya mgburugburu; mbu ndu e gude ogu-echi gbushia. ²³ Ilu phe be bu l'ime nsu be ọ nokota. Ikpoto ndu nkiya be zepheru ilu iya mgburugburu. G'ęphe ha be e gbukotaru egbugbu; mbu l'ọo ogu-echi be e gude gbushikota ndu ono, shi akpataje ndzu-agugu abya ndu bu l'ali ndu no ndzu l'ęhu ono.

²⁴ “Elamu be nokwapho l'ęka ono yele igwe ọha iya l'ophu, do-pheru ilu iya mgburugburu. G'ęphe ha be e gude ogu-echi gbushikota; epe dakota ọdaleba. Iphe, bu ndu ono, shi eyeje ndu bu l'ali ndu no ndzu ebvu ono be wudakotawaru l'ime ali. Epe gude iphere laa yele ndu ọphu laru l'ilu. ²⁵ E meru iphe-azee doberu Elamu l'ęka ndu e gbushiru egbushi kuru; ilu igwe ọha iya no-pee ya mgburugburu. G'ęphe ha bukota ndu e

gude ogu-echi gbushia; ęphe dakęta ędaleba. Ęphe shi bęru ndzų-agųgu dęru ndu bu l'alį ndu nę ndzų; obenu lę nta-a bę ęphe gudewaa iphere lapfu ndu ęphu l'alį-maa. A tęgbowaru phę l'ęka a tęgboru ndu ęphu e gburu egbugbu.

²⁶ “Męsheku; mę Tubalu bę nękota l'ęka ono; ęphe l'igwe ęha phę, nę-pheru ilu phę mgburugburu. G'ęphe ha bękota ndu daru ędaleba, e gude ogu-echi gbushia; kęle ęphe shi eyeru ndu nę ndzų ebvu. ²⁷ ?Tębudu l'alį-maa bę ęphe lę ndu ęjęgu, ike dų, daru ędaleba ono tųkoru lakęta? Ęphe gude ngwęgu phę lakęta l'alį-maa; e swibechaa phę ogu-echi phę l'ishi. Ęjo-iphe, ęphe meru tukocharu l'ękpu phę; e -gudekpęoro l'ęphe lę ndu ęjęgu, ike dų; shi emeje ndzų erwuta ndu bu l'alį ndu dzų ndzų.

²⁸ “Gębedua, bų Fero kwaphę bę aa-nyakwo anyakwo; unu lę ndu daru ędaleba azę l'ęka lanų; mbų unu lę ndu e gude ogu-echi gbushia.

²⁹ “Edęmu bę nę l'ęka ono; yęle ndu eze iya; mę ndu-ishi iya g'ęphe ha. Ęphe bękpoo ndu ękpehu shi dų; ęle a tųkowaru ęphe lę ndu e gude ogu-echi gbushia tęgbo l'ęka lanų. Mbų l'ęphe lę ndu daru ędaleba tųkowaru zę l'ęka lanų; ęphe lę ndu wųdaru l'ilu tųkowa swųru.

³⁰ “Iphe, bų ndu-ishi ųzo isheli; mę iphe, bų ndu Sayędonu l'ęphu bę nękotakwapho l'ęka ono. Ęphe gudewaa iphere lapfushia ndu ęphu e gburu egbugbu. Ęphe shi egudeje ike, dų phę nų eyeru ndiphe ebvu; obenu l'ęphe nwųshihuwaru daa ędaleba; ęphe lę ndu e gude ogu-echi gbushia tųko zęshia l'ęka lanų. Ęphe vuru iphere ęphe lę ndu ala l'ilu tųko kpoda.

³¹ “Fero yęle igwe ęha iya a-hųma phę; gude iya dųa onwiya obu lę k'igwe ęha iya, e gude ogu-echi gbushia. Nokwa iphe, Nnajųphu, bų Chipfu epfu.

³² “Ọ bụ eviya ẹ mu meru iya g'o yee ndu bu l'ali ndu no ndzu ebvu; ọle ee-meela-a yẹbedua waa igwe ọha iya g'ẹphe lapfu ndu daru ọdaleba; mbu ndu e gude ogu-echi gbushia. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.”

33

Ezekẹlu bẹ eeme g'ọ buru onye-nche

¹ No iya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ² “Nwa ndiphe; pfiaru ndibe unu su phe; Teke mu meru g'a bya etsoo mkpukpu ogu; ndu mkpukpu ono -hota onye lanu ẹ ndibe phe g'o chejeru phe nche; ³ onye ono -huma ẹka ogu abyapfuta ndu mkpukpu ono bya egbua opu g'o gude karu ndu ono; ⁴ onye -numacharu ọda opu ono; ọphu ọ to ngaduru nchi; ogu ono -bya egbua ya; bẹ bu onye obu vu ọchi onwiya. ⁵ Eshi ọphu ọ numacharu opu ono; ọphu ọ ngaduru nchi; bẹ bu iya e-vuru ọchi onwiya; kele ọ m'ọ -ngaru nchi; m'ọo-dzo-a onwiya ndzu. ⁶ Obenu; ọ -buru l'onye-nche humaru ẹka ogu abya; ọphu o to gbuduru opu gude karu ndu ono; ogu ono -bya egbua onye lanu l'ime ndu ono; bẹ iphe, meru g'o gude e gbua onye obu bu kele o meru ẹjo-iphe; obenu ẹ mu e-gude onye-nche ono g'ọ laa l'ọchi onye ono, e gburu ono.

⁷ “Nwa ndiphe; mu meakwaru ngu onye-nche ndu izerelu. Ọo ya bu; ngabekwa nchi numa iphe, mu epfu; gude iya nmaaru phe okwa. ⁸ Teke mu pfuru onye ẹjo-iphe su: ‘Gube onye ẹjo-iphe; i nwuhufutajekwa’ ọphu i ti pfuduru iya g'ọ haa iphe, oome; bẹ onye ẹjo-iphe ono a-nwuhukwa l'opfu ẹjo-iphe, oome; obenu l'ọo gubedua bẹ mu a-kpa ishi ọchi iya. ⁹ Obenu; ọ -buru l'i nmaru onye ẹjo-iphe okwa g'ọ haa ẹjo ọzo iya; ọphu o to kwedu; bẹ ọo-nwuhu l'opfu ẹjo-iphe, oome; obenu ẹ gubedua dzokwanaru onwongu ndzu.

¹⁰ “Nwa ndiphe; sụ ndu Ízurelu lę-a: Unu epfuje sụ: Ejo-ememe, anyi meshiru; waa iphe-ęji, anyi meru bę anyi-gbuwaa anyi l'ęrwa. Anyi nọduwaa l'ime iya eyifuwa eyifu. ?O nwekwaduru g'anyi e-shi dzubaaru ndzụ tọo? ¹¹ Sụ phę; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: ‘Ọo gę mu nọ ndzụ gę mu nọ iya-a bụ g'ọ bụ ire-lanụ l'anwuhu onye ęjo-iphe ta atsọjedu mu uto; ọ chia g'onye ęjo-iphe haa ęjo uto iya; bya adzuru ndzụ. Unu ghaa umere! Unu ghaa umere; haa ęjo uto unu g'ọ ha! Oowaa! ?Bụ gunu meru iphe, unu a-nwushihu; unubę ndu Ízurelu?’

¹² “Ọo ya bụ; nwa ndiphe; sụ ndu alị unu-a: Umere ọma onye pfulberekoto ta abyakwa adzọ iya m'ọ -buru l'ọ nonyaru o meahaa iphe, dụ ęji; ọphu ęjo-iphe, onye ęjo-iphe meru te emedu iya g'ọ laa l'iswi; m'ọ -buru l'ọ gharu umere haa ęjo-iphe iya. Ọle ọ -buru l'onye pfulberekoto nonyaru meahaa iphe-ęji bę e te egudekwa kęle o shi buru onye pfulberekoto haa ya g'ọ nọdu ndzụ. ¹³ Ọ -buru lę mu suru onye pfulberekoto l'ọo-dzuru ndzụ; umere ọmaa ya ono gbę bya atsuru iya l'ęnya; ọ wata eme ęjo-iphe bę o to nwekwa iphe, dụ ree ono, o shi emekota ono, aa-nyatakwadu mę nanu. Ọ nwuhufutaje lę k'ęjo-iphe ono, o meru ono. ¹⁴ Ọle teke mu suru onye ęjo-iphe l'ọ nwuhufutaje; ọ bya ahaa eme ęjo-iphe meahaa iphe, pfuluru ọto; waa iphe, dụ ree; ¹⁵ ọ -buru l'iphe, ọ nakoru ndu o jieru ugwo bę ọ nu-phukotaru phę azu; bya ewolakota iphe, o zitaru l'iphuru; bya emeahaa iphe, a suru g'e meje; paru eme ęjo-iphe haa; bę ọo-dzuru ndzụ; ọ tọ byadu anwuhu. ¹⁶ O to nwedu iphe-ęji, o meru mę nanu, a bya anyatakwaduru iya ọzo. O mewaru iphe, pfuluru ọto; waa iphe, dụ ree; o je adzuru ndzụ.

¹⁷ “Ọle ndu alị unu gbę epfuje sụ: ‘Nnajiuphu te emejedu iphe, pfuluru ọto.’ Ọle ọo ęphebedua gbę ọphu

ẹphe emejedu iphe, p̄furu ọto. ¹⁸ Ọ -b̄uru l'onye p̄fuberekoto haru ap̄fubekoto; bya awata eme ẹjo-iphe bẹ ọo-nwuhukwa lẹ k'ẹjo-iphe ono. ¹⁹ Obenu ọ -b̄uru l'onye ẹjo-iphe bẹ haru eme ẹjo-iphe iya ono bya emeahaa iphe, p̄furu ọto; mẹ iphe, du ree; bẹ ee-gudekwa kẹ ree ono, oome ono; mee ya l'ọ dzuru ndzu. ²⁰ Ọle-a; unubẹ ndu Ízurẹlu; epfuje s̄u: 'Nnajiuphu te emejekwa iphe, p̄furu ọto.' Ọle mu e-kpechaa onyemonye g'unu ha ikpe g'iphe, onye meru gbaru."

Eepfu l'a lwuru Jierúsalem

²¹ O be l'apha k'iri l'ẹbo, e -shi teke a kpuru anyi lẹ ndzu ono; mbu g'onwa iri du l'abalị ise; nwoke lanu, shi lẹ Jierúsalem pyofu; bya epfuaru mu s̄u: "Mkpukpu ono bẹ dakposhihuakwaru nu." ²² Ọ b̄uru l'uzenyashi unyaphu iya; tẹmanu nwoke ono, pyofuru nu pho byapfuta mu; bẹ ẹka Chipfu kparwutawaru mu l'ẹhu; bya eme onu mu kuhaa; mu pfuahaa opfu. Ọwa nwuadaru tẹme o rwua l'utsu iya teke nwoke ono byapfutaru mu. Ọo ya bu; a kuhaa mu onu; mu pfuahaa opfu; ọphu mu ta abudu onye te epfudu opfu.

Iphe-ẹji, ndu Ízurẹlu

²³ Tọbudu iya bu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu s̄u: ²⁴ "Nwa ndiphe; ndu bugbaa l'ẹka ono, e mebyishiru l'alị Ízurẹlu ono bẹ asuje: 'Ébirihamu bu onye lanu bẹ ọ bu; o shi nwekotaleru-a alị ono. Obenu l'anyiɓedua ha igwerigwe; a nuwaru anyi alị ono g'anyi nweru.'

²⁵ "Ọo ya bu; s̄u phẹ: 'Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshi ọphu unu atajekwadu anu, mee nọ; ẹnya unu dukwadu l'ẹka agwa unu nọgbaa; unu nọdu egbu ọchi; ?unu arị l'alị ono bukwađu okiphe unu tọo?

²⁶ Unu kpọru obu ye l'ogu-echi unu; unu nọdu eme ẹbyi;

tẹme onyenonu nọdu aphařwushi nyee nemadzu ibiya. ?Unu aři l'alị ono bukwadu okiphe unu tọo?'

²⁷ “Su phe ẹ-a; ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshi ọphu mu nọ-a ndzu ge mu nọ iya-a be ndu ono kwaru l'eka ono, a lwuru alwuwu ono be bu ogu-echi be ee-gude gbushia phe. Ndu ọphu lufuru nọdu l'oma egu be e-woru nu anu-egbudu g'ephe vua kpatakpata. Ndu ọphu nọgbaa l'eka a kpushiru ike; me ndu ọphu nọ l'ogba be bu ejo iphe-ememe e-gbushi phe. ²⁸ Mu e-me ali ono g'ọ dabyiru buru ochobu. Ike iya ono, o gude eku onwiya ono be a-bvu nu. Iphe, bu ubvu, nokota le Izurelu be a-bukotaru ochobu; k'ọphu ọ tọ dudu onye byaru aghajabaa eka ono aghaja. ²⁹ Oo teke ono be ephe a-maru l'oo mu bu Chipfu ono; mbu teke mu meerupho ali ono g'ọ buru ochobu l'opfu ebyi, ephe meshiru ono.’

³⁰ “A bya le gubedua; nwa ndiphe; ndu ali unu epfugba opfu ehu ngu l'ibiya k'igbulọ, nọgbaa nu; me l'onu-mgbo, du l'ulo, nọgbaa nu. Ephe anọduje epfuru nwibe phe su: ‘Unu bya anuma ozi, Chipfu ezi-o!’ ³¹ Ndibe mu abyapfutaje ngu egube ephe abyajekpo ono; bya anodu l'iphu ngu g'ephe ngabe nchi numa iphe, iipfu; ole ephe te emejedu iya. Oo l'onu be ephe asuje l'ephe yeru mu obu; obenu l'obu phe anọduje aji momomo g'ephe e-shi ria urwu l'uzo, apfuduru-oto. ³² Eviya eviya; ọ tọ dudu iphe ọzo, ephe guberu ngu; abudedupho l'i bu onye agu ebvu, atso ntumatu; akpo une erengete eye iya. Mbu l'ephe anumajecha iphe, iipfu; obenu l'ephe te emejedu iya ememe. ³³ Oo teke iphe-a meebekotakpoerupho egube ono, o mefutaje ono; teme ephe agbe teke ono maru l'o nweru onye mpfuchiru Chileke, shi nọdu l'echilabọ phe.”

34

Onye eche aturu yẹe aturu iya

¹ Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ² “Nwa ndiphe; pfiaru ndu eche aturu Ízurẹlu iphe, a-nwuru phẹ nụ. Pfiaru phẹ sụ phẹ: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Nshio ndu ono, eche aturu lẹ Ízurẹlu, bụepho onwophẹ bẹ ephe eleta ẹnya. ?Tọ gbaduru gẹ ndu eche aturu leta aturu phẹ ẹnya tọo? ³ Unu anguje ẹra, a pyitaru iya; bya eye uwe, e gude ẹji iya mee; bya egbua ọpflu kachaa atsu ẹba; ọle unu gbẹ ọpflu unu te eletajẹdu yẹbe igwe aturu ọbu ẹnya. ⁴ Unu te emejedu g'ike dū ndu ọpflu ike bvuru; ọpflu unu te emejedu g'ẹhu dū ndu ọpflu iphe eme ike; ọpflu unu eke-bejedu ndu ọpflu iphe-ẹhuka mekaru iphe l'ónyá. Unu te eduphutatajẹdu ndu ọpflu kpaphuhuru nụ azu; ọpflu unu ta achọjedu ndu ọpflu tuphashihuru etuphashihu. Ọo ẹhuka ẹhuka; yẹe ẹjo obu bẹ unu egudeje eche phẹ. ⁵ Ọo ya meru iphe, ephe gbakashihuru; kẹle ephe te nwedu onye eche phẹ nụ. Teke ono, ephe gbakashihuru ono; bẹ ephe je aburu nri anu-egbudu. ⁶ Aturu mu bẹ aghaphegbaa l'eze úbvú; mẹ l'úbvú nshii. Ephe tuko gbakashihukota tsoru mgboko l'opflu; ọpflu ọ dudu onye jeru phẹ achọcho; ọzoo lekpọo nụ ẹnya phẹ.

⁷ “Ọo ya bụ; unubẹ ndu eche aturu; unu numa iphe, Chipfu epfu! ⁸ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Ọo gẹ mu nọ ndzu gẹ mu nọ iya-a bụ g'ọ bụ ire-lanu l'eshinu igwe aturu mu te enwedu onye eche phẹ nụ; anu nọdu egbushi phẹ; mbu ephe bya abuwaru nri anu-egbudu; ọpflu ndu eche aturu mu ono ta achọjedu igwe aturu mu ono; ọ buri onwophẹ bẹ ephe eleta ẹnya; gbẹ paru ikpoto aturu mu ono haa; ⁹ g'unubẹ ndu eche aturu ono numakwa iphe, Chipfu

epfu. ¹⁰ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Unu lenu; mu nọakwaru ndu ono, eche aturu ono le njo; mu e-gudeshi phe le k'aturu mu ono. Mu e-me g'ephe chebuhu igwe aturu ono; k'ophu ndu ono, eche iya ono ta aduedu ike anu onwophe nri. Mu a-lofu phe aturu mu l'onu; g'ephe ta abuheru nri phe.

¹¹ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Oo mbedia l'onwomu e-je achọ aturu mu ono; bya echeahaa phe. ¹² Oo egube ono onye eche aturu achọje igwe aturu iya, nashihuru iya tuphashihu teke o nọ swiru iya l'onwiya ono; bu ge mu a-chọ aturu mu. Mu a-chọ phe humakota l'eka ephe gbakashihuru je anodugba teke ono mboku shi gbahu tsukiribaa ono. ¹³ Mu e-dufutakota phe l'iphe, bu ohamoha; mbu shi le mkpukpu nonu rwukobe phe; duru phe dobe l'ali nkephe. Mu e-cheje phe l'ubvu, nogbaa le Izurelu; me l'aguga nggele; me l'eka e bukota ebubu l'ali ono. ¹⁴ Mu e-cheje phe l'eka nri du ree. O bu ru l'eli ubvu Izurelu be ephe a-noduje akpa nri. O bu ru l'eka ono nri du shii, ephe ataje nri ono be ephe a-zeshije. O bu ru l'eka ono nri du shii ono; mbu l'ubvu, nogbaa le Izurelu be ephe a-taje nri. ¹⁵ Mube Nnajiuphu, bu Chipfu suru-a: Mu e-che aturu mu; chiru phe je edobe l'odu.

¹⁶ “Mu a-chọ ndu ophu tuphahuru etuphahu; bya achilata ndu ophu gbakashihuru nu. Mu ekee ndu ophu iphe-ehuka mekaru iphe; l'eka e mekaru phe iphe. Mu emee g'ike du ndu ophu ike bu ru. Obenu le ndu ophu ha okporokpo; me ndu ophu ike du be mu e-me g'ephe bu ru mkpurupyata. Mu a-nodu eche aturu ono egube o gbaru g'e cheje phe.

¹⁷ “A bya l'unube aturu mu; waa iphe, mube Nnajiuphu, bu Chipfu epfu anu unu baa: Unu lenu; mu ekperu aturu ye ibe iya ikpe; mu ekpeeru ebili ye mkpi

ikpe. ¹⁸ ?Teke ọ sùduru unu; mbụ nri ono, unu ata l'ẹka nri dụ ree ono tọo? ?Ọ gbaru g'unu gudefua ọkpa zọtoshia nri unu ọphu phọduru nụ tọo? ?To dzuduru unu; mbụ mini ọma ono, unu angụ ono? ?Ọ gbaru kẹ g'unu gudefua ọkpa swọo ndu ọphuu unu ngụ-phodoru ẹrwu tọo? ¹⁹ ?Bụ g'aturu mu taa nri, unu zọpyashiru l'ọkpa; bya angufua mini, unu gude ọkpa swọo ẹrwu tọo?

²⁰ “Ọo ya bụ; ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Lenu! Ọo mbẹdua l'onwomu e-kperu aturu ọphu ha okporokpo; yẹe ọphu jọru ẹhu ikpe. ²¹ Eshi ọphu unu gude mgburẹku; gude ukuvu unu akwaphu phẹ; bya egude mpu unu adụkashi ndu ọphu ike ta adudu; jasụ unu chikashia phẹ nanunanu; ²² bẹ mu a-nafuta igwe aturu mu ono; g'a ta alwuhe phẹ alwulwu ọzobaa. Mu e-kperu aturu yẹe ibe iya ikpe. ²³ Teke ono bẹ mu e-ye onye lanụ, echeje aturu, bụ iya bụ Dévidi, bụ nwozi mu g'o leta phẹ ẹnya. Ọo ya a-nọduje anụ phẹ nri; tẹme ọ bụru yẹbedua bụ onye a-nọduje eche phẹ; bya aburu onye eche phẹ ọkpobe echeche.

²⁴ “ ‘Mbẹdua, bụ Chipfu bẹ a-buru Chileke phẹ. Ọ bụru nwozi mu, bụ Dévidi a-buru onye-ishi phẹ. Mụbe Chipfu pfuakwaru. ²⁵ Mu l'ẹphe a-gba ndzụ ẹhu-guu; mu a-chifukota ẹjo anụ-ẹgbudu l'alị ono; k'ọphu ẹphe e-buru l'echiẹgu; kuje mgbẹnya l'ime ọswa; o too nweduru iphe, e-me phẹ nụ. ²⁶ Mu a-gọru ọnu-ọma nụ phẹ; ẹphe l'ẹka nọ-pheru úbvú mu mgburugburu. Mu e-me gẹ mini dzejeru phẹ l'orwuberu iya. Ọnu-ọma ono bẹ a-nọdu edze gẹ mini. ²⁷ Iphe, bụ oshi, nọ l'ẹgu bẹ a-nọdu ami mebyi l'orwuberu iya. Alị bẹ e-mehujekwaphọ iphe, e meberu iya. Ndu ono bẹ ọ tọ dudu iphe, e-me phẹ nụ l'alị phẹ. Ẹphe amaru l'ọo mbẹdua bụ Chipfu lẹ teke ono, mu a-nyakwo odogoro igwe ono, e yeru phẹ ono; mbụ nafuta phẹ l'ẹka ndu ono, gbaru phẹ ohu ono.

²⁸ Iphe, bụ ọhamoha ta abyadu alwuaba phe alwulwu ọzobaa; ọphu anụ-ẹgbudu ta abyadu egbushibaa phe ọzobaa. Ẹphe e-buru t̄saru ẹhu; ọphu ọ t̄ ọ dudu onye e-yebaaru phe ebvu. ²⁹ Mu a-nụ phe alì, a maru amaru l'oomehuje iphe. Ẹphe ta abyadu abubaaru ndu ẹgu eme l'alì ono; ọphu ẹphe abueduru ndu ọhamoha a-n̄duje anma phulaphula. ³⁰ Ọ b̄uru teke ono b̄e ẹphe a-maru l̄e mb̄dua, b̄u Chipfu bya ab̄uru Chileke phe b̄e n̄o swiru phe n̄u. Ẹphe amakwarupho l'ẹphebe ndu Ízur̄elu b̄e b̄u ndibe mu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, b̄u Chipfu epfu.

³¹ “ Unub̄e at̄uru mu; mb̄u at̄uru, mu azu azuzu; b̄u unub̄e nemadzu; mb̄dua b̄uru Chileke unu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, b̄u Chipfu epfu.’ ”

35

Iphe, ee-me ndu Edomu

¹ Nokwa iya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu s̄u: ² Nwa ndiphe; ghachiru úbvú Siye iphu l̄e k̄e nj̄o; pfuaru mu iya iphe, a-nw̄uru iya n̄u; ³ s̄u iya: Wakwa iphe, Nnajiuphu, b̄u Chipfu pfuru baa:

Mu n̄oakwaru ngu l̄e nj̄o;
ḡube úbvú Siye!

Mb̄u l̄e mu a-mach̄i ẹka
mu daa ngu k̄e nj̄o l'ẹhu;
bya emee ngu g'ì
dabyiru b̄uru ochobu.

⁴ Iphe, b̄u mkp̄kp̄u ngu
b̄e mu e-mek̄ota umerekete;

Ìi-b̄uru ochobu dabyiru;

Ọo ya b̄u g'ìimakwanuru
l'ọo mb̄dua b̄u Chipfu.

⁵ Eshi ọp̄hu ndu Ízureẹlu shi l'edenwede d̄ta ngu ashì; i gude ogu-echi gbushia phẹ lẹ teke ẹphe eje oke iphe-ẹhuka; mb̄u teke a n̄ru phẹ chip̄fu; ⁶ bẹ m̄be Nnajiuphu, b̄u Chipfu s̄ru-a: Ọo gẹ mu n̄ ndz̄u gẹ mu n̄ iya-a; b̄u g'ọ b̄u ire-lan̄u; lẹ mu e-woru ngu haaru mgbugb̄umadzu. Eshinu egbu ọchi ta ad̄udu ngu ẹji bẹ b̄u ọchi ono a-n̄odu etso ngu p̄rupuru. ⁷ Mu e-me úbv̄u Siye g'ọ dabyiru b̄uru ochobu; bya egbufuk̄ota ndu an̄oduje eje iya nggede eje nggede alwa. ⁸ Mu e-me gẹ ndu e gbushiru egbushi ji úbv̄u ngu ejiji. Ndu e gude ogu-echi gbushia bẹ a-daka l'iphe, b̄u úbv̄u úbv̄u nsh̄i ngu; mẹ lẹ ns̄uda ns̄uda; m̄kpoo lẹ nggele ngu. ⁹ Mu e-me ngu g'ì b̄uru ochobu jas̄uru as̄uru; ọp̄hu ọ t̄o d̄udu onye bya eburu lẹ mkp̄kpu ngu ọzo. Ọo teke ono bẹ ji-maru l'ọo mb̄edua b̄u Chipfu.

¹⁰ “Ọo kẹle i gude ọnu ngu s̄u l'ọha lab̄o ọwa-a; mẹ mkp̄kpu lab̄o ọp̄hu bẹ a-b̄uru nkengu; mb̄u l'unu a-natak̄ota phẹ nworu; l'ẹka m̄be Chipfu gbẹ n̄odu l'ẹka ono. ¹¹ Ọo ya meru iphe Nnajiuphu, b̄u Chipfu gude s̄u: Ọo gẹ mu n̄ ndz̄u gẹ mu n̄ iya b̄u g'ọ b̄u ire-lan̄u lẹ mu a-n̄u ngu aph̄u rwuberu ngu n̄u lẹ k'ash̄i ono ì kp̄oru ndibe mu; mẹ lẹ k'ẹhu-eghu; mẹ k'ẹnya-p̄furupfuru, ẹphe d̄u ngu, b̄u iphe goshiru l'ẹphe d̄ukpoo ngu ash̄i ọkpobe ad̄udu. Mu e-me g'unu maru onye mu b̄u; teke ono mu a-wata unu an̄u aph̄u ono. ¹² Ọo teke ono bẹ ji-maru lẹ m̄be Chipfu n̄makotar̄u ẹjo-ep̄fufu ono, i pfuk̄otar̄u kpua úbv̄u úbv̄u Ízureẹlu ono. Ì s̄ru: “E mewaru; ẹphe dabyiru b̄uru ochobu; e wowaru phẹ n̄u anyi g'anyi v̄ukaa av̄uka.” ¹³ Ì gbawaru mu op̄fu; bya ep̄fugbuwa g'ọnu haa ngu l'op̄fu ẹhu mu; mu t̄uko iya g'ọ ha n̄makota.

¹⁴ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, b̄u Chipfu ep̄fu baa: Mu e-me ngu g'ì b̄uru ochobu g'iphe, b̄u mgboko l'op̄hu tee

ẹswa iya; ¹⁵ kẹle i teru ẹswa teke e meru alì ndu Ízurẹlu ọ bũru ochobu phọ; bẹ mu e-me ngu g'ì dũ ẹgube ono. Gũbe úbvú Siye; gũbedua mẹ alì ndu Edọmu l'ophu bẹ a-bũru ochobu. Ọo teke ono bẹ ẹphe a-maru l'ọo mbẹdua bũ Chipfu.' ”

36

Opfu epfu anũ úbvú, nọgbaa lẹ Ízurẹlu

¹ “Gũbe nwa ndiphe; pfuru nũ úbvú úbvú Ízurẹlu; sũ phe: ‘Unubẹ úbvú úbvú Ízurẹlu; unu ngabẹkwa nchì nũma Opfu Chipfu! ² Wakwa iphe, Nnajiuphu, bũ Chipfu epfu baa: Ọo kẹle ndu ọhogu ngu sũru Hẹẹ! Nta-a bẹ iphe, bũ úbvú úbvú ono, shi lẹ ndiche ono bũkotaakwa nkanyi.’

³ “Eshi ọphu ọ dũ nno; pfuru nũru mu phe sũ: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bũ Chipfu epfu baa: Eshinu ẹphe mewaru; unu dabyiru bũru ochobu; mbũ mewaa unu umerekete; k'ọphu unu bũwaa iphe, ọhamoha ọzo nwe enwenwe; bya emee; ndiphe vũa unu swìi; epfuru unu ẹjo-opfu; ⁴ bũ g'unubẹ úbvú úbvú Ízurẹlu; nũma opfu Nnajiuphu, bũ Chipfu. Wakwa iphe, Nnajiuphu, bũ Chipfu epfuru eze úbvú, nọgbaa nũ; mẹ úbvú nshì, nọgbaa nũ; mẹ nggele nggele; mẹ nsũda nsũda; mẹ iphe, bũ ochobu ono, dabyikọtaru ẹgube ono; mẹ iphe, bũ mkpũkpũ ono, a kwafũkotaru akwafũ ono; mbũ onoya, ọhamoha, nọ-pheru iya mgburugburu lwũru alwũlwũ; bya emee ya iphe ọchi ono bũ ọwa.

⁵ “ ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bũ Chipfu epfu baa: Mu gudeakwa ẹhu-ẹghu enwu mu phuruphuru l'ẹhu g'ọku pfuru mabẹru iphe, bũ ọhamoha ndu ọphu phọduru nũ phọ; mẹ iphe, bũ ndu Edọmu l'ophu; kẹle ẹphe gudewaa ẹhu-utso; mẹ iwashì, nọ phe l'obu mee alì mu; ọ bũru

nkepẹ; k'ọphu ẹphe a-lwu ẹka ẹku akpajẹ nri, nọ l'alì ono alwulwu.'

⁶ “Ọo ya bụ; pfiaru mu phẹ gẹ k'alì Ízurelu a-dụ; pfiaru eze úbvú, nọgbaa nù; mẹ úbvú nshìjì, nọgbaa nù; mẹ nggele nggele; mẹ nsuda nsuda, nọgbaa nù; sù phẹ: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu gudewaa oke-ẹhu-eghu enwu mu phuruphuru l'ẹhu g'ọku; pfua opfu; kẹle ọhamoha bẹ mekọtawaru ngu iphe-iphere. ⁷ Ọo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu ribuakwaru angù l'iphe, bụ ọhamoha ono, nọ-phekọtaru unu mgburugburu ono bẹ ee-me iphe-iphere. ⁸ Ọle unubẹdua, bụ úbvú úbvú Ízurelu bẹ a-pfukashi ẹkali; mịaru ndibe mu Ízurelu mebyi; kẹle ẹphe abyawaa alwa unuphu. ⁹ Mu arikwaru unu ọriri k'oma. Mu e-gude k'oma ghaaru unu iphu. Ee-mechaa kọo unu akọko; kya unu gẹ mebyi iphe. ¹⁰ Mu e-mekwaphọ gẹ ndu bu l'ime ngu kabaa igwerigwe; mbụ ndu Ízurelu l'ọphu. Iphe, bụ mkpukpu ono bẹ ee-buchishikọta ebuchishi; l'a kpukwakota iphe, bụ ẹka ọ dakpọshihukotaru adakpọshihu. ¹¹ Mu e-mekwaphọ gẹ nemadzụ; mẹ ẹku kabaaru unu igwerigwe; ẹphe azua azuzu ka l'otu. Mu e-me g'e buchishia unu ẹgube ono, e shi buru l'ime unu ono. Mu abya emee g'iphe duru unu lẹ ree; eme lẹ g'o shi duru unu teke ono. Ọo ya bụ g'unu amakwanuru l'ọo mu bụ Chipfu. ¹² Mu e-me gẹ nemadzụ; mbụ ndibe mu, bụ ndu Ízurelu zọo ọkpa l'eli unu. Ẹphe e-nweru unu; unu aburu okiphe phẹ. Ọphu unu ta abyadụ emebaa phẹ ume nwa ọzo.

¹³ “ ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: “Eshinu ndiphe epfu l'unu egbuje nemadzụ; tẹme unu nọdu eme alì unu ume nwa;” ¹⁴ bẹ unu ta abyakwa egbushibaa nemadzụ ọzo; ọphu unu abyadụ emebaa alì unu ume nwa ọzo. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ

Chipfu epfu. ¹⁵ Mu ta abyadụ ekwe g'unu nūmabaa ẹjo-opfu ọhamoha epfu ekpu unu ọzo; mbụ lẹ mu te ekweedu g'ẹphe mee unu iphe-iphere ọzobaa; ọphu mu ekwekwapho g'unu vukotaba iphe daa. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.' ”

¹⁶ No iya; Opfu Chipfu byakwa akparwuta mu l'ẹhu bya asụ mu: ¹⁷ “Nwa ndiphe; teke ndu Ízurẹlu shi buru l'alì nkephẹ bẹ ẹphe gudekwa umere phẹ; waa iphe, ẹphe meru pharwushia ya. Umere phẹ bẹ shikwa dụ mu ideyideyi gẹ teke nwanyì anọ nsọ-nwanyì. ¹⁸ Ọo ya bụ; mu tukoshinụ phẹ oke ẹhu-eghu mu; kẹle ẹphe gbushiru nemadzụ l'alì ono; bya egude agwa, ẹphe agwaphe merwushia ya. ¹⁹ Mu chikashia phẹ ẹphe dzuru ọhamoha; ẹphe gbakashihu tuko iphe, bụ mkpukpu lẹ mkpukpu tsoru. Mu kperu phẹ ikpe g'umere phẹ; waa iphe, ẹphe meru gbaru. ²⁰ Iphe, bụ ẹka ẹphe jeru l'ọhamoha ono bẹ ẹphe emeje eepfubyishi ẹpha mu, dụ nsọ ono; kẹle aasujẹ phẹ: ‘Ọ kwa ndibe Chipfu dụ ẹgube-a; tẹme ẹphe gbẹ lufuta l'alì iya.’ ²¹ Ọ bya erwua mu l'ẹhu; mbụ k'ẹpha mu, dụ nsọ ono, ndu Ízurẹlu meru anọdu eepfubyishi l'echilabọ ọhamoha ono, ẹphe larụ ono.

²² “Ọo ya bụ; sụ ndu Ízurẹlu: wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: ‘Ọ tọ bụkwa k'opfu ẹhu unubẹ ndu Ízurẹlu bẹ mu gude abya eme iphe-a; ọo k'ẹpha mu, dụ nsọ ono, unu rwutoshiru arwutoshi l'echilabọ ọhamoha ono, unu lakotaru ono. ²³ Mu e-me goshi l'eze ẹpha mu ono parụ ẹka apaa ono dụ nsọ; mbụ onoya, e mebyishiru l'echilabọ ọhamoha ono; mbụ ẹpha mu ono, unu mebyishiru l'iphu phẹ ono. Ọo ya bụ g'ọhamoha ono amakwanuru l'ọo mu bụ Chipfu; mbụ teke ono, mu e-gude unu goshi phẹ lẹ mu dụ nsọ ono. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu. ²⁴ Noo kẹle mu a-nafuta unu

l'ęka ęhamoha ono. Mu e-rwukębekota unu e shi l'alį, nęnu; dulata unu l'alį nkunu gędegede. ²⁵ Mu abya ephee unu mini, doru rįsaa; unu abya adų ree; mu a-safųkota unu ęjo-iphe unu, meshiru; mękpoo agwa, unu gwarų g'ę ha. ²⁶ Mu a-nų unu obu ęphųų; bya eye unu unme ęphųų l'ime; mu e-wofu unu obu ono, nmarų kpigbii gę mkpuma ono; nų unu obu bęlebele. ²⁷ Mu e-woru Unme mu ye unu l'ęhu; mee unu g'unu meahaa iphe, mu sųru g'e meje; unu abya eleta ęnya meahaa ekemu mu. ²⁸ Unu e-buru l'alį ono, mu nųru nna unu oche phę ono; unu a-bųru ndibe mu; mu a-bųru Chileke unu. ²⁹ Mu a-dzęta unu g'unu te emehę ęjo-ememe ono, unu eme ono. Mu e-ku nri oku; mee ya g'ę kųru akųru; ęphu mu ta abyadų eme g'ęjo ękpa-nri dapfuta unu. ³⁰ Mu e-me g'oshi-ęmi ka ami mebyi; bya emee g'iphe, e meberu l'alį mehu emehu; k'ęphu ęhamoha e-mebuhu unu iphe-iphere l'opfu ęgu. ³¹ ęo teke ono bę unu a-nyata ęjo ųzo ono, unu tsoru ono; mę iphe, adųdu ree ono, unu eme ono; unu abya adų onwunu ashį lę k'ęjo-iphe ono, unu eme ono; mę ębyi ono, unu eme ono. ³² Wakwa iphe, Nnajiųphu, bų Chipfu epfu baa: Iphe, mu eme g'unu maru bų l'ę tę bųdu iswi ęhu unu bę mu gude eme iya. ęphu g'iphere dų unu; mbų g'iphere ji unu iphu, l'ęjo-ememe unubę ndu ızurelu eme!

³³ “ Wakwa iphe, Nnajiųphu, bų Chipfu epfu baa: Mbęku ono, mu a-safų unu ęjo-iphe, unu mekętaru ono bę mu e-me g'e buru lę mkpųkpu unu ono ęzo; a bya akpųkwa ęka dakpęshihuru adakpęshihu. ³⁴ ęgu ono, shi bųru ęka dabyiru kę mmanų ono bę aa-kęahaa iphe; ęobu-buhuru ęka dabyiru kę mmanų; l'ęnya ndu aghata aghata. ³⁵ Teke ono bę ęphe a-sųaha: “Alį-a, shi bųru ęka dabyiru kę mmanų-a bę gbę dųwanu gę mgbabu ędęnu. Mkpųkpu, shi dakpęshihu adakpęshihu; bųru ochobu; e

mebyishia ya emebyishia bẹ a gbẹ kpụwa; o shihu ike; tẹme e buchishikọtawa iya nū ebuchishi.” ³⁶ Noo teke iphe, bụ ọhamoha, phọduru nū, bupheru unu mgburugburu a-maru l'ọo mụbe Chipfu bẹ kpụkwaru iphe ono, e shi nwukpọshia enwukpọshi ono; bya adzaphukọta iphe azụ l'ẹka ono, shi bụru ochobu ono. Mbẹdua, bụ Chipfu bẹ pfuakwaru nū; mu je e-me iya.’

³⁷ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu e-kweta ọzobakwa meeru ndu Ízurẹlu iphe, ẹphe arwọ. Mu e-me g'ẹphe zụa azuzu ha igwerigwe g'igwe aturu; ³⁸ mbụ g'ẹphe ha igwerigwe g'ikpoto aturu, e gude abya egwe ngweja ẹ Jierúsalemu l'ọbo-iphe, a turu ọnu iya. Ọo ẹgube ono bẹ ikpoto nemadzụ e-ji mkpụkpu ono, shi dakpọshihu adakpọshihu ono. Ọo ya bụ g'ẹphe a-makwanuru l'ọo mu bụ Chipfu.”

37

Nsụda, ojogorogo ọkpu jiru ejiji

¹ Ike Chipfu bya akparwuta mu l'ẹhu. Unme Chipfu bya ekuta mu je apfube l'echilabọ nsụda lanu. Nsụda ono bụerupho ọkpu nemadzụ jiru iya ejiji. ² O duta mu; jephekọta ọkpu ono mgburugburu. Mu hụma ọkpu, dū igwerigwe l'ime nsụda ono. Ọkpu ono kpọhukotachaa iyororo g'ẹphe ha. ³ Ọ bya ajia mu sụ mu: “Nwa ndiphe; ?ọkpu-a; o nweru g'o shi dū ike teta nọduba ndzụ ọzo tọo?”

Mu sụ iya: “Ọo gube Nnajiuphu, bụ Chipfu bẹ maru nū kpoloko.”

⁴ No iya; ọ sụ mu: “Pfururu maberu mu ọkpu ono; sụ phẹ: Unubẹ ojogorogo ọkpu; unu ngabẹ nchị numa Opfu Chipfu! ⁵ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfururu unubẹ ọkpu-a baa: Mu e-me g'unme bahụ unu l'ẹhu; k'ọphu unu a-bya adzuru ndzụ. ⁶ Mu e-ye unu akwara

l'ẹhu; mu abya emee g'unu nweru anụ-ẹhu; mu abya ekwee unu akpọ l'ẹhu; woru unme ye unu l'ẹhu; unu abya anọdu ndzụ. Ọo ya bụ g'unu a-makwanuru l'ọo mu bụ Chipfu.”

⁷ Tọbudu iya bụ; mu bya epfua g'ọ sụru gẹ mu pfua ono. Mu kpukwaduru-a opfu ono l'Ọnu epfu; g'e jia epfu-a; a nūahaa ụkporo iphe, azụ jọgoro-jọgoro; ọkpụ ono bya edepfubekọta; ọphu nọnu dzepfuru l'ibe iya. ⁸ Mu bya ele ẹnya; akwara mẹ anụ nọdukotawa iya; akpọ bya ekwekọtawa iya nū; ọle ẹphe ta atụkwanu unme.

⁹ Ọ bya asụ mu: “Pfururu maberu mu unme; pfuru nū iya; nwa ndiphe; sụ iya; Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Gẹ gube unme shikwa l'ishi ụzo ẹno, pherephere eshije ezi; bya ezia lẹ ndu-a, e gbushiru egbushi-a g'ẹphe nọdu ndzụ ọzo.”

¹⁰ Tọbudu iya bụ; mu pfua g'a sụru gẹ mu pfua ono; unme bya abahụ phẹ l'ẹhu; ẹphe bya anọdu ndzụ; bya agbeshi pfuru apfururu; buri ikpoto ndu ojogu, parụ ẹka apaa. ¹¹ Ọo ya bụ; ọ sụ mu: “Nwa ndiphe; ọkpụ-a bụ ndu ọnu-ulo Ízurelu l'ọphu. Ẹphe epfu sụ: ‘Ọkpụ anyi kpọhukotawaru iyororo; ọphu o to nweedu iphe, anyi ele ẹnya iya; nkanyi bẹ bvụakwaru nū.’ ¹² Ọo ya bụ; pfuru maberu mu phẹ; sụ phẹ-a: Nnajiuphu, bụ Chipfu sụru: ‘Unubẹ ndibe mu; mu e-kpuhakọta ilu unu; mee g'unu shi l'ime iya lufuta; mu eduta unu duba l'alị Ízurelu.

¹³ “ ‘Ọo ya bụ; g'unubẹ ndibe mu amaru l'ọo mu bụ Chipfu lẹ teke ono mu kpuhaerupho ilu unu dufutagbaa unu l'ime iya ono. ¹⁴ Mu e-woru Unme mu ye unu l'ẹhu; unu abya anọdu ndzụ. Teke ono bẹ mu e-duta unu dobe l'alị unu gẹdegede. Noo teke unu a-maru lẹ mube Chipfu bẹ pfuru iya; bya emee ya ememe. Ọo ẹgube ono bẹ Chipfu pfuru iya.’ ”

Ízurẹlu a-buru ndu lanu, nweru onye eze lanu

¹⁵ Opfu Chipfu bya akparwuta mu l'ẹhu sụ mu: ¹⁶ “Nwa ndiphe: Wota oshi lanu dee ya iphe-a: ‘Ọwaa bu ke ndu Jiuda yee ndu Ízurẹlu, bu ndu yee ya tugbaru buru nanu.’ L’i bya ewota oshi ozo bya edekwaa ya pho iphe egube-a: ‘Ọwaa bu oshi ke Ifuremu, mbu oshi Jiósefu; me ke ndu Ízurẹlu l’ophu, bu ndu yee ya tugbaru buru nanu.’ ¹⁷ Woru phe chigbabe g’ephe buru oshi lanu. Mee phe g’ephe buru oshi lanu l’ochoi eka ngu. ¹⁸ Teke ndibe unu jiru ngu sụ ngu: ‘?Tii kaduru anyi iphe, iphe ono, iime ono bukpo?’ ¹⁹ Sụ phe le Nnajiuphu, bu Chipfu suru-a: Mu abya ewota oshi ke Jiósefu, bu ophu Ifuremu gude l’eka ono; mekpoo k’iphe, bu ipfu Ízurẹlu, bu ndu ephe l’iya swi; woru iya tugbabe l’oshi ke Jiuda; mee phe g’ephe buru oshi lanu nodu mu l’eka.

²⁰ “Oshi ono, i decharu iphe ono be ii-gude l’eka g’ephe huma iya. ²¹ L’i bya asu phe; Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu e-dufutakota ndu Ízurẹlu l’iphe, bu ohamoha, ephe lakotaru. Mu e-shi l’ekameka rwukobe phe; duta phe duba l’ali nkephe. ²² Mu e-me phe g’ephe buru ndu lanu l’ali ono, no l’ubvu ubvu Ízurẹlu ono. O buru onye eze lanu a-nodu achikota phe. Ephe ta abyadu abubaaru ndu labo ozo; ophu ephe ta abyadu ekehabaa buru ali-eze labo ozo. ²³ Ephe ta abyadu egudebaa agwa phe; me iphe, aaso nsọ, ephe agwaphe; merwushia onwophe ozo; ophu ephe egudehedu ejomeme merwushia onwophe; kele mu a-dzota phe l’ejo- iphe ono, ephe gude laphu azu ono; mu abya asa phe; ephe aburu ndibe mu; mu aburu Chileke phe. ²⁴ O buru nwozi mu, bu Dévidi be a-buru eze, achi phe. Ephe e-nweru onye lanu, a-nodu eche phe g’onye eche aturu. Ephe a-nodu eme ekemu mu; bya eleta enya

eme iphe, mu sūru g'e meje. ²⁵ Ẹphe e-buru l'alì ono, mu nūru onye-ozì mu, bụ Jíékọpu ono; mbụ alì ono, nna unu phẹ shi buru ono. Ẹphebedua; mẹ ụnwu phẹ; mẹ ụnwu nwanwanwaranwa phẹ bẹ e-buru l'ẹka ono jasuru asuru. Ọ bụru Dévidi, bụ nwozi mu bẹ a-buru onye-ishi phẹ jeye l'ojejoje. ²⁶ Mu l'ẹphe a-gba ndzụ ẹhu-guu. Ọ-buru ọgbandzu, a-duru phẹ jasururoya. Mu e-me g'ẹphe buru; mee phẹ g'ẹphe zụa azuzu. Mu abya eworu ụlo-nsọ mu dobe l'echilabọ phẹ jasuru asuru. ²⁷ Mu l'ẹphe a-tuko buru. Mu a-buru Chileke phẹ; ẹphebedua abụkwanuru ndibe mu. ²⁸ Ọo teke ono bẹ ọhamoha a-maru l'ọo mbẹdua, bụ Chipfu bẹ meru ndu Ízurelu g'ẹphe dū nsọ; mbụ teke ono ụlo-nsọ mu a-nọdu l'echilabọ phẹ jasụ l'ojejoje ono.”

38

Iphe, e-me Gogu

¹ Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ² “Nwa ndiphe; ghachiru Gogu iphu lẹ kẹ njọ; mbụ onye ono bụ onye-ishi ndu Mēsheku waa ndu Tubalu; ³ sụ iya: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu nọakwaru ngu lẹ njọ; gube Gogu, bụ onye-ishi ndu Mēsheku waa ndu Tubalu. ⁴ Mu a-lọ-phe ngu mgburugburu; gude ikekee dzugbabe ngu agba; lófuta ngu; mēkpoo ndu ojogu ngu l'ophu; mẹ ìnya ngu; mẹ ndu agba l'ìnya, bụ ndu kwakotaru onwophẹ ngwogu rengurengu; mbụ ikpoto nemadzụ, bụ ndu ophu pagbaa iphe, eegudeje egbobuta onwonye, ophu hagbaa shii; mẹ ndu ophu hagbaa nwanshii. Ẹphe tuko g'ẹphe ha ephegbaa ogu-echi phẹ kẹ pheremu pheremu.

⁵ “ ‘Ndu Peshiya; mẹ ndu Kushi; mẹ ndu Putu bẹ tsokota phẹ nụ; ẹphe pakota iphe, eegudeje egbobuta onwonye; bya ekpuchaaru okpu-igwe. ⁶ Ẹgube ono bẹ

ndu Goma e-rwuta ndu ojogu phẹ tsokwaru ngu phọ. Ndu Bẹtu-Togarama, shi l'ime ime ọzo isheli bẹ e-rwukokwapho ndu ojogu phẹ tsoru ngu; mbu ohamoha, du igwerigwe a-turu ikẹ yeru ngu. ⁷ Rukotakwa onwongu; kwagebekwa akwagebe; unu l'ikpoto ndu ono, nopheru ngu mgburugburu ono; buru phẹ onye-ishi-ogu. ⁸ A -nochaepho ọdu bẹ ee-ku ngu k'ogu. L'apha, du l'iphu bẹ ii-je ọgu l'alị ono, shi l'ogu eteta eteta ono, bu iya bu alị ono, e shi l'oha, du igwerigwe rwukobe ndu bu iya nu ono; mbu ndu ono a chikoberu l'ubvu ubvu Izurelu, bu eka shihawaa dabyitaru buru ochobu ono. Ndu ono bẹ e shi l'ohamoha ọzo dufuta phẹ; ephe tuko buru l'ehu-guu. ⁹ Gubedua waa ndu ojogu ngu l'ophu; me iphe, bu oha, du igwerigwe ono, etsokota ngu nu ono bẹ e-zelihu g'oke pherephere; unu abya eswetakota alị ono g'urwukpu.

¹⁰ “ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Le mboku ono bẹ oo-nweru ọriri, a-gbabata ngu l'obu; li wata agba idzu ejo-iphe. ¹¹ Ii-su: Mu e-je alwu alị, e te gudedu igbulọ kpu-buta mkpukpu, nọ iya nu ono. Mu e-tso ndu ono, nọ l'ehu-guu ono ọgu; mbu ndu ono, bu tusaru ehuru ono. Ephe bukota le mkpukpu, e te gudedu igbulọ kpu-buta; ophu o to dudu oguzo, e gude aguchi iya aguchi; teme ophu o nwedu mgborigwe, e gude agbachi iya. ¹² Mu a-lwu phẹ alwulwu; gwee iphe phẹ; mbu ghazia eka dabẹ l'eka ono, bu ochobu, a lwaru azu bya eburu ono; waa ndu ono, e shi l'ohamoha rwukobe ono; mbu ndu ono, nweru eku; me iphe-enweru ọzo, bu ndu bu l'echilabo alị ono. ¹³ Ndu Sheba; me ndu Dedanu; yee ndu agba oke-ngho, shi Tashishi; mekpoo mkpukpu phẹ l'ophu bẹ a-ji ngu su: “?I byawaru g'i gwee tutua? ?I chiwa ikpoto oha ngu g'i bya akwaa okwata; mbu g'i bya evua mkpola-ochaa me mkpola-

ododo; g'unu kpokoo ẹku; kwatakpo kwaan iphe l'okwata to?"

¹⁴ “Oo ya bu; nwa ndiphe; pfuru nuru mu Gogu; su iya: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Teke ndibe mu e-buru l'ehu-guu ono be ii-zilihu; ¹⁵ shi l'eka i shi, du enya l'uzo isheli bya; mbu gubedua; waa oha, du igwerigwe, unu l'ephe swi. Ephe bu ndu agbakota inya; mbu ikpoto nemadzu, bu igwerigwe ndu ojogu. ¹⁶ Unu a-bya eji ali ono; so-kpute ndibe mu, bu Izurelu g'onye urwukpu so pyaberu. L'atatiphu be mu e-duta gube Gogu; li bya etso ndu ali mu ugu. Oo ya bu g'ohamoha amaru mu; teke ono mu e-shi l'ehu ngu goshi phe le mu du nsu ono.

¹⁷ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: ? To buna gubedua be mu shi l'onu ndu-ozu mu, bu ndu mpfuchiru Chileke Izurelu pfua opfu ngu le teke ndiche-a? Teke ono be ephe pfukwaru iya apha, du igwerigwe su le mu e-mechaa gude ngu dapfuta phe.

¹⁸ “Waa iphe, e-me nu le mboku ono baa: “Teke Gogu byaerupho aluushi ali Izurelu ugu be ehueghu mu a-taliu; mbu kpohu oku. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. ¹⁹ Mu gudewaa g'opohu-beru mu l'ehu; waa oke ehueghu mu raa ya arara l'oke ali-onma-jiiijiii be a-du l'ali Izurelu le teke ono. ²⁰ Teke ono be iphe, bu ema, no le mini; me enu, ephe l'eli; me anu-egbudu; mekpoo iphe, bu anu, awu awuwu l'ali; mekpoo iphe, bu ndu no le mgboko-a e-tehukota kparikpari l'iphu mu. Iphe, bukota ubvu be a-ghakota igharaphu; iphe, bu agbara mkpuma a-vokposhihukota; iphe, bu igbulu a-dashikota gburugudu l'ali. ²¹ Teke ono be mu e-me g'e shigbaa l'ubvu mu gude ugu-echi bapfuta Gogu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. Nwoke nonu e-gude

ogu-echi nkiya tsopyabe nwune iya nwoke. ²² Mu e-gude ẹjo iphe-ememe; waa egbu-ochi nua ya aphu. Mu abya edzee oke mini nmaa yee igwerigwe ndu ojogu iya; me iphe, bu ohamoha, ephe l'iya swi; bya atua phe akamini-mkpuma; bya ekpukposhi phe oku-nshiegbe, enwu phuruphuru. ²³ O buru egube ono be mu e-gude goshi ge mu habe shii; waa ge mu du-be nsọ. Mu e-me g'ohamoha maru onye mu bu. Oo teke ono be ephe amakwanuru l'oo mbedua bu Chipfu.”

39

¹ “Nwa ndiphe; pfuaru mu Gogu g'oo-duru iya; su: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: mu noakwaru ngu le njọ; gube Gogu, bu onye bu ishi ndu Mesheku; me ke ndu Tubalu. ² Mu a-lo-phe ngu mgburugburu; kpota ngu ke karakara tugbua. Mu eje avofuta ngu l'uzo isheli bu eka du enya ono; duru ngu g'i je etso ndu bu l'ubvu ubvu Izurelu ogu. ³ Mu e-chifu ngu uta, i gude l'ekicha; bya eme g'apfu, i gude l'ekutara nafu ngu daa. ⁴ Oo l'ubvu ubvu Izurelu be ii-da; unu le ndu ojogu ngu; mekpoo ohamoha ono, tso ngu nu ono. Mu e-woru unu nu unwenu, du iche iche g'ephe ria; bya ewokwarupho unu taru anu-egbudu. ⁵ Unu ada l'eba l'egbudu. O kwa mbedua pfuru iya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. ⁶ Mu e-ye oku le Magogu; me ndu ophu bukota l'ehu-guu l'aguga eze-enyimu ono. Oo ya bu g'ephe amakwanuru l'oo mu bu Chipfu obu. ⁷ Mu e-me ge ndibe mu, bu ndu Izurelu maru epha mu, du nsọ ono. Ophu mu ta abyadu ekwebaa g'e mebyishia epha mu ono, du nsọ ono ozo; teme iphe, bu ohamoha a-maru l'oo mbedua, bu Chipfu, bu onye ono, du nsọ ono, no le Izurelu.

⁸ “ ‘Obyaakwa-a! O mefutaajakwa. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. O kwa iya bu mboku obu mu pfuru iya opfu iya obu. ⁹ Oo teke ono be ndu bu le Izurelu a-wu-lihu je evukoo ngwogu phe gude mee nkụ, eeye l'oku; woru iya kpokota oku. Epehe a-chita iphe, ndu ono, egudeje egbobuta onwophe ophu ha shii; me ndu ophu ha nwanshi; me uta; yee apfu; me mgboro-ogu; mekpoo arwa phe. Epehe e-gude ngwogu ono shikota iphe apha esaa mgburugburu. ¹⁰ Epehe ta abyadu ejebaa akpata nkụ l'egbudu; ozoo je awata nkụ l'oswa; kele ngwogu ono a-buru nkụ, epehe egudeje eshi iphe. Ndu ono, gwejeru iphe phe tutua ono be epehe e-gwekwapho nkephe tutua; ndu ono kwajeru iphe l'okwata ono be epehe a-kwalatakwaphe nkephe l'okwata. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.

¹¹ “ ‘O buru le mboku ono be mu a-nu Gogu eka ee-li iya le Izurelu; le nsuda ndu ije; mbu le nsuda, no l'uzo enyanwu-awawa eze-enyimu ono. Kele oo l'eka ono be ee-li Gogu yee ikpoto oha iya; ee-gude phe lichia uzo, ndu-ije. Oo ya bu ee-kuahaa eka ono “Nsuda Ikpoto Ndu Gogu”. ¹² Ndu Izurelu e-li odzu phe onwa esaa; shi nno mee g'a ta sohe ali ono nsu. ¹³ Ndu bukota l'ali ono g'ephe ha be a-tuko phube iphu wata phe elili. Mboku ono, mu e-goshi le mu du biribiri ono be aa-kwabe phe ubvu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. ¹⁴ Onwa esaa -lachaephe be ee-ye ndu iphe a-buru ozi phe bu g'ephe tsojeru ndu-ije gbapheje ali ono; epehe -huma odzu, a gbadoru l'eli ali; ndu-ozu ono eworu iya lia. Epehe eshi nno mee g'a ta sohe ali ono nsu. ¹⁵ Teke epehe a-nodu agbaphe ali ono be onye humaru okpu nemadzu e-meje iphe-ohubama l'aguga eka okpu obu no; jasu teke ndu elije odzu e-wota iya je elia le Nsuda Ikpoto Ndu Gogu.

¹⁶ Mkpukpu, eeku Hamona be a-nodukwapho l'eka ono. O buru g'ephe e-shi bu ono ephe eme ali ono g'a sobuhu iya nsọ.'

¹⁷ "Nwa ndiphe; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Kua unwenu, du iche iche oku; me anu-egbudu; su phe: 'unu tukocha shi l'eka unu no bya edzukobe; bya eria aja, mu abya egwegwe; mbu eze aja ono, ee-gwe l'ubvu ubvu Izurelu ono. Eka ono be unu a-ta anu; ngu mee. ¹⁸ Unu a-ta anu ndu okpehu du; ngu mee ndu-ishi mgboko-a; mbu g'ephe bu ebili; ozoo aturu; ozoo egbu; ozoo oke-eswi, tsucharu eba, shi l'ali Beshanu. ¹⁹ Eja ono, mu abya egweru nu unu ono be unu a-ta eba-iphe jasu ootushihu unu ayi; unu angua mee jasu ootsua unu ge me. ²⁰ Unu a-nodu le teburu mu taa anu inya l'ooji unu ephe; me anu ndu agba iya nu; me anu ndu okpehu du; me ndu ojogu, du iche iche.' Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.

²¹ "Mu e-goshi ohamoha odu-biribiri mu; teme ohamoha a-huma aphu, mu nuru phe; waa ge mu gude daberu phe eka l'ehu ke njọ. ²² E -shi mboku ono kwaseru be ndu Izurelu a-maru l'oo mu bu Chipfu, bu Chileke phe. ²³ Iphe, bu ohamoha be a-maru le ndu Izurelu be a kpuru le ndu laa ali ozo; kele ephe meru iphe-aji; ophu mu egudeedu ire phe eka. O buru iya meru iphe, mu wofuru iphu l'eka ephe no; nwuru phe nu ndu ohogu phe; ephe gude ogu-echi gbushikota phe. ²⁴ Mu wohaaruru phe iphu mu; shi nno gwaa phe ugwo emerwushi, ephe merwushiru onwophe ono; waa ejo-ememe, ephe mekotaru ono.

²⁵ "Oo ya bu; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu e-je eshi l'eka a kpuru Jiékọpu le ndu laa; je eduphuta iya azu. Mu a-bya aphuru ndu Izurelu l'ophu

obu-imemini. Mu abya anwụberu ẹpha mu ono dū nsọ ono ẹnya. ²⁶ Ẹphe a-zọhakota iphe-iphere ono, e meru phe ono; me gheleghelehele ono, ẹphe dū teke ono ẹphe bu tūsarū ẹhu l'alī phe ono; ọphu ọ dudu onye byaru eyee phe ebvu ono. ²⁷ Teke mu shiẹpho l'ọhamoha ono dulata phe; bya eshigbaa l'alī ndu ọhogu phe dufuta phe; be mu e-shi l'ẹhu phe goshi ọha, dū igwerigwe le mu dū nsọ. ²⁸ Ọo ya bụ; ẹphe a-makwanuru l'ọo mbẹdua bụ Chipfu, bụ Chileke phe; kele ọ bụchakpo eviya l'ọo mu meru g'a kpua phe le ndzū lashigbaa ọhamoha; obenu le mu e-duphuta phe azū l'alī phe; ọphu ọ tọ dudu m'onye lanū, mu a-ha l'ẹka ono. ²⁹ Mu ta abyadū ewohabaaru phe iphu mu ọzo; noo kele mu a-wūu ndu Ízurẹlu Unme mu.” Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.

40

G'eze-ulo òphúú Chileke ono dū

¹ O be l'apha, kwe anyi ụkporo apha l'apha ise; eshi teke a kpuru anyi le ndzū; mbū g'apha ono awata awata; l'abalī k'iri l'ime ọnwa ono; mbū l'apha, kwe apha iri l'eno g'a lwutacharu mkpukpu ono. Ọ buru le mboku ono gẹdegede be ike Chipfu byaru mu l'ẹhu; bya eduta mu je edobe l'ẹka ono. ² Ọ buru ge mu aphū ọphulenyā, Chileke meru; ge mu wata aphuphu ono; be o dutaru mu jeshia l'alī Ízurẹlu; je edobe mu l'eli úbvú, ha l'eli shii. Úbvú ono be ulo nọkota l'uzo ndohali iya; ọ dūepho ge mkpukpu. ³ Ọo ya bụ; o duta mu jerwua l'ẹka ono; mu hūma onye ụgbugba iya dū g'onwirubvu; onye ono be pfuru l'ọnu-oguzo; chiru eri oghu ọchaa l'ẹka; bya egudekwapho mgboro, eegudeje atū ogologo iphe. ⁴ Onye ono sū mu: “Nwa ndiphe; bya egude ẹnya

ngu hụma; l'ịbya egude nchị ngu nụma. Lerweta ęnya ọkpobe elerweta l'iphemiphe-a, mu abya ngu egoshi-a; kęle ọo ya kparụ iphe, e gude duta ngu g'ị bya l'ęka. Kọkotaru ndu Ízuręlu iphemiphe, ị hụmaru.”

Ọnu-abata ụzo ęnyanwu-awawa

⁵ Mu bya ahụma igbulọ, e gude kpụ-pheta eze-ulo Chileke ono mgburugburu. Ogologo mgboro ono, eegudeje atụ iphe, nwoke ono gude l'ęka ono bę dụ nkwo-oshi-ęka; lę nkwo-ọbochi-ęka; mgbo ishii. Ọ bya atụa g'igbidigbi 'igbulọ ono habe; ọ bụru ogologo mgboro ono bę ọ dụ l'igbi; ọ bụkwarupho mgboro ono ugbo lanụ bę ọ dụ l'eli iya.

⁶ Ọ bya eje l'ọnu-abata ọphu gharu iphu l'ụzo ęnyanwu-awawa. Ọ bya enyikota ęka eeshije abahụ iya; bya atụa iphe l'ọnu ọnu-oguzo ono; ogologo iya bụru mgboro ono ugbo lanụ. ⁷ Nkulahụ ęka ndu nche anọduje bę ogologo iya bụkota mgboro ono ugbo lanụ; ọsa iya bụkwarupho mgboro ono ugbo lanụ. Ụzo, nọgbaa lę mgbaka nkulahụ ono bę dụ nkwo-ęka ise. Ọnu ęka eeshije abahụ lę mkpuru ọnu-oguzo ọphu gharu iphu l'ụzo eze-ulo ono bę ogologo iya bụ mgboro ono nanụ.

⁸ Ọ tuta iphe lę mkpuru ọnu-oguzo ono; ⁹ ọ dụ nkwo-ęka ęsato. Ọ bya atụa iphe l'igbidigbi oshi mgbo, e yeru iya; ọ dụ nkwo-ęka labọ. Mkpuru ọnu-oguzo ono bę nọ gha iphu l'ime ụlo.

¹⁰ Ọnu-abata ọphu gharu iphu l'ụzo ęnyanwu-awawa bę nweru nkulahụ ęto ęto, nọchaa ya ibekęboebo. Ęphe nọ ęto ono hakọta ęnya nhamunha; igbulọ, nọkahagbaaru iya nụ l'ibekęboebo ono bę hakọta ęnya nhamunha. ¹¹ Ọ bya atuta iphe l'ogologo ọnu-oguzo, nọ iya nụ; ọ dụ nkwo-ęka iri l'ęto; ọsa iya dụ nkwo-ęka iri.

¹² L'ọnu nkulahụ ono g'ęphe hakọta bę a kpụtagbaaru

igbulọ, dū nkwo-ẹka lanu dobe l'onu-abata. Nkulahu ono g'ephe ha be iphe, ephe dukota bu nkwo-ẹka ishii; ishishi iya uzo eno hakotaru enya nhamunha egube ono. ¹³ O bya eshi l'igbulọ nkulahu, no l'eka lanu tu iphe jeye l'igbulọ nkulahu, no l'eka iya ophuu; o du ukporo nkwo-ẹka le nkwo-ẹka ise; mbu shita l'ishi igbulọ ophuu jasū l'ishi igbulọ ophuu. ¹⁴ O bya atua iphe le mkpuru onu-oguzo ono; o du nkwo-ẹka ukporo. Onu-oguzo ono be no gbaphee itso oma-unuphu ono. ¹⁵ Shita l'iphu onu-oguzo jeye l'ishi mkpuru onu-oguzo ono be du ukporo nkwo-ẹka labo le nkwo-ẹka iri. ¹⁶ Nkulahu ono; me igbulọ, nokahagbaaru iya nu be nwekotaru windo, uzo dugbaa ke werere werere; o buru egube ono be o nokota le mkpuru ulo ono mgburugburu. Windo ono g'o hakota be ghakotaru iphu l'ime. Iphu igbulọ ono, kebushigbaaru nkulahu ono g'o hakota; be e seshigbaaru mpfu l'eli iya.

Oma-unuphu k'etezi

¹⁷ O bya edubata mu l'etezi oma-unuphu ono; mu humagbaa mkpuru; me eka a wukotaru mkpuma gbaa mgburugburu l'etezi oma-unuphu ono. Eka ono, a wukotaru mkpuma ono be a kporu mkpuru ukporo l'iri giriri. ¹⁸ Mgbureku onu-oguzo ono be a wukotaru mkpuma ono. Mgbureku onu-oguzo ono be ogologo iya yee uswekete iya haepho. Eka ono be phoru olu. ¹⁹ O bya atua iphe shita l'aabata-aghachi onu-oguzo ono jasū l'ataphu oma-unuphu ono; o du ukporo nkwo-ẹka ise l'eka iya k'uzo enyanwu-awawa; me eka iya k'uzo isheli.

Onu-oguzo uzo isheli

²⁰ O bya atua iphe l'onu-abata ophu gharu iphu l'uzo isheli, bu iya bu ophu shiru lufu l'etezi oma-unuphu ono; g'o maru g'ogologo iya; yee uswekete iya habe.

²¹ Nkulahụ dū iya ẹto l'ẹka iya ọwa-a; bya adū ẹto l'ẹka iya ọphuu. Igbulọ kebushiru nkulahụ ono; mẹ mkpuru iya bẹ hakọta gẹ ndu ọphuu nọ l'ọnu-abata kẹ mbụ phọ. Ogologo iya dū nkwo-ẹka ụkporo labọ l'iri; ọsa iya dū nkwo-ẹka ụkporo l'ise. ²² Windo, nọkota iya nū; mẹ mkpuru iya; mẹkpoo mpfụ, e gude memakọta iya emema bẹ hakọta gẹ k'ọnu-abata ọphu gharu iphu l'ụzo ẹnyanwu-awawa phọ. Ẹka aazọbeje ọkpa abahụ iya dū mkpopfu ẹsaa; mkpuru iya nọdu ghakọtaru iya iphu. ²³ O nweru ọnu-abata, eeshije abahụ l'ime ọma-unuphu ono. Ọnu-abata ono bẹ gharu iphu l'ọnu-abata k'ụzo isheli; mbụ ẹgube ono, ọ dūkwapho l'ụzo ẹnyanwu-awawa ono. O shi l'ọnu-abata tuta iya iphe jasụ l'ọnu-abata, ọphu nọ gharu iya iphu; ọ bụru iphe, ọduje bụ nkwo-ẹka ụkporo ise.

Ọnu-abata ụzo ndọhali

²⁴ No iya; ọ bya eduru mu shia ụzo ndọhali; mu hụma ọnu-abata ọphu gharu iphu l'ụzo ndọhali. Ọ bya atuta iphe l'igbulọ, kebushiru nkulahụ, nọ iya nū; mẹ mkpuru iya; ẹphe hakọta gẹ ndu ọphuu. ²⁵ Ọnu-abata ono; waa mkpuru iya bẹ windo nọkota mgburugburu. Windo ono dūkota ẹgube windo ndu ọphuu dū. Ogologo ọnu-abata ono dū nkwo-ẹka ụkporo labọ l'iri; ọsa iya dū nkwo-ẹka ụkporo l'ise. ²⁶ Ẹka aazọbeje ọkpa abahụ iya dū ẹsaa; mkpuru iya nọdugbaa l'atatiphu iya. O nwekwarupho mpfụ, e gude memashija igbulọ, kebushiru nkulahụ iya ono, nọchaa ya ibekẹboebo ono. ²⁷ Ọma-unuphu k'ime ime bẹ nwekwarupho ọnu-abata, nọ gha iphu l'ụzo ndọhali. Ọ bya eshi l'ọnu-abata ime ọma-unuphu ono tuta iya iphe jasụ l'ọnu-abata ụzo ndọhali; ọ dū nkwo-ẹka ụkporo ise.

Ọguzo, eeshije abahụ ime ọma-unuphu

²⁸ Tọbudu iya bụ; ọ bya eshi l'Ọnu-abata ụzo ndọhali ono duru mu bahụ l'ime ọma-unuphu ono. Ọ bya atụta iphe l'Ọnu-abata ụzo ndọhali ono; ọ hakwaphọ gę ndu ọphuu. ²⁹ Nkulahụ, nọ iya nụ; mę igbulọ kebushiru nkulahụ iya ono; mę mkpuru iya bę hakọta gę ndu ọphuu. Ọnu-abata ono; waa mkpuru iya bę windo nọkota gbaa mgburugburu. Ogologo Ọnu-abata ono dụ nkwo-ẹka ụkporo labọ l'iri; ọsa iya dụ nkwo-ẹka ụkporo l'ise. ³⁰ Mkpuru, nọ-pheru ime ọma-unuphu ono mgburugburu bę ogologo iya dụ nkwo-ẹka ụkporo l'ise; ọsa iya dụ nkwo-ẹka ise. ³¹ Mkpuru k'ụzo ndọhali ghagbaaru iphu l'etezi ọma-unuphu. E seshiru mpfụ l'igbulọ, e gude kebushigba mkpuru ono. Ẹka aazọbeje ọkpa abahụ iya dụ mkpopfu ẹsato.

³² Tọbudu iya bụ; ọ bya edubata mu l'ime ọma-unuphu ono l'ụzo ẹnyanwu-awawa. Ọ bya atụta iphe l'Ọnu-abata ono; ọ hakwaphọ gę ndu ọphuu ha. ³³ Nkulahụ, nọgbaa ya nụ; mę igbulọ, kebushiru nkulahụ iya ono; mę mkpuru iya bę hakọta gę ndu ọphuu. Ọnu-abata ono; waa mkpuru iya bę windo nọkota gbaa mgburugburu. Ogologo iya dụ nkwo-ẹka ụkporo labọ l'iri; ọsa iya dụ nkwo-ẹka ụkporo l'ise. ³⁴ Mkpuru iya bę ghagbaaru iphu l'Ọma-unuphu etezi. Igbulọ, e gude kpụ-bushia mkpuru iya ono bę e seshiru mpfụ l'ibekęboebo. Ẹka aazọbeje ọkpa abahụ iya dụchaa mkpopfu ẹsato ẹsato.

³⁵ Tọbudu iya bụ; ọ bya eduta mu rwua l'Ọnu-abata ọphu nọ l'ụzo isheli. Ọ bya atụta iya iphe; ọ ha gę ndu ọphuu ha. ³⁶ Nkulahụ, nọkota iya nụ; mę igbulọ kebushiru nkulahụ iya ono; mę mkpuru iya bę hakọta gę ndu ọphuu. Windo nọkota iya gbaa mgburugburu. Ogologo iya dụ nkwo-ẹka ụkporo labọ l'iri; ọsa iya dụ nkwo-ẹka ụkporo l'ise. ³⁷ Mkpuru iya gharu iphu l'etezi ọma-unuphu. E seshigbaaru mpfụ, l'igbulọ e gude

kebushia mkpuru ono ibekęboebo. Ẹka aazọbeje ọkpa abahụ iya dū mkpopfu ẹsato ẹsato.

Ụlo, aanọduje akwakọbe ngweja

³⁸ O nweru nwa mkpuru, a kpuru ye iya mgbo, nọ l'ọnu-abata, nọ l'ime ọnu-abata ọma-unuphu ono. Ẹka ono bẹ aasajẹ ngweja-akpọ-ọku. ³⁹ O nwekwarupho teburu labọ, e doberu lẹ mkpuru ono ẹka labọ, bụ ẹka eegbuje anụ, e gude egwe ngweja-akpọ-ọku; mę kẹ ngweja-iphe-ẹji; mę kẹ ngweja-apfụ-ugwo. ⁴⁰ L'etezi mę a -nọdu eje ala l'ọnu-abata, nọ l'ụzo isheli bẹ teburu labọ nọkwapho lẹ mkpuru iya; lẹ mkpuru ọphu nọ l'ọnu-abata ibe iya ọphuu bẹ teburu labọ nọkwapho. ⁴¹ Ọ dū teburu ẹno nọdu l'ibe lanụ; teburu ẹno nọdu l'ẹka ọnu-abata ono ibe iya ọphuu. Ọ tuko dū teburu ẹsato, bụ ẹka eegbuje anụ, e gude egwe ngweja. ⁴² O nwekwarupho teburu ẹno, e gude mkpuma mee, bụ eli ẹka eegbuje anụ, e gude egwe ngweja, aakpọ ọku. Ogologo iya dūchaa nkwo-ẹka lanụ lẹ mkpirikpu iya; ọsa iya dūchaa nkwo-ẹka lanụ lẹ mkpirikpu iya; ọ dū nkwo-ẹka lanụ l'eli. Ọ bụru ẹka ono bẹ eedobeje iphemiphe, eegudeje egbu anụ, e gude egwe ngweja-akpọ-ọku; mę ngweja ọzo, eegwekpọ egwegwe. ⁴³ Igbulọ ono mgburugburu bẹ a kpọbekotaru nggu, ogologo iya hakọta g'ọbochieka. Teburu ono g'ẹphe ha bụkota ẹka eedoje anụ, e gude egwe ngweja.

Mkpuru ndu-uke Chileke

⁴⁴ L'azụ ime ọnu-abata ono l'ime ọma-unuphu ono bẹ o nweru mkpuru labọ, nọ iya nụ. Nanụ nọ l'ẹka iya k'ọnu-abata ụzo isheli; nọdu gha iphu l'ụzo ndọhali; ọzo nọdu l'ẹka iya k'ọnu-abata ụzo ndọhali; nọdu gha iphu l'ụzo isheli. ⁴⁵ Onye ono sụ mu: “Mkpuru ọphu nọ gha iphu l'ụzo ndọhali ono bụ kẹ ndu-uke Chileke,

bụ iya bụ ndu ophu anoduje eleta eze-ulo Chileke enya. ⁴⁶ Mkpuru ophu gharu iphu l'uzo isheli bụ ke ndu-uke Chileke, bụ ndu ophu eletaje enya l'oru-ngweja. Ndu obu bụ unwu Zadoku, bụ phe kpoloko bụ ndu Lívayi, a-byakubeje Chipfu ntse; bya ejeeru iya ozi.”

⁴⁷ Todbudu iya bụ; o bya atuta iphe l'oma-unuphu ono. O haru enya nhamunha ibekeno eno; o du nkwo-eka ukporo ise l'ogologo; du nkwo-eka ukporo ise l'osa iya. Oru-ngweja ono buru l'iphu eze-ulo Chileke ono be o no.

Eze-ulo Chileke ono

⁴⁸ No iya; o bya eduta mu je le mkpuru, eka eeshije abahu l'eze-ulo ono; bya atuta iphe l'itso-mgbo, nogbaa l'aguga mkpuru ono; ephe duchaa nkwo-eka ise ise ibekboebo. Osa onu-mgbo iya duchaa nkwo-eka iri l'eno; igbulu, nochaa su-be l'onu-abata ono ibekboebo, be osa iya duchaa nkwo-eka eto eto. ⁴⁹ Mkpuru ono be ogologo iya du nkwo-eka ukporo; osa iya du nkwo-eka iri l'ebo. Eka aazobeje okpa bahu iya be duchaa mkpopfu iri iri. E bvubechaa itso l'onu-abata mgbo ono eka labo.

41

¹ Todbudu iya bụ; nwoke ono bya eduta mu je l'eze-ulo Chileke ono; bya egude iphe tuta okpa-mgbo iya; okpa-mgbo ono ibekboebo be duchaa nkwo-eka ishii l'osa. ² Onu-abata iya be osa iya du nkwo-eka iri; igbulu, nochaa ya le mgbureku ibekboebo; be osa iya duchaa nkwo-eka ise ise. O bya atutakwapho iphe l'ogologo iya; o du nkwo-eka ukporo labo; osa iya du nkwo-eka ukporo. ³ O bya abahu l'ime eze-ulo ono bya egude iphe tuta okpa-mgbo iya; osa iya duchaa nkwo-eka labo nkwo-eka labo. Onu-abata ono be osa iya

dụ nkwo-ẹka ishii. Igbulo, nọgbaa lẹ mgbureku ọnu-mgbo ono ibekẹbo bẹ ọsa iya dụ nkwo-ẹka ẹsaa. ⁴ Ọ bya atuta iphe l'ogologo ime eze-ulo ono; ọ dụ nkwo-ẹka ukporo; ọsa iya dụ nkwo-ẹka ukporo l'uzo atatiphu eze-ulo Chileke ono. Ọ sụ mu: “Ọwaa bu ẹka kakota adu nsọ.” ⁵ No iya; ọ bya atuta iphe l'igbulọ eze-ulo Chileke ono; igbidigbi iya dụ nkwo-ẹka ishii; mkpuru nọgbaa l'aguga ulo ono g'ọ ha bẹ ọsa iya dukota nkwo-ẹka ẹno ẹno. ⁶ Ulo ono bẹ bu ulo-eli mkpopfu ẹto. Mkpofu ọphu nọnu nwekotaru mkpuru ukporo l'iri iri; a kpukota itso dupfubegbaa l'igbulọ eze-ulo Chileke ono gbaa mgburugburu g'o gudeshia mkpuru, nọgbaa ya nu. Iphe ono, a kpuru dupfube iya ono ta abukwa l'ime igbulọ eze-ulo Chileke ono bẹ a kpuypyaberu iya. ⁷ Mkpuru, e yeshiru lẹ mgbureku ulo ono bẹ ka ọsa eje lẹ mkpopfu iya ono. Ulo ọphu e gude kpu-pheta eze-ulo ono bẹ a kpuru ọ nọdu lẹ mkpongo lẹ mkpongo; k'ọphu bu l'a-nọdu enyikota iya; mkpuru ono, a kpushiru iya ono aka ọsa eje. Eka eeshije enyikota iya bẹ shi lẹ k'omali nọo je eshijaa k'echilabo iya; bahu lẹ k'imeli iya.

⁸ Mu bya ahuma l'eze-ulo Chileke ono nweru oma ẹka a kpu-liru eli, nọ gbaphee ya mgburugburu; ọ buru iya bu ẹka a turu okpa mkpuru ono, a kpushiru gbaphee ya mgburugburu ono. Ọ buru g'ọ habe ogologo bu ge mgboro pho; mbu l'ọo nkwo-ẹka ishii bẹ ọ dụ l'ogologo. ⁹ Azu igbulọ kẹ mkpuru aguga aguga iya ono bẹ igbidigbi iya dụ nkwo-ẹka ise. Eka dabyikporu nu, nọ lẹ mgbaka mkpuru ono, nọgbaa l'ime eze-ulo Chileke ono; bẹ ọsa iya dụ nkwo-ẹka ise. Mgbaka ẹka dabyiru nu; ¹⁰ waa mkpuru ọphu a kpu-pheru ime oma-unuphu ono mgburugburu bẹ ọsa iya dụ nkwo-ẹka ukporo. ¹¹ Mkpuru ono, e yegbaaru l'aguga eze-ulo Chileke ono bẹ e eyecharu ọnu iya; ọ nọdu laaru ẹka ono, dabyiru

iphoro ono; ọnu iya lanu gharu iphu l'uzo isheli; ọphuu gha iphu l'uzo ndohali. Eka ono, a ta akpuduru mkpuru ono be ọsa iya du nkwo-eka ise.

¹² Ulo ọphu a kpuru; ọ gha iphu l'oma-unuphu eze-ulo Chileke l'uzo enyanwu-ariba iya be ọsa iya du nkwo-eka ukporo eto l'iri. Igbulo ulo ono be igbidigbi iya gbaa mgburugburu du nkwo-eka ise; ogologo iya du nkwo-eka ukporo eno l'iri.

¹³ No iya; ọ bya atuta iphe l'eze-ulo Chileke ono; ogologo iya du nkwo-eka ukporo ise; ọma-unuphu eze-ulo Chileke ono; me ulo, a kpuru iya; me igbulu iya g'ephe hakota be ogologo iya dukwapho nkwo-eka ukporo ise.

¹⁴ Oma-unuphu eze-ulo Chileke ono eka iya ọphu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa; mekpoo ataphu eze-ulo Chileke ono be ọsa iya tukoru du nkwo-eka ukporo ise.

¹⁵ Ọ bya atutakwapho iphe l'ulo ọphu no gha iphu l'oma-unuphu eze-ulo Chileke ono l'uzo azu iya; mekpoo igbulu iya ibekeboebo; ọ buru nkwo-eka ukporo ise be ọ du.

Eka du nsọ ono ọphu nofutaru anofuta; me k'ime ime; ye mkpuru iya ọphu gharu iphu l'oma-unuphu; ¹⁶ mekpoo onu-ulo iya; me windo, dugbaa werere ono; me eka eeshije eshishi, nokota l'ephe n'eto ono be a gbakotaru oshi; shita l'oma-ulo iya; me igbulu iya jeye l'eka e yeshiru iya windo; mbu le windo iya be e kwechishikotaru iphe g'ọ ha; ¹⁷ je akpakpo l'eli onu-abata ono; me ime ime ulo ono; me azu iya; mekpoo l'eli igbulu ono ime iya me azu iya gbaa mgburugburu; be a pyishiru iphe, dugbaa ¹⁸ ge chierobu; me mpfu. Mpfu ono be e seshigbaaru le mgbaka mgbaka chierobu. Chierobu ono be nwechaaru iphu labo. ¹⁹ Iphu ọphu du g'iphu nemadzu be ọ gharu mpfu ọphu no l'eka iya lanu; iphu ọphu du g'iphu oduma be ọ gharu

lẹ mpfụ ọphu nọ l'ẹka iya ọphuu. Ọ bụru ẹgube ono bẹ a pyishikotaru iya dophee eze-ulo Chileke ono mgburugburu. ²⁰ Shita l'omali iya jeye l'eli mgbo bẹ a pyishikotaru chierobu mẹ mpfụ l'igbulọ eze-ulo ono.

²¹ Okpa-mgbo eze-ulo Chileke ono bẹ hakọta ẹnya nhamunha ibekeno ẹno. Ọ bụru g'okpa-mgbo ọphuu dū bụ g'ọphuu dū l'iphu ẹka dū nsọ ono. ²² Ọru-ngweja Chipfu ono bẹ e gude oshi mee; eli iya dū nkwo-ẹka ẹto; ogologo iya dū nkwo-ẹka labọ; ọsa iya dū nkwo-ẹka labọ. Nkuku iya; mẹ ọkpali iya; mẹ mgburẹku iya bẹ bụ oshi bẹ e gudekọta mee ya. Onye ono sụ mu: “Ọwaa bụ teburu ono, nọ l'iphu Chipfu ono.” ²³ Ọma eze-ulo Chileke ono; mẹ ẹka ono, dū nsọ ono bẹ e yekotaru mgbo ẹbo ẹbo. ²⁴ Mgbo ono bẹ nwekotaru iphe labọ, asọ asoso; eegudeje pyajia ya apyaji. Ọphuu nweru ẹbo; ọphuu nweru ẹbo. ²⁵ Mgbo ọma-ulo eze-ulo Chileke ono bẹ a pyishiru chierobu; mẹ mpfụ ẹgube ono, a pyishiru l'eli igbulọ phọ. L'ataphu mkpuru ono bẹ e gude oshi tūa mkpu. ²⁶ O nwekwarupho windo, dūgbaa kẹ wẹrere, a pyishiru mpfụ nọgbaa lẹ mgburẹku mkpuru ono ẹka labọ. Mkpuru mgburẹku eze-ulo Chileke ono bẹ nwecharu mkpu, a tūru iya.

42

Ụlo ndu-uke Chileke

¹ Tọbudu iya bụ; nwoke ono bya edufuta mu duru mu bahụ l'oma-unuphu ono; mbụ l'uzo ibiya k'isheli. Ọ bya edubata mu l'ulo, nọ lẹ mgbaka ọma-unuphu eze-ulo Chileke; yẹe ulo, nọ l'uzo isheli ono. ² Ụlo ono, nọ l'uzo isheli ono bẹ ogologo iya dū nkwo-ẹka ụkporo ise; ọsa iya dū nkwo-ẹka ụkporo labọ l'iri. ³ Ẹka iya lanụ bẹ gharu iphu l'ẹka ọsa iya dū nkwo-ẹka ụkporo, bụ ẹka nọ l'ime ọma-unuphu. Ẹka iya ọphuu bẹ gharu iphu l'ẹka a

wuru mkpuma, nọ l'ataphu oma-unuphu ono. A kpuru iya mkpopfu eto; o nọducha lẹ mkpongo lẹ mkpongo. ⁴O nwekwarupho ụzo, nọ l'ime, eeshije eshishi, nọ l'iphu ụlo ono; onoya bẹ ọsa iya dū nkwo-eka iri; ogologo iya dū nkwo-eka ukporo ise. Onu-mgbo iya bẹ nọkota l'uzo isheli ụlo ono. ⁵Mkpuru ophu nọgbaa l'eli bẹ kagbaa kparagu; kele onu-uzo nọgbaa ya nū ka eketa eka ha shii; eme lẹ g'onu-uzo ke mkpuru k'echilabo; me lẹ k'uzo alị ketagbaaru. ⁶Mkpuru, nọgbaa lẹ mkpopfu k'eto l'ulo-eli ono bẹ te nwedū itso, nọ iya nū egube ụlo ndu ophu a kpūshiru l'oma-unuphu pho nweru. Oo ya bụ l'oma ụlo k'imeli ono ka ndu ophu nọ l'alị; me k'echilabo iya nwanshii. ⁷O nwekwarupho igbulo, tsefutaru etsefuta, nọ lẹ nhamunha mkpuru ụlo ono waa oma-unuphu ono; igbulo ono bẹ ogologo iya dū nkwo-eka ukporo labo l'iri l'ataphu eze-ulo Chileke ono. ⁸Mkpuru ophu nọ giriri chebe iphu l'oma-unuphu ono bẹ ogologo iya dū nkwo-eka ukporo l'iri. Ndu ophu a kpuru o chebe iphu l'eka iya k'eze-ulo Chileke bẹ ogologo iya dū nkwo-eka ukporo ise. ⁹Mkpuru k'uzo alị bẹ eka eeshije abahu iya nọ l'uzo enyanwu-awawa me a -gbẹ l'oma-unuphu ono abahu iya.

¹⁰L'ime oma-unuphu l'eka iya k'uzo ndohali bẹ o nwekwarupho mkpuru, a kpugbaaru lẹ mgbaka igbulo ataphu etezi oma-unuphu ono yee oma-unuphu eze-ulo Chileke. ¹¹O nweru ụzo, eeshije eshishi, nọ l'iphu mkpuru mkpuru ono. Mkpuru ono dugbaa ge ndu ophu nọ l'uzo isheli. Ogologo phe waa ọsa phe bẹ tuko haru enya nhamunha. Eka eeshije phe alufu bẹ gbakota nanu. G'e gude kpuu phe gbakwarupho nanu. Mgbo, nọchaa phe nū tuko gbakota ugbugba lanu. ¹²Ulo k'uzo alị ophu nọ l'uzo ndohali bẹ gharu onu l'uzo enyanwu-awawa, bụ eka eeshije abahu iya. O nwekwarupho

igbulọ, tsefutaru etsefuta, a kpuru nyakube ụlo ono.

¹³ Tọbudu iya bu; ọ sụ mu: “Ụlo k'isheli mę kę ndohali ono, ghakotaru iphu l'oma-unuphu eze-ulo Chileke ono be bu kę ndu-uke Chileke. Ọ buru l'eka ono be ndu-uke Chileke, bu ndu abyakubeje Chipfu ntse a-noduje eri iphe, kakota adu nsọ, a nuru Chileke. Ọo eka ono be ephe e-dobeje iphe, kakota adu nsọ, a nuru Chileke; mbu ngweja-nri; mę ngweja-iphe-eji; mę ngweja-apfu-ugwo; kele eka ono be du nsọ. ¹⁴ Teke ndu-uke Chileke bahuwaru l'eka ono, du nsọ ono; g'ephe ta alufukwa etezi gbahaa l'ephe yefuru uwe, ephe eyeje gude eje ozi; kele uwe ono dukota nsọ. Ephe e-ye uwe ọzo teme ephe eje l'eka ndu ọzo nọ.”

¹⁵ Noo ya; teke ọ tu-ghechaaru iphe l'iphe, nọ l'ime eze-ulo Chileke ono; ọ bya eduta mu shia ụzo onu-abata ụzo enyanwu-awawa; bya atukotá iphe l'eka ono g'ọ ha mgburugburu. ¹⁶ Ọ bya egude mgboro, e gudeje atuta iphe ono tuta iphe l'eka iya k'uzo enyanwu-awawa; ọ buru iphe, ọ du bu unu nkwo-eka le nkwo-eka ukporo ise. ¹⁷ Ọ bya egude mgboro, e gudeje atuta iphe ono tuta iphe l'eka iya k'uzo isheli; ọ dukwapho unu nkwo-eka le nkwo-eka ukporo ise. ¹⁸ Ọ bya egude mgboro, e gudeje atuta iphe ono; tuta eka iya k'uzo ndohali; ọ du unu nkwo-eka le nkwo-eka ukporo ise. ¹⁹ Ọ bya aghachi iphu l'uzo enyanwu-ariba; bya egude mgboro, e gudeje atụ iphe ono tuta eka iya ono; ọ du unu nkwo-eka le nkwo-eka ukporo ise. ²⁰ Ọo ya bu; ọ tükota iphe l'eka ono ibekeno eno. E gude igbulọ kpu-phekota iya mgburugburu; ogologo iya du unu nkwo-eka le nkwo-eka ukporo ise; ọsa iya du unu nkwo-eka le nkwo-eka ukporo ise; shi nno kebuha eka du nsọ ono waa eka nemadzụ mmanụ anoduje.

43

Odu-biribiri Chileke l'eze-ulo iya

¹ No iya; nwoke ono bya eduta mu bya l'onu-oguzo ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa. ² Mu huma odu-biribiri Chileke ke Izurelu g'o shi l'uzo enyanwu-awawa abya. Olu iya ndu ada g'eka eze enyimu aphu ke gbudugbudu. Odu-biribiri Chileke ono mee iphoro ngakota ekameka. ³ Ophulanya ono, mu phuru ono dupho g'ophu, mu phuru teke o byaru emebyishi mkpukpu ono; bya adu g'ophulanya ono, mu phuru l'aguga enyimu Keba pho. Oo ya bu; mu daa kpurumu; kpuke iphu l'ali. ⁴ Odu-biribiri Chipfu shiepho l'onu-abata ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa bahu l'eze-ulo Chileke ono.

⁵ Unme Chileke palia mu je edobe l'ime oma-unuphu; odu-biribiri Chipfu bya eji eze-ulo Chileke ono ejiji. ⁶ Ge nwoke ono pfu-kube mu ono be mu numaru olu-opfu onye no l'ime eze-ulo Chileke g'oopfu anu mu; ⁷ su: "Nwa ndiphe; eka-a bu eka aba-eze mu no; bukwarupho eka mu azobeje okpa. Oo l'eka-a be mu e-buru l'echilabo ndu Izurelu jeye l'ojeje. Ndu Izurelu ta abyadu emerwushiba epha mu ono, du nsu ono ozobaa. Epe le ndu-eze phe ta abyadu egude ogori, epe eri l'eka epe agwaje iphe merwushia epha mu ozobaa; ophu epe akpubaedu odzu ndu eze phe nwuhuru anwuhu apfube. ⁸ Teke ono, epe woru onu-ulo phe dokube onu-ulo nkemu; bya eworu onu-mgbo phe ye l'aguga onu-mgbo nkemu; o buru igbulu kpoloko bu iphe, nobuharu mu l'epe; be epe gude urwuali, epe arwu emerwushi epha mu ono, du nsu ono. Oo ya meru iphe, mu gude ehu-eghu mebyishia phe. ⁹ Nta-a bu g'epe haa

eri ogori; ẹphe apashicha odzu ndu-eze phe ono l'ẹka mu nọ; gẹ mu ebukwanuru l'echilabọ phe jasụ l'ojejoje.

¹⁰ “Nwa ndiphe; tųaru ndu Ízurẹlu ọnu g'eze-ulo Chileke ono dų. G'ẹphe ría ọriri l'ugbugba ulo ono; k'ọphu iphere iphe-ẹji, ẹphe meshiru a-dų phe. ¹¹ Teke ọ bų l'iphere iphe ono, ẹphe meru ono dų phe; l'ị karu phe g'ee-gude kpua eze-ulo Chileke ono; mẹ g'oo-gude gbaa ugbugba; mẹ g'onu iya a-dų; mẹ ọnu-abata iya; mẹ g'aa-kpukotakpoo ya l'ọphu; mẹkpoo nsọ, dųlaje iya nų; waa ekemu, dųgbaa ya nų. Dekọta iphemiphe ono l'ẹkwo k'ọphu ẹphe e-mekọta iya g'ọ dų; mekọta nsọ, dųlaje iya nų g'ọ ha. ¹² Waa ekemu, dų lẹ k'eze-ulo Chileke ono baa: Iphe, bų mkpakponu úbvú ono gbaa mgburugburu bẹ a-buru ẹka kakọta adų nsọ. Ọo ya bų ekemu eze ulo Chileke ono.

Enya ẹka eegweje ngweja

¹³ “Waa g'ọru-ngweja ono habe lẹ nkwo-ẹka lẹ nkwo-ẹka bų ọwa: nkwo-ẹka ono bų iphe, ọ dų bų nkwo-ẹka lanų; waa nkwo mkpushi-ẹka ẹto. Omilomi ọswa, nọ iya mgburugburu bẹ a-dų nkwo-ẹka lanų; ọsa iya a-dų nkwo-ẹka lanų. Igburonu ọswa ono mgburugburu a-dų nkwo mkpushi-ẹka ugbo tete. Waa g'enya ẹka ono, ee-gweje ngweja ono a-habe l'eli baa: ¹⁴ Shita l'ọswa, a waru l'omali ono jeye l'uko-alị bẹ eli iya a-dų nkwo-ẹka labọ; ọsa iya adų nkwo-ẹka lanų. A -gbẹ l'uko-alị rwua l'apọkwa bẹ eli iya a-dų nkwo-ẹka ẹno; ọsa apọkwa ono adų nkwo-ẹka lanų. ¹⁵ E -shi l'apọkwa iya rwua l'enya ẹka eegweje ngweja gẹdegede bẹ eli iya a-dų nkwo-ẹka ẹno; enya ẹka ono, eegweje ngweja ono bẹ mpu ẹno, mabẹcharu l'uzo imeli a-nọdu. ¹⁶ Enya ẹka ono, eegweje ngweja ono bẹ a-haru enya nhamunha ibekeno ẹno. Ogologo iya a-dų nkwo-ẹka iri l'ẹbo; ọsa iya adukwapho

nkwo-ẹka iri l'ẹbo. ¹⁷ Apọkwa iya bẹ a-hakwarupho ẹnya nhamunha ibekeno ẹno; ogologo iya a-du nkwo-ẹka iri l'ẹno; ọsa iya adu nkwo-ẹka iri l'ẹno; igburonu apọkwa ono bẹ eli iya a-du mkpirikpu nkwo-ẹka. Ishi apọkwa ono a-du nkwo-ẹka lanu gbaa mgburugburu. Ẹka eeshije enyihu ẹnya ẹka eegweje ngweja ono bẹ a-gha iphu l'uzo ẹnyanwu-awawa.”

Edobe ọru-ngweja ono nsọ

¹⁸ No iya; ọ sụ mu: Nwa ndiphe; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Waa g'ee-gudeje egwe ngweja-akpo-ọku l'eli ọru-ngweja ono; me g'ee-gudeje ephe mee-iphe l'eli ẹka ono me a -kpu-ghẹ e ya pho baa. ¹⁹ Ndu-uke Chileke, bu iya bu ndu Lívayi; mbu ndu ono, shi l'eri Zadoku, bu ndu ejeje ozi l'iphu mu ono bẹ ii-kpe nwokeswi g'ephe gude gwee ngweja-iphe-ẹji. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. ²⁰ Haru mee ya nata tee le mpu ẹno ono, no l'ẹnya ẹka eegweje ngweja ono; yele ishishi apọkwa ono ephen'ẹno. L'i tephekwa ya pho l'igburonu iya mgburugburu g'ọ buru iphe, i gude mee ẹnya ẹka ono, eegweje ẹja ono g'ọ du nsọ; gudekwa iya pho safu iphe-ẹji, no iya nu. ²¹ Okeswi ono, e gude egwe ngweja k'iphe-ẹji ono bẹ ii-kputa je akpo ọku l'ẹka e meru g'a kpoje ngweja ọku l'eze-ulo Chileke ono l'azu ẹka du nsọ ono.

²² “Le mboku k'ẹbo bẹ ii-gude mkpi, te enwedu ẹka iphe mebyiru iya gwee ngweja-iphe-ẹji. Ọru-ngweja ono bẹ ee-me g'ọ du nsọ egube ono, e gude oke-eswi mee ya pho. ²³ Teke i mebecharu iya; ọ du nsọ ono; l'i kputa nwa oke-eswi waa ebili, te enwedu ẹka iphe mebyiru phe gwee ngweja; mbu ophu shi l'ẹka iphe-edobe no. ²⁴ Ii-gwekota phe l'iphu Chipfu. Ndu-uke Chileke ewota

únú phekọta phe; woru phe mee ngweja-akpo-oku nu Chipfu.

²⁵ “Ujiku esaa; mboku-mboku be ii-kpokube kpufutaje mkpi g'e gude gweje ngweja-iphe-ẹji. Egube ono be ii-kpufutakwapho nwokeswi waa ebili, te enwedu ẹka iphe mebyiru phe, bu ophu shi l'iphe-edobe. ²⁶ Abali esaa be ndu achijeru Chileke ẹja e-gude safu ẹjo-iphe l'oru-ngweja ono; bya emee ya g'o du nsọ; shi egube ono woru iya ye l'ẹka Chileke. ²⁷ Abali esaa ono g'o ha -dzuẹpho; gbẹ lẹ mboku k'esato kwaseru; be ndu-uke Chileke e-gweru unu ngweja-akpo-oku; me ngweja-ẹhu-guu l'eli oru-ngweja ono. Oo buru teke ono be mu a-nata unu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.”

44

Onye-ishi me ndu Lívayi; waa ndu-uke Chileke

¹ Tọbodu iya bu; nwoke ono bya eduphuta mu azu l'onu-abata ophu no l'uzo azu ẹka ono, du nsọ ono; mbu ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa pho. A gu-chia ya agu-chi. ² No iya; Chipfu su mu: “Onu-abata-a be aa-gu-chi egube-a jeyewaruro ya. A ta abyadu aguha iya aguha. Mbú l'o to dudu onye byaru eshije iya bahu l'ime iya. O buru egube ono be oogu-chi jeyewaruro ya; kele oo ẹka ono be Chipfu, bu Chileke Izurẹlu shiru bahu l'eze-ulo ono. ³ Oo onye-ishi unu kpoloko be nweru g'oodu l'a haa ya g'o nodu l'ime onu-abata ono ria nri l'iphu Chipfu. Oo-shi l'uzo, eeshije abata le mkpu onu-abata ono bahu; shikwa iya pho lufu.

⁴ “No iya; nwoke ono duta mu shia uzo ophu no l'onu-abata isheli l'uzo iphu eze-ulo Chileke ono. Mu bya apalia enya huma odu-biribiri Chipfu g'o jiru eze-ulo Chipfu ono ejiji; mu daa kpurumu; kpube iphu l'ali. ⁵ Chipfu

sù mu; Nwa ndiphe; tònwube ẹnya ree; ngabẹ nchì rengurengu; kwabẹ ẹnya l'iphemiphe, mu epfuru ngu lẹ kẹ g'aa-nòduje eme eze-ùlo Chipfu ono; mẹ ekemu, dù iya nù. Lerwetakwa ẹnya l'iphe, bù ọzo, e shi abahù l'eze-ùlo Chileke ono; mẹ ẹka eeshije alùfu l'ẹka dù nsò ono.

⁶ “Sù ndu Ízurẹlu ono bù ekwegekwe ono lẹ-a: Nnajiuphu, bù Chipfu sùru unubẹ ndu Ízurẹlu l'ọ duwa ree mbù ọrwuali ono, unu arwù ono. ⁷ Iphe ọzo, unu meru yekọberu ọrwuali unu ono bù l'unu dubataru ndu ọhozo l'ùlo nsò mu; mbù ndu te ebuduru úbvù k'ime ọkpoma; mẹ k'ogwẹhu. Unu gude phẹ merwushia eze-ùlo mu l'ẹka unu gude nri; mẹ ẹba-anù; mẹ mee ya egwe ngwẹja anù mu; shi ẹgube ono mebyia ọgbandzu mu ono. ⁸ Ọphù unu eletadùru iphe mu dù nsò ẹnya; unu gbẹchia zia ndu ọzo g'ẹphe letajẹ ọlo nsò mu ono ẹnya.

⁹ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu baa: G'ọ tọ dọkwa onye ọhozo; mbù, ndu te ebuduru úbvù k'ime ọkpoma; yẹe k'ogwẹhu, a-bata l'ùlo nsò mu; je akpachakpọ lẹ ndu bù nlwamùlwa, buwa ebubu l'echilabọ ndu Ízurẹlu. ¹⁰ Ndu Lívayi ọphù gwọberu mu nù lẹ teke ono, ndu Ízurẹlu kpaphushihuru l'ẹka mu nọ; mbù ndu ọphù lùfuru mu l'ẹhu je etsoaha agwa phẹ bẹ e-vuru iphe, ẹjo-iphe phẹ kpatarù phẹ. ¹¹ Ẹphe nwekwarù ike ẹphe eje ozi l'ùlo nsò mu; bùru ndu nche l'ọnu-abata eze-ùlo Chileke; bya eje ozi l'ime iya; ẹphe egbuchakpọ anù, e gude egwe ngwẹja-akpọ-ọku; bya egwejeru ndu ono ẹja; bya ejeru phẹ ozi; ¹² obenu kẹle ọo l'ẹphe gwarù nshi; bya emee gẹ ndu Ízurẹlu meahaa ẹjo-iphe; bẹ mu paliakwaru ẹka imeli; ribuwa angù l'ẹphe e-vuru iphe, ẹjo-iphe phẹ kpatarù. Noo iphe Nnajiuphu, bù Chipfu epfu bù ono. ¹³ G'ẹphe ta abyakwa mu ntse l'ẹphe abya mu abarù ẹja l'ẹphe bù ndu-uke; ọphù ẹphe ejekubekwa

iphe mu, dū nsọ; ọzoo iphe, e gweru mu eja, kachakpoo adu nsọ. Epehe e-vuru iphe-iphere ebyi, epehe meshiru nwutaru. ¹⁴ Oḷe g'ọ dūhabe bẹ mu emekwa-a phe g'ephe letaje enya l'iphe, eme ememe l'eze-ulo Chileke ono; mekpoo iphe, bu ozi, aa-nodu eje l'ime iya. ¹⁵ Oḷe ndu-uke Chileke, bu ndu ke Liviayi, bu ndu ophu shi l'eri Zadoku; mbu ndu ophu shi yeru ehu eje ozi l'ulo nsọ mu le teke ono, ndu Izurelu shi kuhu mu l'ehu ono; be bu phe a-byakubeje mu ntse; bya eje ozi l'iphu mu. Oo epehe a-pfujeru mu l'iphu egweru mu ngweja eba-anu me ke mee ya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono. ¹⁶ Oo epehedua nwekinyi phe be a-bahuje l'ime ulo nsọ mu ono; o buru phe nwekinyi phe be e-jekubeje teburu mu k'ejeru mu ozi; waa g'ephe mee iphe, mu suru g'e mee. ¹⁷ Teke epehe bahuru l'onu-abata k'ime omanuphu ono be epehe e-yeje uwe ocha; g'ephe te eyekwa uwe, e gude eji anu kwee m'ephe nodu eje ozi l'onu-abata ophu no l'ime omanuphu ono; ọzoo l'ime eze-ulo Chileke ono. ¹⁸ Epehe e-keje ekwa-ochaa l'ishi; bya eye nwiba ocha l'upfu; g'ephe te eyejekwa iphe, e-me g'ephuru tsua phe.

¹⁹ “Teke epehe shiepho l'eka ono lufu eje l'omanuphu ono l'eka ndu ozo doru; g'ephe yefu uwe ono, epehe shi yee eje ozi ono wushi l'ime ulo nsọ; yeta uwe ozo; k'ophu epehe tee gudedu uwe phe mee ge ndu Izurelu du nsọ. ²⁰ G'ephe ta akpūshijekwa ishi akpūshi; ophu epehe ahajekwa egbushi phe g'o rwua ha ogologo. G'ephe kpūje ishi phe akpūku. ²¹ G'ọ to dukwa onye uke Chileke a-nguje mee m'ọ nodu abahu l'ime omanuphu Chileke ono. ²² G'ephe ba alujekwa nwanyi, ji iya anodedu; ọzoo nwanyi, ji iya chifuru achifu. Onye epehe alutaje bu nwamgboko, nwoke teke ejepfuswee, bu onye Izurelu; ọzoo nyee onye uke Chileke, nwuhwaru nu.

²³ Ẹphe e-zije ndibe mu g'ẹphe maru iphe, ɖu iche l'iphe, ɖu nsọ me ọp̄hu ta aɖu nsọ; goshikwa phẹ phọ ẹgube ẹphe e-shije maru iphe, aa-nọdu asọ nsọ; m'ọp̄hu a taa nọdudu asọ nsọ.

²⁴ “O -nweru op̄fu, daru n̄u; ndu-uke Chileke a-bujeru ndu-ikpe. Iphe, ẹphe agbabeje ọkpa kpe ikpe ono bu iphe, mu toru ọkpa iya s̄u g'e meje. G'ẹphe mekọtajekwa ekemu mu; mekpoo iphe, mu suru g'e meje; ẹphe aboje ọbo-iphe, mu dobegbaaru. Ẹphe e-mejekwaphọ eswe-at̄ta-unme mu g'ọ ɖu nsọ. ²⁵ G'onye uke Chileke te ejekubekwa odzu; shi nno merwua onwiya emerwu. Ọle teke odzu ọbu bu nna iya; ọzoo ne iya; ọzoo nwa iya nwoke; m'ọ bu nwada iya; ọzoo nwune iya nwoke; m'ọ bu nwune iya nwanyị, teke al̄du ji; ọo ya bu l'o merwuwaro onwiya ọbu. ²⁶ Teke a safucharu iya nturuwuno; g'ọ nọadakwa abali ẹsaa. ²⁷ Mbọku oo-bebe bahu l'ime oma-unuphu ulo nsọ Chileke g'o je ejee ozi l'eka ɖu nsọ ono be oo-gwe ngweja-iphe-ẹji k'onwiya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu ep̄fu bu ono. ²⁸ Ọo mbedua be a-buru okiphe, ndu-uke Chileke ono e-keta. G'ọ to dukwa oke, unu a-he phẹ l'ali Izurelu. Ọo mbedua a-buru iphe, ẹphe nweru. ²⁹ Ẹphe a-nọduje eri iphe, a nuru ke ngweja-nri; me ke ngweja-iphe-ẹji; me ke ngweja-ap̄fu-ugwo. Iphemiphe, a goru le Chipfu le Izurelu be a-bukotaru nkephẹ. ³⁰ Iphe, kakota ree l'akpuru-iphe-mbu, i kpataru l'op̄fu; mekpoo iphemiphe, i wotaru bya anunu; be bu ndu-uke Chileke be e-nweru iya n̄u. Ii-hataje iphe, i vuru uto kpata l'iphe, i meberu l'ali; mbu iphe, i tsuru etsutsu; je anu phẹ k'ọp̄hu onu-oma aduru ndibe ngu. ³¹ Ge ndu-uke Chileke ta atajekwa iphe, ọ buhabe, bu iphe, nwuhuru anwuhu; ọzoo ọp̄hu anu-egbudu dzu-gburu adzu-gbu; m'ọ bu enu; m'ọ bu anu-egbudu ozo mmanu.

45

G'ee-gude kee ali ono

¹ “Teke unu washijeerupho ali ono g'ọ buru okiphe unu; unu wafuru Chipfu ęka ogologo iya du ękporo unu nkwo-ęka ęto l'unu nkwo-ęka labo l'ękporo nkwo-ęka iri g'ọ bukotaruru ęka du nsọ; ọsa iya adu ękporo unu nkwo-ęka labo l'unu iri. Ęka ono g'ọ hakota mgburugburu be a-buru ali, du nsọ. ² L'ali ono be ee-kefuta ęka uswekete iya waa ogologo iya a-du unu nkwo-ęka lanu l'ękporo nkwo-ęka ise haru ęnya nhamunha dobe g'ọ buru ęka aa-kpu ọlo nsọ ono. Ee-ketakwapho ali ono ęka ọsa iya a-du nkwo-ęka ękporo labo l'iri; ye iya g'ọ no-pee ọlo-nsọ ono mgburugburu. ³ Le phorokotokongu ęka du nsọ ono be unu a-wafuta ęka ogologo iya a-du ękporo unu nkwo-ęka ęto l'unu nkwo-ęka labo l'ękporo nkwo-ęka iri; ọsa iya adu ękporo unu nkwo-ęka l'unu nkwo-ęka ise. Oo ęka ono be aa-kpu ęka-kakota-nsọ ono gędegede. ⁴ Oo-buru oke ali, du nsọ noduru ndu-uke Chileke; mbu ndu ono, ejeje ozi l'ọlo, du nsọ ono; buru phe abyaje l'iphu Chipfu bya iya ejeru ozi ono. Oo ęka ono be aa-kpushiru phe ọlo-ebubu; teme o bukwarupho ęka ono be aa-kpu ọlo nsọ ono. ⁵ Ęka ọzo, aa-wafu be ogologo iya a-du ękporo unu nkwo-ęka ęto l'unu nkwo-ęka labo l'ękporo nkwo-ęka iri; ọsa iya adu ękporo unu nkwo-ęka l'unu nkwo-ęka ise. Oke-ali ono a-buru ke ndu Lıvayi, bu ndu ejeje ozi l'eze-ọlo Chileke; ęka ono a-buru ęka ephe e-me mkpukpu k'eburu.

⁶ “Unu buta ali, a-buru mkpukpu ophu dobe g'ọ nodu dupfuru l'ali, du nsọ ono. G'ọsa iya du unu nkwo-ęka iri l'ębo l'ękporo nkwo-ęka iri; ogologo iya adu ękporo

unu nkwo-ẹka ẹto l'unu nkwo-ẹka labo l'ukporo nkwo-ẹka iri. Alì ono a-bùru ndu Ízurẹlu l'ophu a-tùko dzepfua ẹka nweru iya.

⁷ “Onye-ishi unu bẹ e-nweru alì, nọ l'ibekẹboebo l'alì, dù nsọ ono; alì ono a-nọdukwapfo laaru ibiya ophu alì oha nọ. Oo-gbẹ l'uzo ẹnyanwu-arìba ẹka iya lanu nọo je akpaa l'ẹka iya ophuu; bya agbẹ l'uzo ẹnyanwu-awawa ẹka iya lanu nọdu je akpaa l'ẹka iya ophuu; mbu shikpọepfo l'oke alì ophu nọ l'uzo ẹnyanwu-arìba; nọo ogologo jasu l'oke alì ophu nọ l'uzo ẹnyanwu-awawa; nọo ẹgube ono je ajiru ẹhu l'ẹka a washiru alì ipfu l'ipfu.

⁸ Alì ono a-bùru iphe iya nọdu lẹ Ízurẹlu. Teke ono bẹ ndibe mu, bu ndu-ishi ta abyadu akpabaa ndibe mu ẹhu ozo. Epe a-ha ndu Ízurẹlu g'ẹphe nweru alì ono l'ipfu l'ipfu g'ipfu phe haa.

⁹ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: G'o kparu kpakwaru unube ndu-ishi lẹ Ízurẹlu! Unu haa ehuka ehuka, unu eme; waa ẹhu, unu emekpa nemadzu. Unu meje iphe, pfuru oto; me iphe, gbaru l'ememe; unu ahaa achishi ndibe mu l'unuphu ibe phe. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.

¹⁰ “Unu gudeje iphe, du ree tuwa ẹrwa iphe. Iphe, unu e-gudeje tuwa ẹrwa iphe, bu nkweka dzuru edzudzu; me ogbongu dzuru edzudzu.

¹¹ “Nkweka me ogbongu ono bẹ a-haru ẹnya nhamunha. Nkweka bu iphe, a-laje iya nu bu e-kee eda ukpo uzo iri wota uzo lanu iya; ogbongu ono bẹ bukwapho e-kee eda ukpo uzo iri; uzi lanu iya bẹ a-la iya nu. Eda ukpo bẹ a-buru iphe, ee-gudeje atu iphe l'ephenebo.

¹² “Shekelu lanu bẹ a-bujeru gera ukporo. Shekelu ukporo, e yekoberu shekelu ukporo l'ise; bya eyekobe iya

shẹkelu iri l'ise bẹ a-buru mina lanu.

Iphe, aa-nu Chileke mẹ mbọku, dughaa nsọ

¹³ “Ọwaa bu iphe, dukpoo iche, unu a-nuje Chileke. Unu patajẹ ẹda ukpo witi lanu; kpojia ogbongu ekpoji; woru kee uzi ishii; wota uzi lanu nu Chileke. Unu apatakwapho ẹda ukpo balı lanu; kpojia ekpoji; woru iya kee uzi ishii; wota uzi lanu nu Chileke. ¹⁴ Manu olivu, unu a-nuje bu ekpemu manu lanu l'ime manu, jiru nkweka iri; ọzoo manu jiru ite-mkpa lanu. Nkweka iri bẹ yele ite-mkpa lanu ha enya nhamunha; kele l'ọ nkweka iri alajẹ l'ite-mkpa lanu. ¹⁵ Nokwapho g'unu a-kputaje aturu lanu l'ime ukporo aturu iri, shi l'aturu, tsuru ẹba, ndu Ịzurẹlu nweru. Onoya bu ophu ee-gudeje gwee ngweja-nri; mẹ ngweja-akpo-oku; mẹ ngweja-ẹhu-guu; g'e gude iya pfaa ugwo iphe-ẹji ndu ono. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.

¹⁶ “Ndu ali ono g'ephe ha bẹ a-tuko wotakota ngweja-a wojeru onye-ishi phe. ¹⁷ Oo onye-ishi ono bẹ o duru g'o wofutajẹ iphe, ee-gude gwee ngweja, aakpo oku; mẹ ngweja-nri; mẹ ngweja-mẹ; l'obo-iphe, aabokpoo abobo; mekpoo mboku obo-onwa-afufu; mẹ eswe-atuta-unme; mbu l'iphe, bukpo obo-iphe, e dobegbaaru, ndu Ịzurẹlu aboje. Oo yebedua bẹ a-nuje iphe, ee-gude egwe ngweja-iphe-ẹji; mẹ ngweja-nri; mẹ ngweja-akpo-oku; mẹ ngweja-ẹhu-guu g'e gude pfaa ugwo iphe-ẹji, ndu Ịzurẹlu meru.”

¹⁸ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: “Onwa mbu -du l'abalı mbu bẹ unu a-kputaje nwokeswi, e te enwedu ẹka iphe mebyiru iya gwee ẹja; swafu nturuwu l'ulo, du nsọ ono. ¹⁹ Onye uke Chileke bẹ e-wota mee anu ngweja-iphe-ẹji ono tee l'okpa-mgbo eze-ulo Chileke ono; mẹ le nkuku nkuku eno no l'apokwa oru-ngweja

ono; mę l'okpa-mgbo k'onu-abata ime oma-unuphu.
²⁰ Nokwapho g'unu e-mekwa iya pho l'abali k'ęsaa l'ime onwa ono l'opfu ehu iphe, bu onye te elekebeduru ęnya mee iphe-ęji; ozoo onye meru iphe-ęji l'amagama. Oo ęgube ono be unu e-shi chia ęja eze-ulo Chileke ono.

²¹ "L'abali k'iri l'ęno l'ime onwa mbu ono be unu a-boje obo Ojegahata. Iphe unu a-boje iya bu abali ęsaa. Iphe, unu e-rije bu buredi, e te eyeduru iphe, ekoje buredi.

²² Le mboku ono be onye-ishi a-kpufuta nwokeswi, eegude gweeru iya ngweja-iphe-ęji nkiya gedegede; mę k'iphe-ęji ndu bukota l'ali ono g'ęphe ha. ²³ Mbokumboku l'ime abali ęsaa ono, aa-nodu abo iphe ono be oo-kpufutaje oke-eswi ęsaa; mę ebili ęsaa, te enwedu ęka iphe, mebyiru iya g'e gudeje gwee ngweja-akpo-okunu Chipfu. Oo-nujekwapho mkpi g'e gude gwee ngweja-iphe-ęji. ²⁴ Oo-nujekwapho nkweka ereshi l'ishi oke-eswi ono nanu nanu; mę l'ebili ono nanu nanu; g'oburu ngweja-nri; teme l'o yekobechea ya manu, jiru eze ekpemu ęno le nkweka ono nanu nanu.

²⁵ "Obo-iphe ophu aa-boje le teke onwa k'ęsaa du l'abali iri l'ise be bukwapho iphe, ha ęgube ono be oowofutaje ujiku ęsaa g'e gude gwee ngweja-iphe-ęji; mę ngweja-akpo-oku; mę ngweja-nri; mę ngweja mmanu.

46

¹ "Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: 'Onu-abata ime oma-unuphu, bu ophu gharu iphu l'uzo ęnyanwu-awawa be aa-gu-chije agu-chi l'ime abali ishii, eejje ozi. Mboku aa-guhaje iya bu l'eswe-atuta-unme waa mboku, onwa furu. ² Onye-ishi be e-shi l'etezi shia nwulo, no l'onu-abata bata bya apfuru l'onuzo gedegede. Ndu uke Chileke be e-gweru iya ngweja-akpo-oku; mę ngweja-ęhu-guu. O buru l'onu-abata

ono bẹ ọo-nọduje baaru Chileke ẹja. Ọ -bachaa ẹja ono l'ọ lufu; a taa gu-chiẹdu ọnu-abata ono agu-chi jasu l'uzenyashi. ³ Mbọku, bukpo eswe-atuta-unme me mbọku, ọnwa furu bẹ ndu alì ono a-nọduje l'ọnu ẹka eeshije l'ọnu-oguzo ono baaru Chipfu ẹja l'iphu iya. ⁴ Ngweja-akpo-oku, onye-ishi unu e-gudeje bya anu Chipfu l'eswe-atuta-unme bẹ a-bujeru unwu aturu ishii, te enwedu ẹka iphe mebyiru iya; waa ebili lanu, te enwedu ẹka iphe mebyiru iya. ⁵ Iphe, oo-yekobe l'ebili ono gude gwee ngweja-nri bẹ a-buru nkweka ereshi. Ngweja-nri, oo-yekobe l'unwu aturu ono bẹ bu g'eka rwukpoeru iya pho bẹ ọo-nu; nkweka nonu bẹ oo-yekota manu, jiru eze ekpemu eno l'ehu l'ehu. ⁶ Mbọku, ọnwa furu bẹ ọo-nu oke-eswi, te enwedu ẹka iphe mebyiru iya; me unwu aturu ishii; waa ebili lanu, te enwedu ẹka iphe mebyiru iya g'e gude gwee ngweja. ⁷ L'ọ bya ewofuta iphe, ee-gude gwee ngweja-nri. Nkweka ereshi lanu bẹ oo-ye l'oke-eswi ono; yekobe nkweka ereshi lanu l'ebili pho; unwu aturu pho bẹ oo-ye ereshi g'eka bekpọeru iya pho; yekobechaa manu, jiru eze ekpemu eno le nkweka ereshi nonu. ⁸ Teke onye-ishi abahu; g'o shi le nwulo ọnu-abata ono bahu; l'o shikwapho l'eka ono lufuta.

⁹ “Teke ndu alì ono byaru l'iphu Chipfu l'iphe, bukpo obo-iphe, a turu ọnu iya; g'onye -shiru ọzo isheli bahu je abaru Chileke ẹja; shikwaa ọzo ndohali lufu. Onye -shiru ọzo ndohali bahu; l'o shia ọzo isheli lufu. G'ọ tọ dukwa onye e-shi ọzo, o shiru bahu lufu. G'onye alufu nu shijekwa ọzo ophu yee ophu o shiru bata chegbaberu iphu lufu. ¹⁰ Ephe -nọdu abahu; g'onye-ishi phe tsojekwaru phe bahu; teke ephe awufuta g'o tsojekwaru phe pho lufuta.

¹¹ “ Iphe, bukpo obo-iphe nonu; me obo-iphe,

gegbaaru egeru bẹ iphe, ee-gudeje gwee ngweja-nri bu: Okeswi bẹ ee-yeje nkweka ereshi; ee-yekobe nkweka ereshi l'ebili; unwu aturu bẹ bu egube du nemadzu ree bẹ oo-yekobeje iya. Nkweka ereshi ophu nonu bẹ ee-yekobeje manu, jiru eze ekpemu eno. ¹² Teke onyeshi turu obu iya onyo nu iphe g'e gude gweeru Chipfu ngweja-akpo-oku; ozoo ngweja-ehuguu; g'e ghebekwaru iya onu-abata ophu gharu iphu l'uzo enyanwuawawa onu. Ngweja, aakpo oku; ozoo ngweja-ehuguu iya ono bẹ oo-gwe egube oogweje iya l'eswe-atuta-unme. Teke o megheerupho; l'o lufu; o -lufuepho; g'a gu-chia uzo ono.

¹³ “ Mboku-mboku bẹ oo-kputaje nwaruru, gbaru apha, te enwedu eka iphe mebyiru iya nu g'e gude gweeru Chipfu ngweja-akpo-oku. O buru l'utsugutsu bẹ onuje iya. ¹⁴ Utsugutsu bẹ oo-wotajekwapho uzi lanu l'ime nkweka ereshi, e keru uzo ishi; l'o wotakwapho manu, jiru eze ekpemu l'ubvu iya nu g'e gude gwokobe ukpokutu ereshi ono g'o buru ngweja-nri. Egweru Chipfu ngweja-nri-a bẹ a-buru omelali, a-du jasuru asuru. ¹⁵ Oo ya bu; nwaruru ono; me ngweja-nri ono; yee manu ono bẹ aa-nodu anuje utsugutsu g'e gude gweje ngweja-akpo-oku.

¹⁶ “ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: O -buru l'onyeshi bẹ ketaru iphe, o nweru enweru nu onye lanu l'unwu iya; ge nwa iya obu nwewaruro iphe obu g'o buru okiphe, awa iya e-nweru. ¹⁷ Ole o -buru l'oo onye ejeru yebe onyeshi ono ozi bẹ o ketaru iphe iya nu; g'onyeshi ono nweru iphe obu jeye l'apha, ndu bu ohu enwejeru onwophe; teme onyeshi ono anatawa iya ya ro. Iphe onyeshi ono bẹ bu unwu iya l'e-nwejeru iya; l'o buru nkephe. ¹⁸ G'onyeshi ono ta anafujekwa ndu ozo oke ali, gbaru phe nu; shi egube ono chifu phe

l'alì phẹ. Ọo oke iya nkiya bẹ oo-shije buta alì nù ụnwu iya g'ọ bụru nkephẹ; k'ọphu a taa nọnyadaa nafu ndibe mu iphe phẹ.' ”

Ẹka eeshibeje iphe, e gude gwee ngweja

¹⁹ No iya; nwoke ono bya eduta mu shia ụzo ọphu nọ l'ibiya k'ọnu-abata ono, shiru bahụ lẹ mkpuru, dū nsọ, nọgbaa l'ẹka ono gharu iphu l'ụzo isheli ono. Mkpuru ono bụ ndu-uke Chileke bẹ nwegbaa ya nù. Ọ bya enweru ẹka o goshiru mu l'ụzo ẹnyanwu-arịba. ²⁰ Ọ sù mu: “Ẹka bụ ẹka ndu-uke Chileke e-shije iphe, e gude gwee ngweja-apfụ-ugwo; mẹ kẹ ngweja-iphe-ẹji; nọdujekwa iya phọ ghee iphe, e gude gwee ngweja-nri; k'ọphu ẹphe tee gudedu iya lufuta l'ọma-unuphu; shi nno mee ndu nọ l'ẹka ono g'ẹphe dū nsọ.”

²¹ Ọ bya edutakwa mu ọzo bahụ l'ọma-unuphu; bya eduru mu jekọta lẹ nkuku nkuku ọma-unuphu ẹphen'eno; mu hụmagbaa ọma-unuphu ọzo, nọchaa lẹ nkuku ọma-unuphu ono ẹphen'eno. ²² Lẹ nkuku ọma-unuphu ono ẹphen'eno bẹ o nweru ọma-unuphu, nọgbaa ya nù. Ogologo phẹ dūchaa nkwo-ẹka ụkporo labọ; ọsa phẹ dū nkwo-ẹka ụkporo l'iri iri. Ọma-unuphu ono, nọkota lẹ nkuku nkuku ono bẹ hakọta ẹnya nhamụnha. ²³ Mgburugburu ime ọma-unuphu ono ẹphen'eno bẹ apọkwa, e gude mkpuma gbaa nọkota. A kpụshikotaru ẹka aakpọbeje ọku lẹ mkpula apọkwa ono gbaa mgburugburu. ²⁴ Ọ bya asụ mu: “Ẹka-a bụ ẹka ndu ejeje ozi l'eze-ulo Chileke e-shije iphe, ẹphe gude gweeru nemadzu ngweja.”

¹ Nwoke ono bya eduta mu lashia azu l'onu eka eeshije abahu l'eze-ulo Chileke ono gedege; mu huma mini, shi le mkpula onu eze-ulo Chileke ono asofuta; aso ala l'uzo enyanwu-awawa; kele eze-ulo Chileke ono be no gha iphu l'uzo enyanwu-awawa. Mini ono be shi le mkpula onu eze-ulo ono eka iya ophu no l'uzo ndohali asofuta; mbu l'uzo ndohali l'oru-ngweja ono. ² Tobudu iya bu; o bya eduta mu shia uzo ophu no l'uzo isheli; duru mu jephe mgburugburu l'etezi; bya eduru mu shia uzo onu-abata ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa ono. Mini pho shi l'uzo ndohali asoshihu. ³ Nwoke ono paru iphe, egudeje atuta iphe l'eka tugbua shia uzo enyanwu-awawa. O bya atuta unu nkwo-eka labo l'ukporo nkwo-eka iri. O gbete keke ono duta mu rwughata mini, beru l'ogba-echi. ⁴ O bya atutakwapho unu nkwo-eka labo l'ukporo nkwo-eka iri ozo; bya eduru mu rwughaa mini, ebe l'ikpere. O bya atutakwapho unu nkwo-eka labo l'ukporo nkwo-eka iri ozo; bya eduru mu rwughaa mini ozo, ebe l'upfu. ⁵ O bya atutakwapho unu nkwo-eka labo l'ukporo nkwo-eka iri ozo; ono buru enyimu, mu ta aduedu ike ghata; kele mini ono be byawaru utso shii; hawa ogbu k'ophu bu ebvubvu be ebvu iya; mbu enyimu, te enwedu onye a-du ike rwughata iya nu. ⁶ O ja mu su: "Nwa ndiphe; ?i humaru iphe-a to?"

O gbete keke ono bya eduru mu lashia azu l'aguga enyimu ono. ⁷ Teke mu rwuru l'eka ono be mu humaru oshi, bu aguta aguta, nogbaa l'aguga enyimu ono azu labo. ⁸ O su mu: "Mini-a be anoduje aso ala l'ibiya k'uzo enyanwu-awawa; soru lashia l'uzo nsuda Araba, bu eka ooshije soba l'eze-enyimu. O nodu abujeru teke mini ono sobaru l'eze-enyimu ono; mini eze-enyimu ono abya adu ree. ⁹ Igwerigwe unwu-iphe, nogbaa ndzu be

a-dzuru ndzụ l'iphe, bukpoọ ẹka mini ono sọru shia. Ẹma bẹ a-kwatakpoọ dọ iya shii; kẹle mini ono asọ ala l'ẹka ono. O nọdu emeje mini eze-ẹnyimu ono g'ọ dọ ree. Oo ya bọ l'iphe, bukpoọ ẹka ẹnyimu ono sọberu bẹ iphe, nọ iya nọ a-nọdukota ndzụ. ¹⁰ Ndu egbu ẹma bẹ a-pfujeru l'aguga eze-ẹnyimu ono. A -gbẹ lẹ mkpukpu Enu-Gedi je akpaa lẹ mkpukpu Enu-Ẹgulayimu bẹ aa-nọdu ahumaje ẹka ee-gebeje ugbu. Ẹma ono bẹ a-dukwa l'udu l'udu; ha igwerigwe g'ema, nọ l'oke-ẹnyimu. ¹¹ Oke mini, nọ l'uda; mẹ ophu nọ l'ẹka anwu umavu l'aguga eze-ẹnyimu ono bẹ ta abyadu adu ree. Oo-buru umaswi, aa-nọdu eshita unu. ¹² Oshiomidi dugbaa l'udu l'udu bẹ a-nodugba l'aguga ẹnyimu ono azu labo. Ophu ekwo phe ta ayidu nwulwashihu anwulwashihu; ophu o to yidu mi-buhu akpuru. Ẹphe a-noduje ami mebyi l'onwa l'onwa; kẹle mini, shi l'ulo dọ nsọ ono asọ ala l'ẹka ẹphe nọ. Akpuru, ẹphe a-mije bẹ a-bujeru nri; ekwo iya aburu obvu, ee-gudeje eme ge nemadzu dọ iche l'iphe, eme iya nu.”

Oke oke ali ono

¹³ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bọ Chipfu epfu baa: “Waa g'oke ali ono a-du baa, bọ iya bọ g'unu e-keshi ali ono g'ipfu iri l'ẹbo, nọ lẹ Izurẹlu hatacha; g'ọ bọru okiphe phe. Jiósefu bẹ a-hata oke ali labo. ¹⁴ Unu e-keru iya ẹphe ẹnya nhamunha. Oo kẹle mu paliru ẹka imeli ribua angu lẹ mu a-nu iya nna unu oche phe bẹ meru g'o gude ali-a je aburu okiphe unu.

¹⁵ “Waa ẹka a-buru oke ali ono baa: L'uzo isheli bẹ oo-shi l'oke-Ẹnyimu l'uzo Hẹtulonun; jeru lashia Zedadu; ¹⁶ mẹ Hamatu; mẹ Berota; mẹ Suburuyimu ophu nọ lẹ mgbaka oke ali Damasukosu yẹe Hamatu; je akpaa lẹ mkpukpu Haza-Hatikonu, bọ ophu nọ l'oke ali

Hawūranu. ¹⁷Oke iya ono bẹ e-shi l'oke-ẹnyimu nọo jasū lẹ Haza-Enanu; nọ-tsoru oke alì Damasukosu l'uzo isheli; yẹe oke alì Hamatu a-nọdu l'uzo isheli. Oo ẹka ono a-buru oke iya l'uzo isheli.

¹⁸ “L'uzo ẹnyanwu-awawa bẹ oke alì ono e-shija mgbaka Hawūranu yẹe Damasukosu; nọ-tsoru ẹnyimu Jiḡdanu ogologo lẹ mgbaka mkpukpu Giladu; mẹ alì Ízurẹlu je alufu eze-ẹnyimu ono, nọ l'uzo ẹnyanwu-awawa ono; je akpaa lẹ Tama. Oo ẹka ono bẹ a-buru oke iya l'uzo ẹnyanwu-awawa.

¹⁹ “L'uzo ndohali bẹ oke alì ono e-shi lẹ Tama nọo jasū lẹ mini Meriba-Kadeshi; o bya anodu kwaseru nggele Ijiputu jasū l'oke-ẹnyimu. Eka ono a-buru oke iya l'uzo ndohali.

²⁰ “L'uzo ẹnyanwu-ariba bẹ bu Oke-Ẹnyimu bẹ a-buru oke iya jasū l'eka yẹe Lebo-Hamatu chegbaberu iphu. Eka ono bẹ a-buru oke iya k'uzo ẹnyanwu-ariba.

²¹ “Unu e-keshiru onwunu alì-a lẹ g'ipfu Ízurẹlu ha. ²² Unu e-keru iya onwunu mẹ iphe, bu nlwamulwa, buwaa ebubu l'echilabọ unu nwushia unwu; g'ọ buru okiphe unu. Unu guru phẹ ye lẹ ndu a nwuru anwunwu lẹ Ízurẹlu. Unu emee g'ẹphe hata alì g'unu a-ha iya l'ipfu l'ipfu Ízurẹlu. ²³ Iphe, bukpo ipfu ophu nlwamulwa ono bu bẹ ee-keru alì nkiya nẹ iya.” Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.

48

G'ee-gude kee alì ono

¹ “Waa ẹpha ipfu ono g'ẹphe ha baa: Danu bẹ e-nweru oke alì lanu l'ishi ọzo isheli. Oke-alì iya ono e-shi l'uzo Hẹtulunọ nọo jasū l'eka eeshije abahu mkpukpu Hamatu; je akpaa lẹ Haza-Enanu, bu ophu nọ l'oke ndu

Damasukosu l'uzo isheli; mbu le mgboru Hamatu. Oke ali iya ono e-shi l'uzo enyanwu-awawa noo jasụ l'uzo enyanwu-ariba ali ono.

² “Asha be a-hatakwapfo oke lanu. Nkiya be yee ali ke Danu a-ma oke shita l'uzo enyanwu-awawa jasụ l'uzo enyanwu-ariba.

³ “Nafutali be a-hatakwapfo oke lanu. Nkiya be yee ali ke Asha a-ma oke; shita l'uzo enyanwu-awawa jasụ l'uzo enyanwu-ariba.

⁴ “Manase be a-hatakwapfo oke lanu. Nkiya be yee ali ke Nafutali a-ma oke; shita l'uzo enyanwu-awawa jasụ l'uzo enyanwu-ariba.

⁵ “Ifuremu be a-hatakwapfo oke lanu. Nkiya be yee ali ke Manase a-ma oke; shita l'uzo enyanwu-awawa jasụ l'uzo enyanwu-ariba.

⁶ “Rubenu be a-hatakwapfo oke lanu. Nkiya be yee ali ke Ifuremu a-ma oke; shita l'uzo enyanwu-awawa jasụ l'uzo enyanwu-ariba.

⁷ “Jiuda be a-hatakwapfo oke lanu. Nkiya be yee ali ke Rubenu a-ma oke; shita l'uzo enyanwu-awawa jasụ l'uzo enyanwu-ariba.

⁸ “Ali ophu yee ke Jiuda a-ma oke; shita l'uzo enyanwu-awawa jasụ l'uzo enyanwu ariba be unu e-wofuta g'ofuru ophu unu e-dobe iche. Uswekete iya be a-tuta g'ofuru ukporo unu nkwo-eka eto l'unu nkwo-eka labo l'ukporo iri; ogologo iya a-buru shita l'uzo enyanwu-awawa jasụ l'uzo enyanwu-ariba; egube k'ipfu ndu ophuu hagbaa pho. Ulo noo be aa-kpu l'echilabo iya gededede. ⁹ Ali ono ophu unu e-bufu iche doberu Chipfu ono; be ogologo iya a-du ukporo unu nkwo-eka eto l'unu nkwo-eka labo le nkwo-eka ukporo iri; uswekete iya adu ukporo unu nkwo-eka l'unu nkwo-eka ise. ¹⁰ O buru ndu-uke Chileke be e-nweru eka ono,

e doberu nsọ ono. Ogologo iya bẹ a-du ụkporo ọnu nkwo-ẹka ẹto l'ọnu nkwo-ẹka labọ lẹ nkwo-ẹka ụkporo iri l'ọzo isheli; uswekete iya adu ụkporo ọnu nkwo-ẹka l'ọnu nkwo-ẹka ise l'ọzo ẹnyanwu-ariba; uswekete iya adukwapho ụkporo ọnu nkwo-ẹka l'ọnu nkwo-ẹka ise l'ọzo ẹnyanwu-awawa; ogologo iya adu ụkporo ọnu nkwo-ẹka ẹto l'ọnu nkwo-ẹka labọ lẹ nkwo-ẹka ụkporo iri l'ọzo ndohali. O buru l'echilabo iya gededede bẹ aa-kpu ọlo nsọ Chipfu ono. ¹¹ Ndu e-nweru iya nu bu ndu-uke Chileke ono, bu unwu Zadoku, mbu ndu e meru; ephe du nsọ, bu phe bu ndu ono, yeru ehụ l'ejeru mu ozi ono. Ephe ta ahaduru etso ọzo mu egube ndu Lívayi haru iya lẹ teke ndu Ízurelu mesweru ono. ¹² Oo-buru iphe-oma, du iche, ee-wofuta l'alì ono, du nsọ ono nu phe g'ọ buru ẹka kachaa nsọ, yee ndu Lívayi maru oke.

¹³ “L'aguga aguga alì ke ndu-uke Chileke ono bẹ ndu Lívayi a-hata oke alì lanu; ogologo iya a-du ụkporo ọnu nkwo-ẹka ẹto l'ọnu nkwo-ẹka labọ lẹ nkwo-ẹka ụkporo iri; uswekete iya adu ụkporo ọnu nkwo-ẹka l'ọnu nkwo-ẹka ise. Ogologo iya a-kpakota du ụkporo ọnu nkwo-ẹka ẹto l'ọnu nkwo-ẹka labọ lẹ nkwo-ẹka ụkporo iri. Uswekete iya bu iphe, oo-kpako du bu ụkporo ọnu nkwo-ẹka l'ọnu nkwo-ẹka ise. ¹⁴ G'ephe te erekwa iya erere; ophu ephe egudekwa iya gbanweta ozo. Oo ẹka ono bẹ alì ono kachakpo ree; oo ya bu g'ọ to lakwa onye ozo l'ẹka; kele o bu ẹka duru Chipfu nsọ.

¹⁵ “Eka ophu phoduru nu pho, osa iya du ọnu nkwo-ẹka iri l'ẹbo lẹ nkwo-ẹka ụkporo iri ono; ogologo iya du ụkporo ọnu nkwo-ẹka ẹto l'ọnu nkwo-ẹka labọ lẹ nkwo-ẹka ụkporo iri ono bẹ a-buru alì oha; ẹka mkpukpu e-gudeje eme iphe, du phe ree; buru ẹka aa-kpushi ọlo; me ẹka ephe a-nodu echeje ẹku phe. Mkpukpu ono bẹ a-nodu l'echilabo alì ono

gẹdegede. ¹⁶ Waa g'ọo-ha baa: Ọnu nkwo-ẹka iri lẹ nanu l'ụkporo nkwo-ẹka ise bẹ ọo-dụ l'ụzo isheli iya. Ọzọ ndohali iya adụkwapho ọnu nkwo-ẹka iri lẹ nanu l'ụkporo nkwo-ẹka ise. L'ụzo ẹnyanwu-awawa bẹ ọo-dụ ọnu nkwo-ẹka iri lẹ nanu l'ụkporo nkwo-ẹka ise; ụzo ẹnyanwu-arịba adụkwapho ọnu nkwo-ẹka iri lẹ nanu l'ụkporo nkwo-ẹka ise. ¹⁷ Alì ẹka ndu mkpụkpu ono a-nọdu echeje ẹku phẹ bẹ a-dụ nkwo-ẹka ụkporo iri l'ẹbo lẹ nkwo-ẹka iri l'ụzo isheli; dụkwapho nkwo-ẹka ụkporo iri l'ẹbo lẹ nkwo-ẹka iri l'ụzo ndohali. Ọo-dụkwapho nkwo-ẹka ụkporo iri l'ẹbo lẹ nkwo-ẹka iri l'ụzo ẹnyanwu-awawa; dụkwapho nkwo-ẹka ụkporo iri l'ẹbo lẹ nkwo-ẹka iri l'ụzo ẹnyanwu-arịba. ¹⁸ Ẹka phoduru nu l'ẹka yee alì, dọ nsọ ono maru oke kwaseru ogologo; bẹ a-dụ ụkporo ọnu nkwo-ẹka l'ọnu nkwo-ẹka ise l'ụzo ẹnyanwu-awawa; dụkwapho ụkporo ọnu nkwo-ẹka l'ọnu nkwo-ẹka ise l'ụzo ẹnyanwu-arịba. Ọ bọru iphe, a kotaru l'alì ono bẹ ndu ejeru mkpụkpu ozi e-rije. ¹⁹ Ọo ndu ejeru mkpụkpu ozi, bọ ndu shigbaa l'ipfu l'ipfu ndu Ízurelu bẹ a-nọdu akọje iya opfu. ²⁰ Alì ono, unu e-bufu dobe iche ono l'ophu; mbụ alì, dọ nsọ ono; mẹ kẹ mkpụkpu; bẹ ogologo iya waa uswekete iya a-harụ ẹnya nhamunha. Iphe ibe lanu a-duje bọ ụkporo ọnu nkwo-ẹka ẹto l'ọnu nkwo-ẹka labọ lẹ nkwo-ẹka ụkporo iri.

²¹ “Ẹka phoduru nu l'alì ono ibekẹboebo; mbụ l'alì, dọ nsọ ono; mẹ l'alì kẹ mkpụkpu; bẹ a-tuko bọru k'onye ishi. Oo-shi l'ẹka ono, a tataru alì, dọ nsọ ụkporo ọnu nkwo-ẹka ẹto l'ọnu nkwo-ẹka labọ; lẹ nkwo-ẹka ụkporo iri ono; nọdu larụ okoke iya l'ụzo ẹnyanwu-awawa. Ọ bọru ẹgube ono bẹ ọo-dụkwapho l'ụzo ẹnyanwu-arịba. Oo-shi l'iphu ẹka ono, a tataru alì, dọ nsọ ụkporo ọnu nkwo-ẹka ẹto; l'ọnu nkwo-ẹka labọ; lẹ nkwo-ẹka ụkporo iri ono; nọdu laaru okoke iya l'ụzo

ẹnyanwu-arịba. Ẹka ọp̄hu, nọ-tsoṭaru alì ono, e keshiru ip̄fu l'ip̄fu ogologo ono; bẹ a-buru k'onye ishi. Ọo ya bụ l'alì ono, dū nsọ ono; mẹ eze-ulo Chileke ono bẹ a-nọdu l'echilabọ alì ono. ²² Ọo ya bụ l'alì kẹ ndu Lívayi; mẹ alì ọha ono bẹ a-nọdu l'echilabọ alì k'onye ishi ono. Ẹka iya ọp̄hu bụ k'onye ishi ono bẹ a-nọdu l'echilabọ oke alì Jiuda yẹe oke iya kẹ Benjaminu.

²³ “A bya lẹ k'ip̄fu ndu ọp̄hu phọduru nū: Benjaminu bẹ a-hatakwaphọ oke lanū; ono bẹ a-nọdu shita l'ụzo ẹnyanwu-awawa jasū l'ụzo ẹnyanwu-arịba.

²⁴ “Simiyọnu bẹ a-hatakwaphọ oke lanū. Ono bẹ yẹe alì kẹ Benjaminu a-ma oke; shita l'ụzo ẹnyanwu-awawa jasū l'ụzo ẹnyanwu-arịba.

²⁵ “Isaka bẹ a-hatakwaphọ oke lanū. Ono bẹ yẹe alì kẹ Simiyọnu a-ma oke; shita l'ụzo ẹnyanwu-awawa jasū l'ụzo ẹnyanwu-arịba.

²⁶ “Zebulọnu bẹ a-hatakwaphọ oke lanū. Nkiya bẹ yẹe alì kẹ Isaka a-ma oke; shita l'ụzo ẹnyanwu-awawa jasū l'ụzo ẹnyanwu-arịba.

²⁷ “Gadu bẹ a-hatakwaphọ oke lanū. Nkiya bẹ yẹe alì kẹ Zebulọnu a-ma oke; shita l'ụzo ẹnyanwu-awawa jasū l'ụzo ẹnyanwu-arịba.

²⁸ “Kẹ Gadu bẹ oke iya l'ụzo ndọhali e-shi ndọhali agbẹ lẹ Tama jasū lẹ mini Meriba kẹ Kadẹshi; jì-jia tsoru aguga nggele Ijiputu jasū lẹ Oke-Ẹnyimu.

²⁹ “Noo alì, unu e-keru ip̄he, bụ ip̄fu, nọ lẹ Ízurelu g'ọ buru okip̄he phẹ bụ ono. Ọ buru iya a-buru oke alì phẹ. Nokwa ip̄he, Nnajiup̄hu, bụ Chip̄fu ep̄fu bụ ono.”

Ọnu-abata, nọgbaa lẹ Jierúsalem̄u

³⁰ Waa ọnu ẹka ee-shije alufu lẹ mkpukpu ono baa: L'ụzo isheli bụ ẹka a tūru; ọ dū unu nkwo-ẹka iri lẹ nanū l'ukporo nkwo-ẹka ise ono; ³¹ bẹ ọnu-abata

mkpukpu ono bẹ aa-gucha epha ipfu, nọ lẹ Ízurelu iche iche. Ọnu-abata ẹto, nọ l'uzo isheli bẹ aa-gu ọnu-abata Rúbenu; mẹ ọnu-abata Jiuda; waa ọnu-abata Lívayi. ³² Ẹka iya k'uzo ẹnyanwu-awawa, ogologo iya dọ unu nkwo-ẹka iri lẹ nanu l'ukporo nkwo-ẹka ise ono bẹ ọnu-abata ẹto a-dọ: ọnu-abata kẹ Jíósefu; mẹ ọnu-abata kẹ Benjiaminu; waa ọnu-abata kẹ Danu. ³³ Ẹka iya k'uzo ndohali, ogologo iya dọ unu nkwo-ẹka iri lẹ nanu l'ukporo nkwo-ẹka ise ono; bẹ ọnu-abata ẹto a-dọ: ọnu-abata kẹ Simiyonu; mẹ ọnu-abata kẹ Isaka; waa ọnu-abata kẹ Zebulun. ³⁴ Ẹka iya k'uzo ẹnyanwuariba, ogologo iya dọ unu nkwo-ẹka iri lẹ nanu l'ukporo nkwo-ẹka ise ono bẹ ọnu-abata ẹto a-dọ, bọ iya bọ ọnu-abata kẹ Gadu; mẹ ọnu-abata kẹ Asha; mẹ ọnu-abata kẹ Nafutali. ³⁵ Iphe, ọo-dọ gbaa mgburugburu bọ ukporo unu nkwo-ẹka ẹbo l'unu nkwo-ẹka ise. Epha, mkpukpu ono a-zaru gbẹ lẹ mboku ono kwaseru bẹ aburu: “Chipfu nọ l'ẹka ono.”

Bayıburu Izii
Izii: Bayıburu Izii Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Izii)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Dec 2021 from source files dated 30 Dec 2021

c6885c7c-c550-5b8b-a4fe-4bd714af4f6d